

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata



2018-2023.

Tartalom

Bevezetés	3
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	20
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	43
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	71
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	77
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	89
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	93
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	94
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	95
1. A HEP IT részletei	95
2. Jövőkép	116
3. Megvalósítás	116
4. Elfogadás módja és dátuma	122
1. számú melléklet.....	123

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programban (a későbbiekben használt rövidítés: HEP) rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

A törvény kimondja továbbá, hogy az ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szervek és többségi állami tulajdonban álló jogi személyek kötelesek esélyegyenlőségi tervet elfogadni, amely a hazai és uniós pályázatokon való indulás egyik feltétele lesz, illetve lehetőséget teremt a települési önkormányzatok számára, hogy hazánk esélyegyenlőségi programjában meghatározott célokkal összhangban, helyi esélyegyenlőségi programot fogadjon el. A dokumentum célja, hogy elemezze a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az ezen csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, kiemelt figyelmet fordítva a lakhatásra, oktatásra, egészségügyre, foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre. A helyi esélyegyenlőségi program tartalmazza a célok megvalósításának tervezett ütemezését.

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése Magyarország számára is alapvető jelentőségű. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség- és képességbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el.

Rendkívül fontos, hogy minden állampolgár számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén is.

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Budapest Főváros IV. Kerület bemutatása

A főváros északi kapuja, Budapest Főváros IV. kerület, Újpest 18,82 négyzetkilométeren terül el. Újpest a Duna bal partján kialakult önálló földrajzi egység, újkori története és fejlődése az 1830-as években indult meg. A területen 1840-ben már önálló községi szervezet működött, és földrajzi környezete, kedvező adottságai, Pest közelsége, és kiemelkedő közlekedési lehetőségeinek köszönhetően Újpest ideális területe volt az ipartelepítésnek.



Újpest piactere

Újpest az 1870-es évek végére az ország legnagyobb lélekszámú nagyközsége lett, alig 30 év múltán, 1907-ben a település városi rangra emelkedett; első polgármestere a lokálpatrióta dr. Ugró Gyula volt. Újpest ekkor már rendelkezett kikötővel, a városalapító Károlyi család segítségével önálló kórházzal, postahivatallal.



Az újpesti víztorny egy 1913-as képeslapon

A város gyors gazdasági, urbanisztikus és kommunális fejlődésnek indult: ebben az időszakban tűzoltólaktanya, vágóhid épül, a kövezett utakat éjjel villannyal világítják meg, vezetékes víz van, kiépítik a szennyvízcsatorna hálózatot, valamint van rendőrsége, bírósága, színháza is.

Ebben az időszakban Újpesten tovább növekedik az iparosodás foka a bőrgyártásnak, az asztalosipari és az elektromos gépgyártásnak köszönhetően, amelynek révén a

kerületben több ezer munkást foglalkoztatnak a helyi gyárak. Ekkortájt alapították az Izzót (későbbi Tungstram), a Chinoint és a Magyar Pamutipari Rt.-t is. A fejlődésnek köszönhetően 1910-re a kerület hazai viszonylatban az ipari termelésben a negyedik helyen állt.

A város történetének jelentős állomása 1929, hiszen Újpest ekkor nyerte el a megyei jogú város címet. Járásbírósága, villamos erőműve, takarékpénztára, sportlétesítményei, oktatási intézményei, zeneiskolája, számos bejegyzett egyesülete és kereskedelmi egysége, 38 ipari vállalata van, amelyek közül sok országos jelentőségű (pl.: Wolfner Bőrgyárak, Chinoin, Egyesült Izzó).



Életkép a régi Újpestről

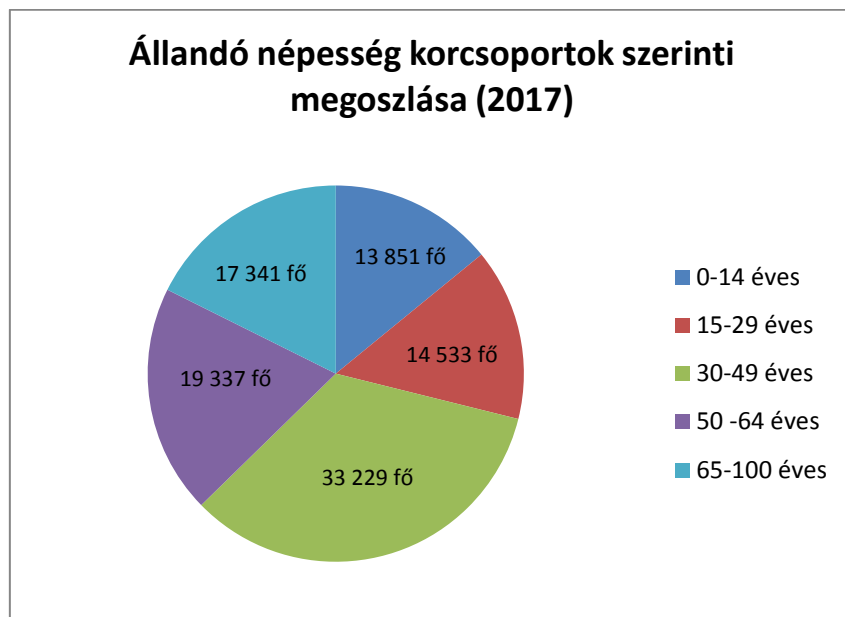
A város nem feledkezett meg a perifériára szorultakról és a fogyatékosokról sem: gyermekkórház, vakok otthona, szegényház, szociális konyha működött a településen. A II. Világháború által okozott károk jelentős mértékben visszavetették Újpest fejlődését, a háborús pusztítás és veszteség mellett 1945-ben árvíz is sújtotta a várost. Az 1940-es évek végére - akárcsak az ország más területein - itt is megtörténtek az államosítások.

Az 1950-es év nagy fordulatot hozott Újpest életében: a várost a főváros közigazgatásához csatolták és ezzel megszűnt önállósága, így fejlődése, sorsa Budapest fejlesztésén belül folytatódott. A fejlesztéspolitika, bár megtartotta a kerület gyárvárosi jellegét és fejlesztette iparát, átalakította a városkép arculatát is: lakótelepek jöttek létre a régi temetők, szűk utcák és a földszintes házak helyén. Ezzel az intézkedéssel ugyan egységesebb körülményeket biztosítottak a mindennapi élethez, de uniformizálták a városrészt, ennek köszönhetően pedig nagy részben kicserélődött a lakosság.

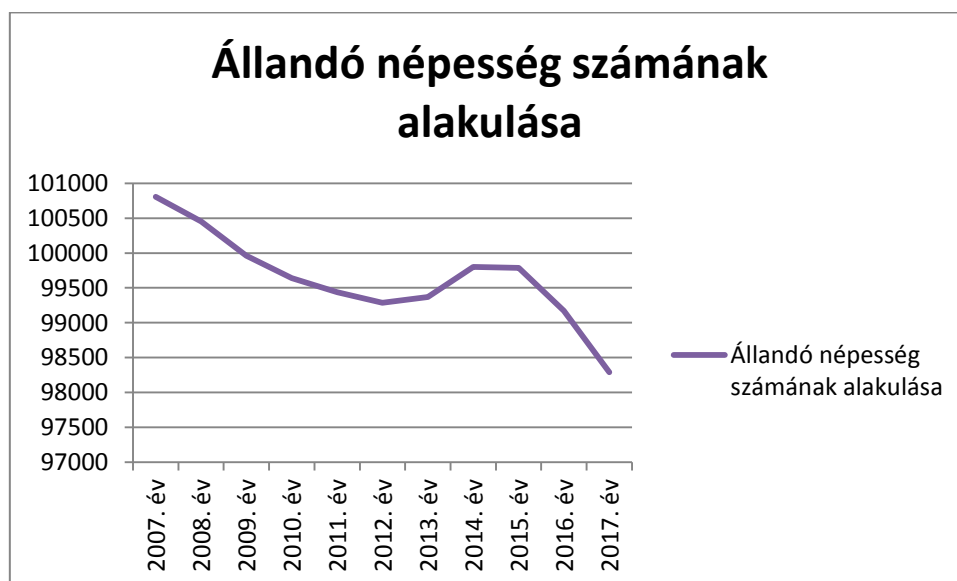
1983-ban kezdetét vette Újpesten belül egy új városrész kialakítása, Káposztásmegyeré. A városrészt napjainkban az 1983 és 1990 között házgyári előre gyártott vasbeton elemekből ("panelekből") épült Káposztásmegyeri lakótelep és a 2000-es években létesült Homoktövis lakópark alkotja, továbbá a lakópark szomszédságában található, folyamatosan fejlődő észak-pesti ipari park.

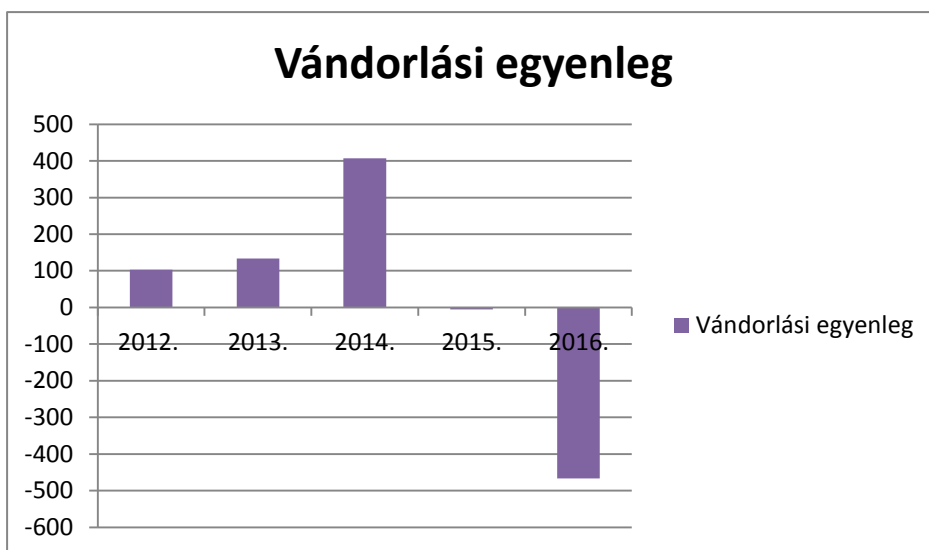
Újpest lakossága 2018. január 1-én 106.372 fővolt.

Az állandó népesség kor szerinti megoszlása:

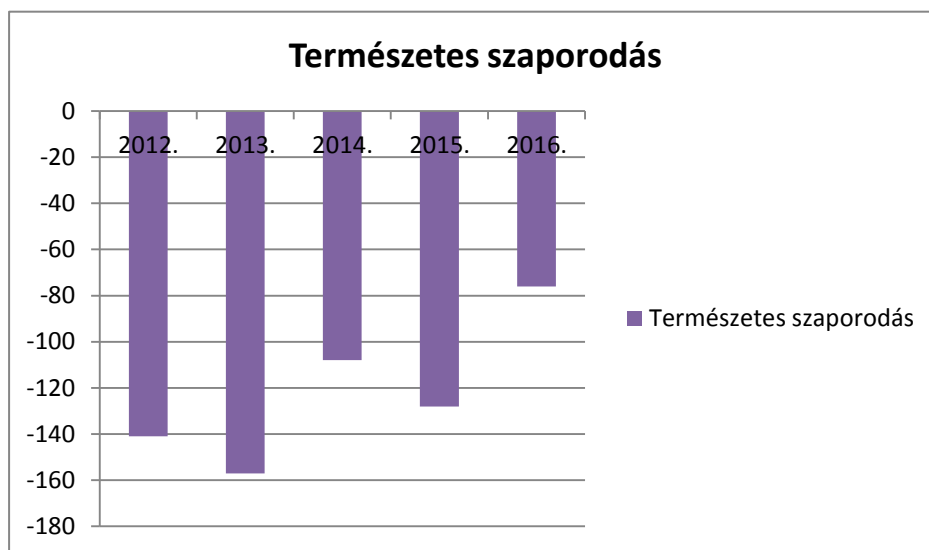


Újpest állandó lakónépessége csökkenő tendenciát mutat, melyet az alábbi diagram szemléltet. Ez a csökkenés nem csak Újpest kerületére jellemző, hanem Budapest összes kerületére, illetve egész Magyarországra. A népességfogyás fő oka, hogy egyre több fiatal vándorol ki más országba, és sokan családot is külföldön alapítanak. Ennek az eredménye, hogy a gyermekek születésének aránya is nagyban lecsökken. Továbbá, az utóbbi években egyre népszerűbbé vált a fővárosból az agglomerációba való kiköltözés. Ez a tendencia Újpesten is megfigyelhető, az elmúlt években sokan költöztek ki a környező városokba, településekre.

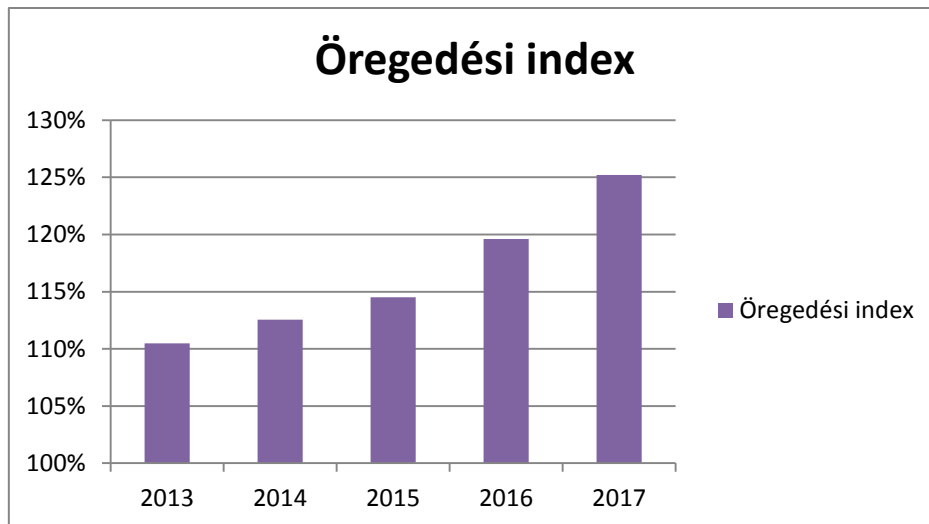




Az állandó lakosok számának csökkenése betudható továbbá az általános népességfogyásnak. Az alábbi grafikonon látható, hogy az elmúlt években a természetes szaporodási index folyamatosan negatív értéket mutat, azaz a kerületben a halálozások száma jóval meghaladja a születések számát.



Sajnos Újpesten is megfigyelhető az az országos tendencia, miszerint a társadalom egyre inkább elöregedik és a népesség csökken.



A kerületről további demográfiai és statisztikai adatok az 1. számú mellékletben találhatóak.¹

Értékek, küldetés

Az esélyek egyenlősége, azaz az esélyegyenlőség alapvető érték és elv a modern társadalmakban. Érvényre juttatása elősegíti, hogy mindenkinek egyenlő esélye legyen hozzáférni a jó minőségű köz- és magánszolgáltatásokhoz, a képességeinek megfelelő munkahelyhez, a kultúrához, oktatáshoz és a tartalmas emberi élethez kapcsolódó más jószágokhoz. Az esélyegyenlőség elve alapján lehetőség van az úgynevezett pozitív diszkrimináció alkalmazására, amely alapján preferált a hátránnyal induló emberek előnyben részesítése az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal élő, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Budapest Főváros IV. Kerület Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a kerület működését, fejlesztését és jövőjét meghatározó alapvető dokumentumaiban, intézkedéseiben és a mindennapi kommunikációjában. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységét: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek és fejlesztési elképzelések kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a kerület

¹ A Helyi Esélyegyenlőségi Programban található statisztikai adatok forrása a KSH adatbázisa, illetve önkormányzati adatbázisok.

lakosságának szemléletváltását is. Ennek eszközei a helyi szabályozás, a támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Fontos, hogy az esélyegyenlőség elve minden állampolgár számára fontos érték legyen, ezen elv interiorizációja és érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettség, hanem a kerület hosszú távú érdeke is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden kerületi állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására és összességében a boldog, kiegyensúlyozott emberi életre.

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásával az alábbi alapelveket kívánja érvényesíteni:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelménye
- a közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés elve
- a diszkriminációmentesség
- a szegregációmentesség
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedések megtétele.

Az önkormányzat a köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel) és vezetőségével.

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele az önkormányzat valamennyi folyamatában kialakításra kerülő diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi program a kerületben élő hátrányos helyzetű csoportokra fog irányulni, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott maradhatna a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló helyi esélyegyenlőségi intézkedések hiányában.

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzatának alapvető célja, hogy a kerület olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, amely szerint minden ember számára egyenlő esélyeket kell biztosítani és ezzel párhuzamosan közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet alapján.

Az önkormányzat célja olyan intézkedések, eljárások és programok megfogalmazása, amelyek:

- egyértelműen hozzájárulnak egy összetartó, szolidáris közösség megerősítéséhez a hátrányos diszkrimináció megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- lehetővé teszik a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzügyi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási,

oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,

- kiszűrik és beazonosítják az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét, veszélyeit és kockázatait,

- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzatának elsődleges célja számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból érintett célcsoportokba tartozók számát, arányát és aktuális helyzetét. Jelen dokumentumban bemutatásra kerül a célcsoportba tartozókra vonatkozóan a közszolgáltatásokhoz történő hozzáférésük körülményei, ezen keresztül az elemzés feltárja az egyes területeken jelentkező problémákat, ellentmondásokat. Az adatok és a belőlük levont következtetések és elemzések alapján meghatározásra kerülnek a célcsoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatok, továbbá azon területek, amelyek az egyenlő bánásmód érvényesítése érdekében elsődlegesen fejlesztésre szorulnak.

A célok megvalósításának egyes fázisait és a végrehajtás tervezett ütemezését a HEP Intézkedési Terv (IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

A HEP IT alapvető célja, hogy a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozásokat lehessen részletesen megtervezni, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. A HEP IT ennek megfelelően tartalmazza az intézkedésekhez kapcsolódó kommunikációs mechanizmusokat, a helyi együttműködési rendszer bemutatását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, a visszacsatolás és a kiigazítás támogató strukturális keretrendszerét.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai mentén történt. A program elkészítése során figyelembe vettük az alábbi jogszabályok előírásait:

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI. 5.) EMMI rendelet alapján került alkalmazásra, különös figyelmet fordítva
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény előírásaira.
- A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet módosításai
- A 369/2014 (X. 24.) Kormány rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II.17.) Korm. rendelet módosításai
- A támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet módosításai
- Az egyházi és nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok állami támogatásáról szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet
- A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalról, valamint a szakmai irányítása alá tartozó rehabilitációs szakigazgatási szervek feladat- és hatásköréről szóló 95/2012. (V. 15.) Korm. rendelet módosításai

A HEP által figyelembe vett alapelveket kiválóan rögzíti Magyarország Alaptörvényének XV. cikke:

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Újpest Önkormányzata az elmúlt években jellemző gyakori magasabb szintű jogszabályváltozásokat folyamatosan nyomon követve, mindig kiemelt figyelmet szentelt annak, hogy – úgy eredeti jogalkotói minőségében, mint a magasabb szintű jogszabályok felhatalmazása alapján – a helyi igényekre szabott rendeleteket fogadjon el. Az Újpesti Párbeszéd keretén belül a legfontosabb jogszabályok elfogadását széleskörű társadalmi és szakmai egyeztetés előzte meg.

Újpest Önkormányzatának legfontosabb, a helyi esélyegyenlőségi program érvényesülését biztosító és azzal összefüggésbe hozható jogszabályai a következők:

- Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 11/2001. (V.03.) önkormányzati rendelete a fiatal házaspárok első lakáshoz jutásának támogatásáról
- Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 22/2005. (X.05.) önkormányzati rendelete a közművelődésről
- Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 37/2008. (XII.22.) önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybe vételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról
- Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 37/2011. (XII.19.) önkormányzati rendelete az Újpesti Babaköszöntő Program bevezetéséről
- Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 39/2011. (XII.19.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérbeadásának szabályairól és a bérleti jogviszony feltételeiről
- Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 48/2012. (XI.30.) önkormányzati rendelete Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzat vagyonáról és a vagyonelemek feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról

- Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 20/2014. (VI.27.) önkormányzati rendelete Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Városrendezési és Építési Szabályzatáról
- Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2015. (I.30.) önkormányzati rendelete egyes közösségi célú önkormányzati támogatásokról
- Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról
- Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2016. (I.29.) önkormányzati rendelete a közművelődésről
- Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 28/2017. (XII.18.) önkormányzati rendelete az újpesti építészeti-műszaki Tervtanács létrehozásáról, működési feltételeiről és eljárási szabályainak megállapításáról

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Magyarországon jogszabályok rögzítik az önkormányzatok számára, hogy milyen koncepciókat és terveket kell elkészíteniük eredményes működésük és fejlődésük érdekében. Az alábbiakban az - általános áttekintést követően - a kerület-specifikus szabályozási dokumentumok kerülnek bemutatásra.

Általános szabályozási dokumentumok

- Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § (1), amely kimondja, hogy a jegyző, főjegyző, megyei főjegyző (a továbbiakban együtt: jegyző) által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester október 31-ig nyújtja be a Képviselő-testületnek hatályon kívül helyezte: 2014. évi XXXIX. törvény 64. § (1). Hatálytalan 2014. IX. 30-tól.

- Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a Képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Újpest Önkormányzata a Gazdasági Programjában az Országgyűlés által meghatározott irányok mentén kívánja megvalósítani a sikeres, kompakt város stratégiájának az alapelemeit: az élhető és vonzó, gyermek- és családbarát környezetet; életerős, összetartó közösségeket társadalmi szolidaritással; egészséges életteret; élénk, prosperáló, nyitott és innovatív gazdaságot és ésszerűen tervezett, a kerület lakosságának valós igényeit szolgáló infrastruktúrát. Az önkormányzat szeretne Budapest részeként működő, de önálló, identitását megtartó kerületet építeni, minőségi, tiszta, zöldfelületekben gazdag lakókörnyezettel.

- Szolgáltatástervezési koncepció – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.

- Köznevelés-fejlesztési terv – A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszerezze a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az Oktatási Hivatal feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiségeket érintő kérdésekben beszerezze az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Mnkt. 24. §).

- Átfogó Értékelés az Éves Gyermekvédelmi Tevékenységről – a Gyvt. 96. § (6) bekezdésében foglalt önkormányzati kötelezettségnek eleget téve, a gyámhatóságokról valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 2. számú melléklete szerinti tartalommal az Önkormányzat évente elkészíti az átfogó értékelést. Az anyag elsősorban arra szolgál, hogy az elmúlt évre visszatekintő, tájékoztató információkat tárjon a Képviselő-testület és más szervek elé terveket, célokat, feladatokat tartalmazva.

- Településfejlesztési Koncepció - az Étv. értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni (10-15 éves kitekintéssel) kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A koncepció a vonatkozó település legáltalánosabb, a legtöbb szakterületet felölelő fejlesztési dokumentuma, aminek döntéseit a többi szakági koncepció készítése során figyelembe kell venni. A koncepcióban megfogalmazott célokat a településrendezési tervekben is figyelembe kell venni.

- Integrált Településfejlesztési Stratégia – a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 24. §-a értelmében a Fővárosi Közgyűlés a főváros egységes településpolitikájának biztosítása érdekében – a Kormány, valamint a kerületi képviselő-testületek véleményének kikérésével – a megalakulását követő egy éven belül minősített többséggel dönt a fővárosnak legalább az adott ciklusra szóló településfejlesztési stratégiájáról. A kerületek ezt követően szintén elkészítik stratégiai dokumentumaikat. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közszféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

- Településszerkezeti terv - Az Étv. 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról. Az Étv. 14. § szerinti, a fővárosra vonatkozó sajátos rendelkezések alapján a településszerkezetet a Fővárosi Közgyűlés határozza meg. A terv készítése során a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV. törvény betartandó. A kerületi önkormányzatnak nincs szerkezeti terv készítési kötelezettsége, felhatalmazása. A Fővárosi Közgyűlés a településszerkezeti tervet és a fővárosi rendezési szabályzatot a közelmúltban elkészítette, ez jelenleg részleges felülvizsgálat alatt van.

- Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban Étv.) 6. §-a valamint 14.-14./A §-ai alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el. A Fővárosi Önkormányzat hatásköre Újpest esetében a Duna-parti Építési Szabályzat megalkotása, Újpest fennmaradó nem Duna parti területein a szükséges egyeztetési folyamatok elvégzésével a Képviselő testület hatásköre a településrendezési tervek elfogadása, ugyanakkor ezen terveknek meg kell felelniük a 253/1997. (XII. 20.) OTÉK és a településszerkezeti terv és fővárosi rendezési szabályzat előírásainak.

A szabályozási dokumentumok kerület-specifikus bemutatása

- Hajrá Újpest Városfejlesztési Program 2015-2018

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 116. § (1) pontjában foglaltak szerint a Képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, ami helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembe vételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A program a Képviselő-testület megbízatásának az időtartamára szól, de olyan stratégiai jellegű célokat is tartalmaz, amelyek hosszabb távon megszabják az önkormányzati döntések irányát, és összehangoltabbá teszik azokat. Újpest Önkormányzatának Gazdasági Programja a város stabil működtetésének és fejlesztésének stratégiai terve. A program célja, hogy biztos alapot teremtsen a kerület működésének, további lendületet adjon Újpest fejlődésének. Hatást kívánunk gyakorolni a szomszéd kerületekre és a környékbéli agglomerációs településekre is. Programunk vonzó lehetőségeket szeretne kínálni, növelve ezzel a városban az életet, a pezsgést, ezzel is emelve a kerület státuszát.

Egy városfejlesztési program alapvető célja az élhetőség, fenntarthatóság, esélyegyenlőség és értékmegőrzés biztosítása.

Országgyűlésünk a nemzeti jövőkép elérése céljából négy hosszú távú, 2030-ig szóló fejlesztési irányt jelölt meg, ezek:

- értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,
- népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
- természeti forrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,
- térségi potenciálokra alapozott fenntartható térszerkezet.

- Vagyongazdálkodási koncepció (tervezet)

A vagyongazdálkodási koncepció tervezete komplex módon kívánja szabályozni az önkormányzati vagyon kezelését és hasznosítását. A dokumentum szerint az önkormányzat vagyona a kötelező és az önként vállalt önkormányzati feladatok megvalósítását, az önkormányzati hatáskörök gyakorlását, a kerületben jelentkező társadalmi igények kielégítését, valamint a kerületben élő, dolgozó emberek életminőségének javítását szolgálja. Az önkormányzat vagyongazdálkodása ezen célok valamelyikének vagy összességének teljesítésére, azaz – közvetlenül vagy közvetetten – kizárólag közösségi célok elérésére irányulhat.

Az új fejlesztési dokumentumok legfőbb szakmai céljai, szempontjai és döntései:

A koncepció célrendszerének keretét a szemléleti alapvetések (horizontális célok) mellett az átfogó célok alkotják, amelyek a kívánt jövő elérését szolgáló több ágazatot, tematikát is átfognak.

Újpest átfogó céljai a következők:

- Önálló identitást megtartó kerület.
- Kompakt város – helyben elérhető, minőségi szolgáltatások, munkahelyek.
- Versenyképes gazdaság.
- Színvonalas, bő kínálati paletta a sport és szabadidő-eltöltés területén.
- Duna integrálása a kerület életébe.
- Vonzó környezet – kiváló életminőség.

A horizontális célok a következők: élhetőség, fenntarthatóság, esélyegyenlőség és értékmegőrzés, értékteremtés.

Az Újpest 2030 TFK a kerület területét az alábbi 10 városszerkezeti egységre bontja: Dél-Újpest, Újpesti lakótelep, Újpest városközpont, Károlyi városnegyed, Újpest kertváros, Északi kertváros, Megyer kertváros, Újpesti Duna-part, Káposztásmegyer lakótelep, Székesdűlő és Megyeri hídfő. Ezek határai a korábbi koncepcióval azonosak.

Az Újpest 2020 ITS-ben meghatározott települési jövőkép:

„Önálló, identitást megtartó kerület, a Főváros szerves része – erős kerületközpont, új mellékközpont, kiváló külső közlekedési kapcsolatok, kompakt város, tudásipar, innováció, kutatás otthona, fővárosi, országos viszonylatban is nagy vonzerővel bíró szabadidős és sportkínálat, minőségi, tiszta, zöldfelületekben gazdag környezet – kiváló életminőség, Dunával együtt élő kerület.”

A stratégiai célok:

1. Versenyképes helyi gazdaság és üzleti környezet
2. Hatékony közösségi infrastruktúrák
3. Megújuló városi környezet
4. Minőségi közösségi szolgáltatások
5. Aktív társadalom, szolidáris kerület

Az Újpest 2020 ITS 4 akcióterületet, 1 kulcsprojektet és számos hálózatos projektet javasol. Az akcióterületek:

1. Újpest Városközpont – Városkapu
2. Káposztásmegyer
3. Duna-part
4. Tábora utca – Szilas patak – Farkas erdő akcióterület.

- Újpest hatályos településrendezési eszköz állománya

Budapest főváros településszerkezeti terve (TSZT 2015) és Fővárosi rendezési szabályzat (FRSZ). Budapest új településszerkezeti terve (a rendezési szabályzattal együtt) a főváros teljes közigazgatási területére készült. A TSZT 2015 az 50/2015. (I.28.) Föv. Kgy. határozattal, az FRSZ az 5/2015. (II.16.) Föv. Kgy. rendelettel került elfogadásra. A településszerkezeti terv hosszú távra szóló terv, 10 évet meghaladó időtávlatra készült.

- Újpest Városrendezési és Építési Szabályzatáról, kerületi szabályozási terv

Újpest az új fővárosi településrendezési eszközökkel összhangban lévő tervekkel nem rendelkezik, a hatályos helyi építési szabályzatok a 2012. augusztus 6. előtti OTÉK előírásokon, és a főváros régi TSZT, FSZKT-BVKSZ előírásain alapulnak.

Újpest rendelkezik városrendezési és építési szabályzattal, amit Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzat Képviselő-testülete Budapest Főváros IV. kerület Újpest Városrendezési és Építési Szabályzatáról (UKVSZ-ről) szóló 20/2014. (VI.27.) rendelettel fogadta el. Az UKVSZ területi hatálya Újpest közigazgatási területén az övezeti tervlapon meghatározott építési övezetek és övezetek, valamint az ezekkel határos, övezetbe nem sorolt közterületek területére terjed ki. Az UKVSZ területi hatálya lényegében a hatályba lépése előtt már elfogadott 19 db kerületi szabályozási terv (KSZT) területén kívüli területek. A hatályos KSZT-k területén azok előírásait kell alkalmazni. Mindezen területeken a BVKSZT-i is alkalmazni kell.

A KSZT-k területe közel azonos az Újpest IVS 2008 akcióterületeivel, mivel az Újpest IVS 2008 a fejlesztés alapjának a szabályozási tervek készítését irányozta elő. A KSZT-k előírásai tükrözik az Újpest IVS 2008 fejlesztési szándékait.

A Petőfi laktanya esetében a KSZT az FSZKT módosítás hiányában nem lépett hatályba.

Az UKVSZ övezeti tervlapja határozza meg a szabályozási terv hatálya alá nem tartozó területek építési övezetek, övezetek területi vonatkozását, valamint a hozzájuk tartozó építési paramétereket. Az építés rendjének meghatározásával a terv közvetlen hatással van a fejlesztési lehetőségekre.

2018. év végéig a közigazgatási területet új OTÉK és TSZT, FRSZ szerinti településrendezési tervi lefedettséggel kell ellátni. Településrendezési eszköz készítése jelenleg nem folyik, a közeljövőben várható egy tervezési közbeszerzés kiírása.

- Ifjúsági Koncepció

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata 1996-ban létrehozta a Polgármesteri Hivatal Gyermekek- és Ifjúsági Irodáját. Az iroda a Szervezeti és Működési Szabályzatban rögzítettek szerint látja el a helyi ifjúsági feladatokat. 2010. december 10-től a sportfeladatokkal együtt, a feladatellátás az Emberi Erőforrás Főosztályon belül, a Gyermekek, Ifjúsági és Sport Osztályon működik. A koncepció részletesen szabályozza a kerületi ifjúságot érintő fejlesztési célkitűzéseket és irányokat.

- Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS)

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia alapjául Újpest Településfejlesztési Koncepciója szolgált. A Településfejlesztési Koncepció kijelöli az egységesen kezelendő városszerkezeti egységeket (városrészek), meghatározza az egyes városszerkezeti egységekkel kapcsolatos fejlesztési irányokat, valamint az akcióterületeket és a településrendezési eszközök megteremtésével összefüggő feladatokat, a településrendezési célokat. Újpest Kerület Fejlesztési Koncepciójában megfogalmazott „Nagyvárosi múlt, nagyvárosi jövő” mint jövőképet meghatározó fő irány, szól:

- az itt élőknek (vonzó, élhető lakókörnyezetek, széleskörű, színvonalas, nagy múltú közintézményrendszer és szolgáltatások, lakáshoz közeli munkahelyek),
- a főváros, a szomszédos kerületek és az agglomeráció északi, északkeleti szektora lakosságának és vállalkozóinak (változatos, korszerű, egyedi élet- illetve munkastílusokhoz kapcsolódó igényeket kielégítő, megfizethető lakó- és vállalkozási ingatlan kínálat, közösségi és egyéni közlekedéssel jól elérhető lakossági és üzleti szolgáltatások, munkahelyek és rekreációs lehetőségek bővülő választéka),
- a regionális, országos és nemzetközi porondon tevékenykedő gazdasági szereplőknek (az Újpest identitását erősítő, céljaihoz illeszkedő fejlesztéseket vonzó befektetői környezet).

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzatának helyi esélyegyenlőségi programjának illeszkednie kell Budapest többi kerületének HEP-jéhez. Emellett figyelembe kell venni környező települések esélyegyenlőségi programját is. Ennek oka, hogy Újpest Önkormányzatának sok esetben együtt kell működnie a főváros más kerületeivel, illetve a környező városokkal, községekkel. Az összefüggő feladatellátásból, tevékenységekből fakadóan fontos, hogy a HEP ne ütközzön más kerületek és települések programjával.

A IV. kerület önkormányzata a szociális és gyermekvédelmi ellátás területén szorosan együttműködik a XV. és a XVI. kerületi önkormányzattal. A IV. kerület Újpest Önkormányzatának intézménye nyújtja a XV. és XVI. kerület lakosai számára a gyermekek átmeneti otthona és az idősek gondozóháza szolgáltatásokat. A XV. kerületi önkormányzat ellátási szerződés keretében 4 fő ellátását biztosítja az Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthonában.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP helyzetelemzés alapjául szolgáló statisztikai adatok a KSH és TEIR adatbázisból, valamint az elérhető helyi nyilvántartásokból kerültek összegyűjtésre, emellett a HEP-ben felhasználásra kerültek az ágazati beszámolók megállapításai, szakemberek tapasztalatai.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A legfrissebb EU-s és hazai statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján az egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzete. Ezen állapot következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2017. év) megállapítása szerint Magyarországon 2,51 millió ember élt a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatát jelentő életkörülmények között. A szegénységi kockázatok különösen a gyermekeket és a hátrányos térségben élőket érinti. A romák nagy többsége, (2018-as adatok szerint a romák 876 ezres összlétszámából) ehhez az utóbbi csoporthoz tartoznak. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. Ugyanakkor a romák etnikai csoportjára külön figyelmet kell fordítanunk, hiszen a tapasztalatok azt mutatják, hogy a szegények között is ők a legszegényebbek, és eddig őket érték el legkevésbé a felzárkóztató programok. A „kifejezett de nem kizárólagos” (explicit but not exclusive) célzás uniós alapelveinek megfelelően a roma népesség bevonásához szükség van speciális eszközökre és megközelítésre.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Újpesten a tapasztalatok szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A KSH által 2018. május 29-én közzétett adatok szerint az országban 2018 február-áprilisi időszakban foglalkoztatottak átlagos létszáma 4 millió 445 ezer fő volt. 67.000 fővel több, mint egy évvel korábban. A 15–64 évesek foglalkoztatási rátája 68,8%-ra emelkedett. A férfiakat magasabb foglalkoztatási szint jellemezte, mint a nőket, és esetükben a javulás mértéke is nagyobb volt.

Foglalkoztatottság korcsoport szerinti alakulása 15-64 évesek körében 2018. (február-április):

Korcsoport, éves	Létszám (ezer fő)			
	ezer fő	változás, ezer fő	%	változás, százalékpont
15-24	291,0	-7,6	28,2	-0,1
25-54	3413,2	48,4	84,1	1,1
55-64	688,9	20,3	53,3	3,0
Összesen	4393,1	61,1	68,8	1,5

Munkanélküliség helyzete

Budapesti viszonylat

A KSH adatai alapján a fővárosban nyilvántartott álláskeresők száma 2016 decemberében 20.511 fő volt. Az előző adathoz (2015. december) képest csökkent a munkanélküliek száma 7.623 fővel. Azonban 2014. év azonos hónapjához képest 12.023 fővel több munkanélküli volt, mint 2016-ban.

A munkanélküliek száma legmagasabb iskolai végzettségük szerint a következőképpen alakult 2016-ban:

Fő	Általános iskola 8 osztálya és annál kevesebb	Szakmunkás-képző, szakiskola	Gimnázium, egyéb középiskola	Főiskola, egyetem	Összesen
Nő	2 000	1 500	5 500	3 700	12 800
Férfi	3 300	2 700	3 700	2 500	12 200
Összesen	5 300	4 200	9 200	6 200	24 800

Korcsoport szerint a nyilvántartásban szereplő álláskeresők száma 2016-ban:

Fő	15-24	25-64	65-74	Összesen
Nő	2 100	10 600	0	12 700
Férfi	2 000	10 100	0	12 100
Összesen	4 100	10 700	0	24 800

Nyilvántartott álláskeresők Budapest kerületeiben népesség arányában								
Kerület	2013 (fő)	2013 (%)	2014 (fő)	2014 (%)	2015 (fő)	2015 (%)	2016 (fő)	2016 (%)
I.	280	0,8	242	0,7	237	0,8	178	0,9
II.	718	1,9	626	1,9	579	2,1	455	2,2
III.	1862	5,1	1526	4,7	1341	4,8	1037	5
IV.	2477	6,8	1959	6	1867	6,6	1603	7,8
V.	412	1,1	393	1,2	340	1,2	157	0,7
VI.	880	2,4	804	2,5	630	2,2	442	2,2

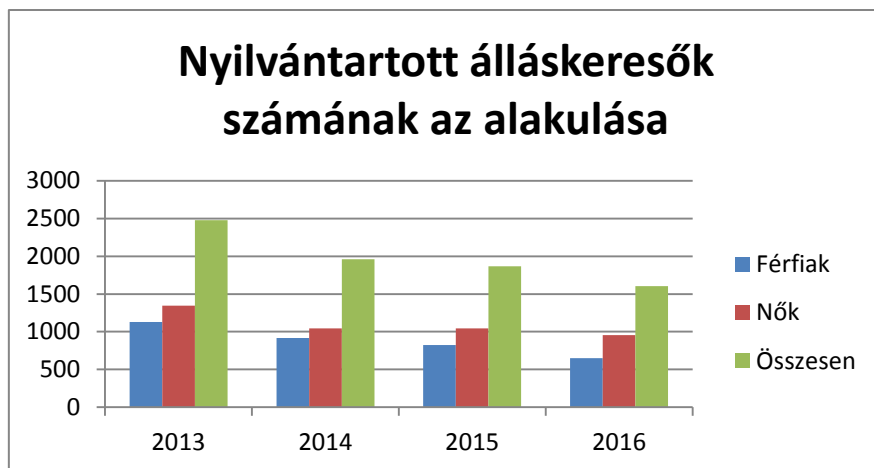
VII.	1249	3,4	1180	3,6	970	3,4	544	2,7
VIII.	2797	7,7	2822	8,7	2327	8,2	1058	5,2
IX.	1302	3,6	1062	3,3	910	3,2	726	3,5
X.	1806	4,9	1740	5,3	1530	5,4	1209	5,9
XI.	1851	5,1	1497	4,6	1469	5,2	1219	5,9
XII.	628	1,7	513	1,6	439	1,5	392	1,9
XIII.	2866	7,9	2575	7,9	2141	7,6	1561	7,6
XIV.	2499	6,9	2170	6,7	1938	6,9	1695	8,2
XV.	1968	5,4	1699	5,2	1469	5,2	1078	5,6
XVI.	1104	3	1044	3,2	998	3,5	817	3,9
XVII.	1922	5,3	1832	5,6	1618	5,8	1227	5,9
XVIII.	1974	5,4	1585	4,9	1348	4,8	811	3,9
XIX.	1211	3,3	977	3	848	3	587	2,9
XX.	1703	4,7	1816	5,6	1660	5,9	1188	5,8
XXI.	1906	5,2	1813	5,6	1539	5,5	1215	5,9
XXII.	1100	3	898	2,8	755	2,7	612	2,9
XXIII.	578	1,6	618	1,9	613	2,2	148	0,7

Az abszolút számokat tekintve Újpest a fővárosi kerületek között az első harmadban van, ami a legtöbb regisztrált álláskeresőt illeti. Ezt a kedvezőtlen statisztikai adatot azonban árnyalja, hogy Újpest lakosságszámát tekintve is az egyik legnagyobb fővárosi kerület. Az aktív korú lakossághoz viszonyított munkanélküliségi arány tekintetében Újpest a középmezőnyben foglal helyet. Különösen öröndetes, hogy Újpesten az 1000 lakosra jutó adófizetők aránya főváros-szerte az egyik legmagasabb.

Újpesti viszonylat

A IV. kerületben nyilvántartott álláskeresők száma 2016. decemberében 1.603 fő (a fővárosi érték 7,5%-a), az előző évi (2015. december 20.) adat szerint a kerületben nyilvántartott álláskeresők száma 264 fővel csökkent a foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya.

Magyarországon az elmúlt évek során javult a munkaerő-piaci helyzet, ami megmutatkozik a KSH adatai alapján az Újpesten nyilvántartott álláskeresők számán is. 2011 és 2016 között az aktivitás legnagyobb mértékben a legfeljebb általános iskolát végzett 15-19 éves korosztály körében nőtt meg, ami köszönhető a tankötelezettség leszállításának. Az öregségi nyugdíjkorhatár fokozatos kitolása miatt pedig a 60-64 éves korosztály aktivitása is nő.



Nyilvántartott álláskeresők száma, megoszlása (Újpest összlakosságából)	2013.		2014.		2015.		2016.	
	2 477		1 959		1 867		1 603	
	2,4%		1,9%		1,8%		2,49%	
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
Férfi	1131	45,7	916	46,8	824	44,1	650	40,5
Nő	1346	54,3	1043	53,2	1043	55,9	953	59,5
18 - 25 év	221	8,9	167	8,5	141	7,5	103	6,4
26 - 60 év	2157	87	1631	83,2	1447	77,5	1230	76,7
60 év felett	56	2,2	118	6	243	13	245	15,3
általános iskola, illetve anélkül	533	21,5	443	22,6	453	24,2	361	22,5
szakiskola, szakmunkásképző, gimnázium, szakközépiskola, technikum	1645	66,4	1850	64	1176	62,9	985	61,4
főiskola, egyetem	299	12	273	13,9	238	12,7	257	16
12 hónapja folyamatosan nyilvántartott	817	32,9	572	29,2	615	32,9	575	35,9

Az adatok alapján örvendetes jelenség, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma évről évre csökken. Az álláskeresők korcsoport szerinti megoszlása gyakorlatilag változatlan. Megfigyelhető továbbá, hogy a 2016-os évben csekély mértékben ugyan, de növekedett azok aránya, akik felsőfokú végzettségük ellenére sem találtak megfelelő álláslehetőséget. 2014-ben végre megtört az a többéves tendencia, hogy a tartósan munkanélküliek aránya növekszik, ebben a körben különösen a 2012 és 2013 közötti 7%-os emelkedés volt riasztó. A következő években is várható a nyilvántartott munkanélküliek számának folyamatos csökkenése.

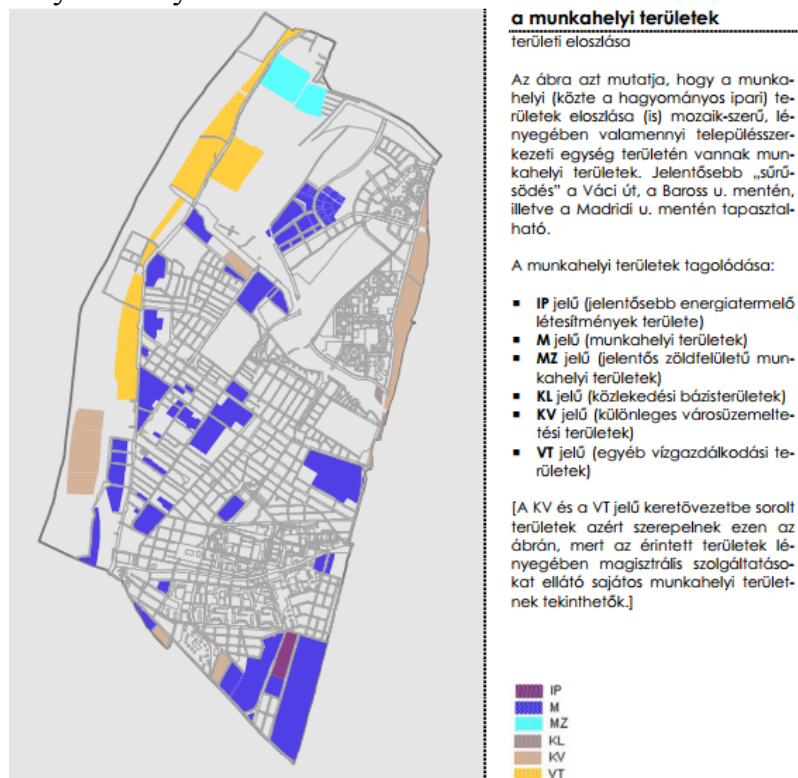
Az egyes települési önkormányzatok a foglalkoztatási helyzet javítása terén korlátozott eszközrendszerrel rendelkeznek. Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata az elmúlt esztendőben részben nagyberuházásokkal (Szakrendelő felújítása, új uszodák építése), valamint a helyi kis és középvállalkozások

támogatásával, részben pedig közvetlen módon, közfoglalkoztatás útján igyekezett munkahelyeket teremteni az elsődleges és másodlagos munkaerőpiacon. A foglalkoztatás sajátos vetületét képezi továbbá a szociális foglalkoztató fenntartása

Foglalkoztatási lehetőségek

Újpesten érdemi mezőgazdasági termelés nincs, viszont az ipari szektor és a szolgáltatási szektor megfelelő mértékben fejlett. Az önkormányzat által működtetett Újpesti Gazdasági Klub a kerületben székhellyel vagy telephellyel rendelkező legjelentősebb termelő és szolgáltató cégeit tömöríti.

Újpesten az ipar szerkezetének átalakulása követte a nemzetközi trendeket: a termelő ipartelemek fokozatosan átálltak a szolgáltatóipari, illetve logisztikai funkcióra, a termelő ipar megmaradó vállalatai a környezet számára is érzékelhető technológiai fejlődésen mentek át, illetve megnőtt az ipari innováció jelentősége, a K+F tevékenység aránya és súlya.



Közlekedési szempontból a kerület előnyös helyen fekszik. Tömegközlekedéssel az M3-as metróval, villamossal és buszokkal, gépjárművel a 2-es főútról és a nagyobb forgalmú útvonalokról, valamint az M0-ás autópályáról is jól megközelíthető. A megfelelő közlekedési viszonyoknak köszönhetően a munkavállalók könnyen megközelíthetik újpesti munkahelyüket, s így a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélye mobilitási szempontból ideálisnak mondható.

Jelentős volumenű munkahelyet, illetve az ehhez kapcsolódó beruházásokat jelenleg a nagyobb vállalkozások képesek megvalósítani. Az előzetes hírek szerint a GE Újpesten újabb beruházást kíván elindítani, amely érdemi munkahelyteremtéssel is járhat.

Az önkormányzat kiemelt figyelmet szentel minden lakossági és civil szervezeti bejelentésnek, amelyek a kerületi foglalkoztatás esetében az esetleges negatív diszkrimináció előfordulását mutatnák, azonban az elmúlt években az önkormányzat nem tapasztalt ilyen problémákat.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni támogatások olyan rendszert alkotnak, amely segíti a rászorult családokat a gyermek felnevelésében, lakásfenntartással kapcsolatos kiadásokban, a gyógyszer és a temetési költségek csökkentésében.

2016-ban fejeződött be a segélyezési rendszer 2013-ban elkezdett átalakítása. A jövedelempótló ellátásokat szinte kizárólag az állam biztosítja, míg az önkormányzatoknál főként a jövedelemkiegészítő támogatások maradtak.

A szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján a Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete az alábbi ellátásokra terjed ki:

a) Pénzbeli szociális ellátások:

- aa) lakhatási támogatás,
- ab) gondozási támogatás,
- ac) hátralékkezelési támogatás,
- ad) rendkívüli települési támogatás,
- ae) gyermek születéséhez kapcsolódó támogatás,
- af) beiskolázási támogatás.

b) természetben nyújtott szociális ellátások:

- ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- bb) köztemetés,
- bc) fogyatékos személyek díjhátralék-kiegyenlítő támogatása,
- bd) gyógyszerutalvány,
- be) lakbértámogatás,
- bf) ünnepekhez kapcsolódó támogatás.

E rendeletek hatálya azokra a személyekre terjed ki, akik Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata közigazgatási területén lakcímmel rendelkeznek. Pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokra vonatkozó kérelmet az önkormányzati Polgármesteri Hivatalánál kell személyesen vagy postai úton benyújtani. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások elsősorban a kérelmezők jövedelmi és vagyoni helyzete alapján kerülnek megállapításra, ugyanakkor a rendkívüli élethelyzetek azonnali megoldására is igyekeznek megoldást találni.

Lakhatási támogatás

A 2015-ös változások alapjaiban változtatták meg a lakhatáshoz kapcsolódó támogatások rendszerét. Nehéz is az összehasonlítás, hiszen a korábban normatív

lakásfenntartási támogatás néven ismert támogatási forma megszűnt. A helyére bevezetett lakhatási támogatás az alábbiak szerint alakult a 2015-ös és 2016-os évben.

Lakhatási támogatás	2015 (március 1-től)		2016	
	fő	összeg	fő	összeg
	347	8.271.810.- Ft	457	15.129.670.- Ft

Gondozási támogatás

Gondozási támogatásban részesül az az Önkormányzat közigazgatási területén lakóhellyel rendelkező személy aki – az Önkormányzat közigazgatási területén lakcímmel rendelkező és itt élő – 18. életévét betöltött ápolásra szoruló beteg hozzátartozójának ápolását, gondozását végzi, és rendszeres pénzellátásban nem részesül, és a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a nyugdíjminimum 150%-át. A támogatást igénybevevők száma évről évre növekedik, amely azzal magyarázható, hogy a Kormányhivatalok által megállapítható ápolási díjra való jogosultság szigorodott, így akik korábban ápolási díjban részesültek, azok napjainkra az önkormányzatok által biztosított gondozási támogatásra lehetnek jogosultak.

Gondozási támogatás	Év	Fő	Összeg
	2015	71	11.869.335.- Ft
	2016	72	13.480.800.- Ft

Rendkívüli települési támogatás

Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező, nem várt többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt, anyagi segítségre szorulnak.

Rendkívüli települési támogatás keretében több élethelyzet orvoslására is igyekszik megoldást találni az önkormányzat, így a temetési költségek enyhítésére, az azonnali intézkedést igénylő rendkívüli élethelyzetbe kerülés esetére, valamint olyan helyzetben is, amikor valakit elemi kár ért, illetve sérelmére elkövetett bűncselekmény, vagy szabálysértés (különösen rablás, lopás, betörés) következtében létfenntartást veszélyeztető élethelyzetbe került.

Rendkívüli települési támogatás	Év	Fő	Összeg
	2015	2121	121.276.580.- Ft
	2016	1864	98.553.455.- Ft

Gyermek születéséhez kapcsolódó támogatás

Az önkormányzat rászorultsági alapú támogatást biztosít az újszülött gyermek fogadásához, amit a gyermek születését követő 180 napon belül lehet kérelmezni. A támogatás összege (egyszeri 20.000,- Ft) abban az esetben nyújtható, ha a család egy főre jutó jövedelme nem haladja meg a 85.500,- Ft-ot, valamint legalább az egyik szülő minimum egy éve bejelentett lakóhellyel rendelkezik Újpesten.

	Év	Fő	Összeg
Gyermek születéséhez kapcsolódó támogatás	2015	121	2.420.000.- Ft
	2016	96	1.920.000.- Ft

Köztemetés

A köztemetések száma az elmúlt években folyamatosan nő és a köztemetések költségei is emelkednek. 2015-ben 1071 köztemetési ügyben intézkedett az önkormányzat, amelyből 57 esetben már települési vagy kerületi önkormányzat kezdeményezte a köztemetési eljárást. 2016-ban ez a szám tovább nőtt: 1093 esetben került sor köztemetésre (53 esetben más önkormányzatok által). A költségek emelkedése mögött valószínűsíthetően az az ok húzódhat meg, hogy a temetésre köteles hozzátartozók nem tudnak annyi tartalékot képezni, amelyből hozzátartozójuk illő eltemettetéséről gondoskodhatnának, ezért fordulnak az önkormányzatokhoz segítségért e kötelezettségük teljesítésében. Az önkormányzatoknak közegészségügyi okokból gondoskodniuk kell a temetésről, és később behajthatják a hozzátartozón a költségeket, amely azonban gyakorlatilag lehetetlen, hiszen sok esetben az elhunyt után nem marad örökölhető vagyon, így hagyatéki eljárás sem indul.

Fogyatékos személyek díjhátralék-kiegyenlítő támogatása

Újpest Önkormányzata 2000-ben hirdetett először pályázatot súlyosan fogyatékosnak minősülő személyek részére közüzemi díjhátralékok kiegyenlítésére. Az évente kiírásra kerülő pályázatokra összesen 5 millió forintot különít el az önkormányzat. Az érvényes pályázatoknál mérlegelési szempont a jövedelmi helyzet, a tartozás mértéke és ideje, valamint az a tény, hogy a pályázó – segítséggel – ki tudja egyenlíteni felhalmozott hátralékát. A cél az átmenetileg nehéz helyzetbe került családok átsegítése a nehézségeken.

	2015	2016
Benyújtott pályázatok száma:	23 db	14 db
Érvénytelen pályázatok száma:	6 db	4 db
Érvényes pályázatok száma:	17 db	10 db
Támogatott pályázatok száma:	15 db	9 db
Nem támogatott pályázatok száma:	2 db	1 db
Kifizetett támogatás:	5.000.000.- Ft	3.850.809.- Ft

Lakbértámogatás

Lakbértámogatásra az a személy lehet jogosult, aki az önkormányzat vagy az önkormányzat tulajdonosi részesedésével működő gazdasági társaság tulajdonában álló lakás bérlője, és az általa bérelt lakás után legfeljebb, a lakbérrendelet szerint, a szociális helyzet alapján megállapított mértékű lakbért fizet és megfelel a jogszabály által meghatározott egyéb feltételeknek. A 2015-ös változásokat követően jelentősen megugrott a lakbértámogatott személyek száma. Míg 2015-ben 549-en részesültek a támogatásban, addig 2016-ban a számuk 810 főre nőtt.

Lakbértámogatás	2015		2016	
	fő	összeg	fő	összeg
	82	2.081.035.- Ft	89	3.377.750.- Ft

Gyógyszerutalvány

Az Sztv.-ben kapott felhatalmazás alapján Újpest Önkormányzat Képviselő-testülete egy utalvány formájában nyújtott támogatást is biztosít természetbeni juttatásként. A csekély jövedelemből élő személyek gyógyszereik kiváltásához utalvány formájában kérhetnek támogatást, melyhez igazolniuk kell – házi orvos által – gyógyszereszsükségeiket. Az utalvány három hónapig érvényes és az újpesti önkormányzattal szerződésben álló gyógyszertáraknál váltható be, amely csaknem az összes kerületi patikát jelenti.

A gyógyszerutalvány intézményével az elmúlt években többen visszaéltek. Bár a támogatás eredeti célcsoportja az időskorú lakosság volt, számos család a gyermekei pelenka-, vagy vitaminszükségletét fedezte ebből a forrásból, de az is előfordult, hogy kozmetikai cikkekre, vagy egyéb, a gyógyszertárakban kapható, gyógyszernek nem minősülő készítményre váltották be az utalványokat. A visszaélések kiszűrésére Újpest Önkormányzatának Képviselő-testülete több módosító javaslatot is elfogadott.

Gyógyszerutalvány	Év	Fő	Összeg
	2015	438	8.049.300.- Ft
	2016	428	9.937.800.- Ft

Babaköszöntő Program

Az önkormányzat 2011-ben vezette be a Babaköszöntő Programot. A program célja az volt, hogy már születésükkor köszöntsék az újpesti újszülötteket. Ez egy alanyi jogon – jövedelemtől függetlenül – járó ajándécsomag, minden olyan család megkapja, ahol legalább az egyik szülő három hónapja újpesti állandó bejelentett lakhellyel rendelkezik, és életvitelszerűen is itt él. A babacsomag 2015 óta újpest logóval ellátott bodykat, egy kistakarót, oltási naptárral ellátott hűtőmágnest, 3 hónapos Képmás magazin előfizetést, illetve pelenka-csomagot tartalmaz 15.000.- Ft értékben.

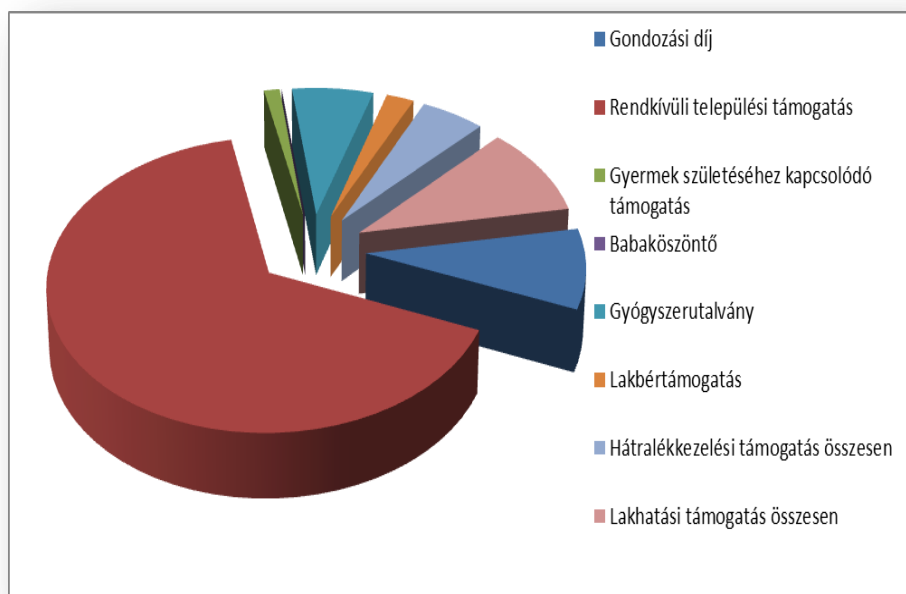
A csomagot a szülők és a babák is nagyon szeretik, amely a védőnőkön keresztül jut el a családokhoz. 2015-ben 717, 2016-ban 644 családhoz jutott el az újpesti babakelengye.

A segélyezési adatokból leszűrhető következtetések:

A szociális segélyezésnek és támogatások nyújtásának továbbra is célja, hogy a kerületben élő rászorult embereknek nyújtson segítséget. A támogatottak elsősorban a kevés jövedelemből élő időskorúak, nagycsaládosok, gyermeküket egyedül nevelő szülők, illetve álláskereső.

Az éves segélyezési adatok elemzéséből kiderül, hogy csökkent a kifizetett támogatások összege. A támogatások túlnyomó részét továbbra is a rendkívüli települési támogatások adják, amely egyfajta kereset kiegészítésként szolgál a családok részére.

2016. év



Jövőkép

A nyugdíjak 2017. évi 1,5 %-os emelése, valamint a minimálbér és garantált bérminimum emelkedése miatt jelentősen csökkent az önkormányzat által befogadott kérelmek száma. Az ügyfélforgalom továbbra is a korábbi évekhez hasonló, azonban a az önkormányzat a hozzá fordulóknak több mint felének nem tud segítséget nyújtani, így sok esetben már a kérelmeket sem nyújtják be a lakosok, előre vetítve az elutasítást. Az ügyfelek támogatásra való jogosultságának megszűnését a közmunka programok radikális csökkentése is fokozza. Állami célként fogalmazódott meg, hogy az átmeneti jelleggel bevezetett, a munkaerőpiacon történő végleges elhelyezkedést elősegítő közmunkaprogramokat csökkenteni kell, mivel sokan hosszú távon, kvázi életpályaként erre az életmódra rendezkedtek be. Emiatt a munkaügyi központok korábbi gyakorlata is megváltozott és inkább a piaci elhelyezkedésre, képzésre helyezik a hangsúlyt a közmunkaprogramok helyett. Többszörös interjúztatással (piaci munkavégzésre alkalmas, nem alkalmas, képzést követően alkalmas) igyekeznek elhelyezni a munkavállalókat a munkaerőpiacon. A támogatottak jelentős része évek óta közmunkából és a támogatásokból tartja fenn magát. Hosszú távon a munkaügyi központtal való együttműködésük kétséges és amennyiben nem működnek együtt, úgy

az aktív korúak ellátásából és együttműködés hiányában az önkormányzati segélyezésből is kizárásra kerülnek.

További nehézséget okoz majd a jogszabályi feltételek biztosítása is. 2017. december 31-én hatályát veszti a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény, amelyet az Általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény vált fel. Az új szabályozás inkább egyfajta általános keretet biztosít a hatósági eljárásban és az ágazati jogszabályok feladata lesz a szakma sajátosságait figyelembe véve a részletszabályokat megalkotni. Jelen koncepció elkészültekor az önkormányzatnak még nincs tudomása olyan átfogó ágazati jogszabály-tervezetről, amely komplex rálátást biztosítana a szociális terület hatósági eljárásainak rendszerére.

A nehézségek ellenére az önkormányzat a helyi rendeletet módosító törekvésekkel igyekszik a változó élethelyzetekhez is széles körben támogatás nyújtani.

A 2015-ös jogszabályváltozások révén átalakuló önkormányzati segélyezési rendszer az alábbiak szerint áll össze:

Megszűnő, átalakuló támogatások

Megnevezés	Változás
Aktív korúak ellátása	2015. március 1. napjától aktív korúak ellátása Járási Hivatalok hatáskörébe került, pénzbeli szociális ellátás (a <i>rendszeres szociális segély</i> elnevezés egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra módosult)
Rendszeres szociális segély	
Foglalkoztatást helyettesítő támogatás	
Személyi szabadság korlátozása miatti kompenzáció	Maradt változatlanul az Önkormányzatoknál
Lakásfenntartási támogatás	2015. március 1. napjától megszűnt, Települési támogatás néven állapítható meg ilyen jellegű támogatás
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó támogatás	Maradt változatlanul az önkormányzatoknál
Ápolási díj	2015. március 1. napjától megszűnt, Települési támogatás néven állapítható meg ilyen jellegű támogatás
Önkormányzati segély	2015. március 1. napjától megszűnt, Rendkívüli települési támogatás néven állapítható meg ilyen jellegű támogatás
Iskolakezdési támogatás	

Köztemetés	Maradt változatlanul az önkormányzatoknál
Önkormányzati Közgyógyellátás	2015. március 1. napjától megszűnt, Települési támogatás néven állapítható meg ilyen jellegű támogatás
Fogyatékosok adósságkezelési támogatása	Saját hatáskörben szabályozott támogatási forma
Lakbérttámogatás	Maradt változatlanul az önkormányzatoknál
Adósságkezelési szolgáltatás	2015. március 1. napjától megszűnt, Települési támogatás néven állapítható meg ilyen jellegű támogatás
Gyógyszerutalvány	Saját hatáskörben szabályozott támogatási forma
Ünnepekhez kapcsolódó támogatás	Saját hatáskörben szabályozott támogatási forma
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	Megszűnt
Gyermek születéséhez kapcsolódó támogatás	Saját hatáskörben szabályozott támogatási forma
Babaköszöntő	Saját hatáskörben szabályozott támogatási forma
Óvodáztatási támogatás	2015. július 31 napjával megszűnt
Önkormányzati segély	2015. március 1. napjától megszűnt, Rendkívüli Települési támogatás néven állapítható meg ilyen jellegű támogatás
Lakbérttámogatás	A lakástörvény felhatalmazása alapján, önkormányzati forrásból nyújtott támogatás, amely 2015. március 1-től több rászoruló által és magasabb összegben vehető igénybe

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

2016. december 31-én az Újpesti Vagyonkezelő Zrt. tulajdonában lévő (apportált) lakások száma 1.438 db. Az önkormányzat tulajdonában lévő lakások száma 1.027 db. Az önkormányzat és az Újpesti Vagyonkezelő Zrt. együttes bérlakás állománya 2016. január 1. és 2016. december 31. között 20 db lakással csökkent.

Az önkormányzat Képviselő-testülete 2011. december 15-i ülésén rendeletcsomagot fogadott el, amellyel újraszabályozta a korábbi lakásgazdálkodási tevékenységet. Megalkotta az önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérbeadásának szabályairól és a bérleti jogviszony feltételeiről szóló 39/2011. (XII. 19.) és az Önkormányzat tulajdonában álló lakások lakbérének mértékéről szóló 40/2011. (XII. 19.) önkormányzati rendeleteket, valamint módosította a lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek elidegenítéséről szóló 7/1994. (V. 4.) és a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 23/2003. (VII. 16.) önkormányzati rendeleteket. Az új jogszabályi előírások 2012. január 1-jén, illetve

2012. március 1-jén léptek hatályba, hatásukat tehát éppen a tárgyidőszakban fejtették ki.

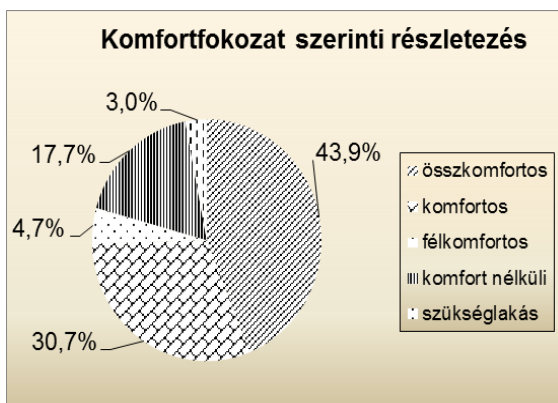
E rendeletekkel az Önkormányzat, összhangban a „Hajrá Újpest Városfejlesztési Program”-ban megfogalmazott irányokkal, valamint a lakásbérlet körében 2011-ben elvégzett széleskörű felmérés tapasztalataival, a korábbi bérlakás-gazdálkodási rendszer átfogó megújítását kívánta elérni. A módosítások legfontosabb elemei a kiszámíthatóság, az igazságosság, a fenntarthatóság és a rászorultsági elv érvényesítése a lakásgazdálkodásban.

Ennek keretében a jogszabályok a korábinál sokkal pontosabban rögzítik a lakásbérbeadás lehetséges jogcímeit, különösen a szociális helyzet alapján történő bérbeadás feltételeit. A jogállamiság egyik kiemelkedően fontos alapelveként, a jogbiztonságnak az érvényre juttatása érdekében a hatályos önkormányzati rendeletekben elhatárolásra kerültek a döntési hatáskörök, továbbá tételesen megjelennek a döntéshozó által gyakorolható méltányosság lehetséges szempontjai és határai. A korábban a Népjóléti és Lakásügyi Bizottság által kimunkált és a gyakorlatban néha kiszámíthatatlanul érvényesülő jogviszonyrendezési eljárások szintén jogszabályi formát öltöttek. A bérlakás-gazdálkodás fenntarthatósága érdekében jelentősen bővült a lakásoknak a nem a szociális helyzet alapján történő bérbeadásának lehetősége. A lakbérrendszer átalakításával és a piaci alapú bérbeadások számának növekedésével a lakás-gazdálkodás már korántsem jelent akkora teherterhelést a költségvetés számára, mint a korábbi esztendőben, a beszedett bérleti díjak mértéke évről évre nő és a tárgyévi beszedési arányok is javulnak, ennek eredményeként sem 2014-ben, sem 2015-ben nem volt szükség a lakberek emelésére – még az infláció mértékéig sem.

Ugyan a korábbi, a tényleges fenntartói költségektől messze elmaradó bérleti díjak emelésre kerültek, az Önkormányzat a rászorultak részére egy többlépcsős támogatási rendszert vezetett be. A szociális helyzet alapján bérbe adott lakások bérlőinek jelentős hányada a bérleti díjból 30%-os lakbérkedvezményben részesül, továbbá kibővült a lakbértámogatásra jogosultak köre is. (2012-ben 690 család, míg 2013-ban 660 család vehette igénybe a lakbérkedvezményt, amely a jogosultak részére összesen évente több mint 15,5 millió forintos kedvezményt jelentett. Az, hogy a támogatottak túlnyomó többsége alanyi jogon, a lakás minősége alapján vehette igénybe a lakbérkedvezményt azt igazolja, hogy a jogalkotó helyesen mérte fel a rászorultak körét.)

Az önkormányzati lakásállomány komfortfokozat szerinti részletezése:

Komfortfokozat	Darab
összkomfortos	1082
komfortos	756
félkomfortos	117
komfort nélküli	436
szükség lakás	74
összesen	2465



A 2014-es és 2015-ös évekhez képest pozitív elmozdulás figyelhető meg abban, hogy a jogcím nélküli lakáshasználók aránya a harmadára csökkent (9%-ról 3%-ra). A jogcím nélküli lakáshasználat jelentős hányada továbbra is abból ered, hogy a lejárt bérleti szerződések – a bérlők nem szerződésszerű teljesítése, illetve a kérelmek határidőn túli benyújtása miatt – nem kerülnek időben meghosszabbításra, vagy meghosszabbításukra nincs lehetőség.

Az üres, vagy évközben megüresedett lakások felhasználása az alábbiak szerint alakult:

Lakbér típusa	
Piaci alapú	31
Költségelvű	28
Szociális alapú	33
Fecskeház	11
Összesen:	103

Újpesten a hajléktalanok nappali intézményeinek napi átlagos forgalma viszonylagos állandóságot mutat az elmúlt évek trendjei alapján. A kerületben kialakult egy ún. jelzőrendszer, amelynek keretében az utcai szociális munkások és az állampolgárok próbálják időben felderíteni a hajléktalan helyzeteket és a lehetőségekhez képest támogatni őket, bevonni az ellátásba. Ezen tevékenységben a helyi hajléktalanok ellátásával foglalkozó civil szervezetek pl.: a Twist Olivér Alapítvány, Habitat for Humanity, Menhely Alapítvány is jelentős mértékben közreműködnek.

A Twist Olivér Alapítvány által működtetett intézmények.

- Átmeneti szálló (1044 Budapest, Fóti út 4.): A szálló egyidejűleg 42 főnek tud elhelyezést biztosítani. Minden lakónak saját személyes segítője van, akivel egyénre szabott tervek, célokat keresnek és próbálnak megvalósítani. Az átmeneti szálló célja a hajléktalan emberek támogatása a szociális munka eszközeivel, közös célok kitűzésével, a társadalomba való beilleszkedés, visszailleszkedés elősegítése, melynek területei főként a foglalkoztatási rehabilitáció, az előtakarékosság és a kapcsolati rendszer felépítése vagy helyreállítása, addikcióval kapcsolatos problémákban való segítségnyújtás. A szálló 2016-ban teljes kihasználtsággal működött. A rendelkezésre álló kapacitás 15 372, a vendégéjszakák száma 15 249, így a kihasználtság 99,19% volt. Az átlag életkor 58 év, ami az elmúlt évek statisztikáihoz képest folyamatos előregedést mutat.

- Nappali melegedő (1044 Budapest, Fóti út 4.): Kiemelt cél a hajléktalan emberek támogatása és segítése a szociális munka eszközeivel. Nappali tartózkodásra, személyi tisztálkodásra, az étel melegítésére, elfogyasztására, a közösségi együttlétre szolgáló helyiségek, tisztálkodó szerek, ehhez szükséges textilá, fűtés, világítás, hideg-melegvízzel való ellátás, elektromos áram biztosítása. a személyes ruházat tisztításához van mosógép, szárítógép, mosószer, szükség esetén ruházat pótlása, szükség esetén az étel melegítésére, elfogyasztására szolgáló eszközök használata, a közösségi helyiségekben a kulturált szórakozást biztosító eszközök használata, takarítás, fertőtlenítés. A melegedő 2016-os évben 255 munkanapon tartott nyitva. Összesen 622 ügyfél vette igénybe szolgáltatásainkat. Köztük 489 férfi és 133 nő. Az átlag életkor összességében 48 év körül alakult, mind a férfiaknál, mind pedig a nőknél. A legfiatalabb melegedő használó a hölgyeknél és a férfiaknál is 19 éves volt, míg a legidősebb a férfiaknál 81, míg a hölgyeknél 74 éves volt.

- Utcai gondozó szolgálat (1044 Budapest, Fóti út 4.): Fő feladat a hajléktalan emberek, csoportok felkutatása, a szociális ellátórendszerbe való bevonásuk, ügyintézésük, úgymint iratpótlás, jövedelemhez juttatás, természetbeni támogatás, ruha, tisztálkodó szerek, gyógyszerek, élelmiszer csomagok osztása, krízisintervenció. A Twist Olivér Alapítvány utcai gondozószolgálat 2016-ban 151 utcán élő ügyféllel foglalkozott (2015-ben 174 ügyfél). Az utcai szociális munkások 52 helyszínt látogattak meg, összesen 2950 alkalommal, és 35 új ügyfelet regisztráltak. (2015-ben 2674 alkalom, 71 új ügyfél)

A hajléktalanság problémája sok szempontból jogi, munkaerő-piaci, lakásügyi, pszichiátriai. A hajléktalanok közül sokaknak még alkalmazkodási, összeférhetlenségi problémáik is vannak és nem utolsósorban valamilyen szenvedélybetegségük is vélelmezhető. Hatékony szociális munkát végezni velük csak mindezek szem előtt tartása mellett lehet.

Az utcai szociális munkán keresztül az önkormányzat folyamatosan vizsgálja a kerületben megjelenő hajléktalanok számát, sajátosságait. Jellemző, hogy 87%-ának nem volt soha fővárosi bejelentett lakcíme. A hajléktalanság kialakulásának okaiként az alábbi tényezőket jelölték meg: az elszegényedés, a munkanélküliség, a jövedelemhiány okozta lakhatási nehézségek, a lakásvesztés. A hajléktalan emberek között igen nagy számban vannak állami gondozásból kikerült, hosszabb-rövidebb börtönbüntetésből szabadult, elvált, alkoholbeteggé lett emberek. Az állami nevelés megszűnése nagykorúság elérése miatt történt. Az átlagos életkor 38 és 44 év között változik, az 50 és 60 év közöttiek a melegebben kisebb, az utcán nagyobb arányban vannak jelen. A közterületen élő hajléktalanok nem szerinti megoszlást vizsgálva megállapítható, hogy a nők aránya 25%, ez az előző évekhez képest növekedést mutat. A hajléktalanná válás óta eltelt évek számát nézve megállapítható: az egy évnél rövidebb ideje hajléktalanok aránya 17%, több mint két éve hajléktalan 77%, tíz évnél is régebben hajléktalanként él 6%-uk. Betegségekre vonatkozó kérdéscsoport válaszai szerint a megkérdezettek legnagyobb arányban pszichiátriai és szenvedélybetegségekben szenvedtek (arányuk 25,4%). A szív- és érrendszeri betegségek aránya 19,2%, vagyis csaknem minden ötödik megkérdezettnek van ilyen jellegű betegsége. Az előző évek tendenciái alapján megállapítható, hogy a gazdasági válság idején ezen célcsoport a munkaerő-piac beszűkülése miatt még nehezebben talált bejelentett álláslehetőséget.

A 2013-as esztendő végén az önkormányzat tárgyalásokba kezdett a Habitat for Humanity szervezettel arról, hogy az Újpesten élő hajléktalanok számára lakást biztosítson. A Budapesten és egész Magyarországon újszerű ügynevezett „housing first”, „elsőként lakhatást” projekt keretében végül 5 lakást adott bérbe az önkormányzat három egyedülálló személy és két élettársi kapcsolatban élő olyan pár részére, akik korábban Újpesten a Duna árterében hajléktalanként éltek, és otthonukat elmosta a 2013-as nagy áradás. A projektben szereplő személyeket a Twist Olivér Alapítvány választotta ki, és a társadalomba történő teljes értékű visszailleszkedésüket mind az Alapítvány, mind pedig a Családsegítő Szolgálat munkatársai intenzív szociális munkával segítik. A Habitat for Humanity választotta ki a ténylegesen bérbe vett ingatlanokat az önkormányzat által felajánlott lakásokból, továbbá – németországi anyaszervezete támogatásával – fel is újította azokat. A megállapodásban az is rögzítésre került, hogy a programban kiválasztott lakásokat a Habitat for Humanity és

az önkormányzat közösen újítja fel és teszi rendeltetésszerű használatra alkalmassá, oly módon, hogy a veszélyes üzem (gáz, elektromos áram, kémény) kategóriájába eső beruházásokat az önkormányzat végzi el, míg az egyéb komfortosítási, szigetelési stb. munkálatokat a Habitat teljesíti önkéntesek és a leendő bérlő bevonásával. Ez a program – újszerűsége mellett – sikeressége esetén kiváló példája és ösztönzője lehet a különböző intézmények összehangolt és eredményes tevékenységének, ezért 2015-ben az önkormányzat a program további 5 lakással történő kibővítéséről döntött. 2016-ban folytatódott a Habitat for Humanity-val előző években megkezdett együttműködés, és a 2015-ös formális „Együttműködési megállapodás” értelmében decemberben újabb két lakás került bérbe adására a szervezet által jelölt hajléktalan személyek részére.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A település szegregátumainak és szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása

A 2011. évi népszámlálási adatok alapján a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) egy szegregátumot jelölt meg a kerületben. Az Újpesten található egy szegregátum a kerület déli részén, az Újpest városközpont városrészben található (1. számú térképen 1-es számmal jelzett, bekarikázott tömb).

A terület bemutatása

Újpest Önkormányzata Anti-szegregációs Programjában – a népszámlálási adatok alapján – korábban szegregátumnak minősült a Berda József utca 2-8. közötti terület. A terület az újpesti vasútállomás közelében található, a vasútvonal mellett fekszik, attól betonkerítéssel elválasztva. Az M3 metró Újpest Városkapu megállója 200 méterre található a tömbtől. A lelakott, romló állapotú lakások jelentős része befalazásra került. A tömbben a legszegényebb bérlők mellett vannak jobb helyzetű családok is, akik jelentős beruházással felújították a bérleményüket.

Az önkormányzat az ezen a területen lakók integrált lakókörnyezetbe történő kihelyezését és életminőségének javítását tűzte ki célul. Az Anti-szegregációs Program (továbbiakban: ASZP) végrehajtását sokkal nagyobb dimenzióba helyezte az, hogy 2016 májusában az önkormányzat pályázatot nyújtott be Európai Unió támogatás elnyerése iránt, amellyel a szegregátumot is magába foglaló, ám annál jóval nagyobb területen, szociális városrehabilitációt kíván végrehajtani. A pályázat sikeressége kihat az ASZP projektelemeinek finanszírozására is, tekintettel arra, hogy szinte ugyanazok a feladatok jelennek meg mindkét dokumentumban, a külső források bevonása viszont az önkormányzat számára nagy segítséget nyújt. A pályázat eredményéről 2015 év június 15-én kaptunk visszajelzést, melyen 2 milliárd forintot nyert az önkormányzat. Ugyanakkor, a 2016-os beszámoló szerint az említett területen élők száma 50 fő alá csökkent, így a hatályos jogszabályok szerint nem minősül szegregátumnak. 2017-ben újabb családok kihelyezésére került sor, így mára mindösszesen 4 személy lakik a területen (mindannyian a Berda J. u. 2-ben), három lakásban. A Polgármesteri Hivatal Építésigazgatási Osztálya 2017-ben bontási engedélyt adott ki a Berda J. u. 2., 4. és 6. szám alatti társasházak elbontására (a Berda J. u. 8. szám alatti épületek már korábban elbontásra kerültek).

A csekély lakosságszám miatt szükségtelenné váltak az ASZP-ben meghatározott olyan programelemek, mint a szociális térkép készítése, szociális munka, kihelyezett családsegítő iroda létrehozása, ezeknek a tervezett nagyobb léptékű város-rehabilitációs tevékenység során lehet relevanciája.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kerületi állampolgárok a közszolgáltatások többségét – néhány fekvőbeteg ellátás kivételével – helyben elérik. Az önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja, megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal egészíti ki az ellátórendszerét.

A népesség egészségügyi helyzetére jellemző, hogy egyes népbetegségek, mint a magas vérnyomás, a szív- és érrendszeri elváltozások 2009. évben a népesség 22,8%-át érintette, 2011. évben ez a szám 29,6% -ra változott. Az emésztőszervi és az anyagcsere betegségek aránya is magas. A háziorvosi egészségügyi statisztikák alapján megállapítható, hogy az úgynevezett belgyógyászati megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban (magas vérnyomás, különböző szívbetegségek, anyagcsere-kórképek, cukorbetegség, rosszindulatú daganatok). A gyermekek esetében továbbra is az asztma (26,7%), az általános immunrendszer elváltozásai (20,5%), a bőr speciális immunrendszerének gyulladásos állapota (19,1%), valamint a táplálkozási és anyagcsere megbetegedések a legjellemzőbbek (15,4%).

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek),
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

A háziorvosokhoz praxisonként átlagosan 1.813 fő, a házi gyermekorvosokhoz átlagban 795 fő tartozik. Az átlagos betegforgalom nagysága havi bontásban a háziorvosoknál 726 fő/hó/praxis, a házi gyermekorvosoknál 442 fő/hó/praxis.

A kerületben működő egészségügyi intézetek:

Felnőtt és gyermek járóbeteg szakrendelő (Újpesti Szakrendelő): a felnőtt szakrendelő 27 szakterületen biztosít ellátást, a gyermek szakrendelő pedig 10 szakterületen. Az adatok azt mutatják, hogy a rendelkezésre álló erőforrások a fenti szakterületek vonatkozásában kielégíti a lakosok szükséglet alapú járóbeteg szakellátási igényeit. Az előjegyzési rendszer lehetővé teszi a telefonon, személyesen történő bejelentkezést.

A járóbeteg szakellátások kihasználtságának vizsgálatát az önkormányzat és szervei folyamatosan végzik, felmérve a lakossági megbetegedésekből és azok jó szakmai ellátásából fakadó igényeket, a szükségleteknek megfelelő átcsoportosításokat végrehajtva.

Az egynapos sebészet esetében, az OEP által finanszírozott hat szakma teljesítményei szerint vizsgálva, a legnagyobb arányt a szemészeti, majd a sebészeti, ortopédiai, nőgyógyászati, urológiai és a fül-orr-gégészeti műtétek teszik ki.

A fogorvosi alapellátás az Újpesti Szakrendelőben érhető el, ahol 12 fogorvos praktizál. Gyermekfogászat területén a Király utcai gyermekfogászat biztosít 5 fogorvos közreműködésével TB által finanszírozott fogászati ellátást.

A 29 területi védőnő a házi gyermekorvosokkal szoros együttműködésben végzi munkáját, tevékenységükkel a kerület egészét lefedik, az érintett családok (anyák, várandósok, gyermekek) részére elérhetőek. A területi védőnők mellett 15 fős iskolai és ifjúsági védőnői szolgálat működik.

A kerületi éjszakai és munkaszüneti központi felnőtt orvosi ügyelet 24 órás sürgősségi ügyelet formájában tevékenykedik.

A területi ellátásért felelős kórház az MH Egészségügyi Központ - Honvéd Kórház, a Károlyi Sándor Kórház és a Városi Kórház, míg a gyermekek vonatkozásában a Heim Pál Kórház és Madarász V. utcai telephelye.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz hozzáférést az időskorúak esetében az Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, a Gyermekjóléti Szolgálat, a Mentálhigiénés Csoport és az Újpesti SZI Családsegítő Szolgálat biztosítja. Az egyes telephelyeken a preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, nappali melegedő, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás, bölcsőde, családi napközi és idősek átmeneti elhelyezését nyújtó intézménye. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

A népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, továbbá a kerületi egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján a kerületi állampolgárok számára hozzáférhetőek. Ebben fontos tényező, hogy részben a szociálisan rászorult lakossági szegmens prevenciója élvez prioritást, de idetartoznak az életkor és nem által meghatározott kockázati faktor lehetőségével bíró állampolgárok is. A rendszeres szűrések köre: a mammográfia, a hasi és emlő UH, valamint az ODM vizsgálat csontritkulás megállapítása céljából, urológiai prosztata- és herevizsgálatok.

A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a házi gyermekorvosi ellátás biztosítja. A kerületben folyamatos az egészségmegőrző szűrőprogramok megrendezése, melynek eredményeként a szülők a gyermek alkatára vonatkozó jellemzőkön túl – magasság, hízásra való hajlam stb. – tanácsot kapnak a helyes életmód kialakítására, választható sportágra, munkaterületre. Az átlagtól eltérő mérési eredményt mutató tanulók ingyenesen speciális torna és gyógyújszás tanfolyamon vehetnek részt.

Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a gyermekfogorvosok végeznek az oktatási intézményekkel történt megállapodások alapján, és az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

A kerületben a prevenciós és szűrőprogramok szervezése során az egyes programok az egészséget szolgáló egyéni magatartásminták kialakítását célozzák a lakosság körében, főként a gyermekek, idősek, illetve a magas kockázatú célcsoportokra fókuszálva, együttműködve a Magyar Vöröskereszt Budapesti Szervezetével, az idősek klubjaival. A rászoruló idősek részére telemedicinális egészségügyi gondozási projektek is bevezetésre kerülnek (EKG, vércukor, koleszterin, vérnyomás meghatározások).

Az önkormányzat minden köznevelési intézményben, bölcsődében és idősek klubjaiban megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A szolgáltatók minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik.

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek testkulturális, rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét.

A kerületben a több kisebb sportegyesület mellett 5 jelentős sportcentrum működik:

- Halassy Olivér Sportcentrum (1045 Budapest, Pozsonyi utca 4.)
- Jégpalota (1046 Budapest, Homoktövis utca 1.)
- Újpesti FC (1044 Budapest, Megyeri út 13.)
- Tungstram SC (1044 Budapest, Megyeri út 6.)
- Springday Health Club (1042 Budapest, Árpád út 47-49)
- Hodos Tamás Budapesti Tollaslabda Csarnok (1044 Budapest, Váci út 102.)
- Megyeri Úti Sporttelep (1044 Budapest, Megyeri út 13.)

Az ellátórendszer hatásosságát és hatékonyságát eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási-, közművelődési-, sport- és a foglalkoztatási intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek.

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval próbálja segíteni az önkormányzat a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik. Ennek során az Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak jelentős szerepe van.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek. A kerület kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik, lakosainak többsége lokálpatrióta. A kerület lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha a fejlesztési tevékenységek során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáinak kezelése együtt történik. 2008-ban született meg az ágazatokat, szakterületeket legmagasabb szinten összefogó Integrált Városfejlesztési Stratégia, amely az erre épülő városrendezési

tervekkel térbeli-műszaki-ökológiai kereteket biztosít a megfogalmazott célkitűzéseinek megvalósításához.

Újpesten változatos formában van lehetőség a tartalmas és igényes művelődésre, kikapcsolódásra. A művelődési intézmények programjaikat a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítják. A legjelentősebb kerületi kulturális intézmények:

- Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Babits Mihály Könyvtára
- Karinthy Frigyes Művelődési Ház
- Lóverseny téri Közösségi Ház
- WAX Kultúrgyár
- Újpest Színház
- Ifjúsági Ház
- Újpesti Helytörténeti Gyűjtemény
- Újpesti Polgár Centrum - Újpesti Galéria
- Újpesti Kulturális Központ
- Homoktövis Környezetvédelmi Oktatóközpont

A rekreációs célú szabadterek között a közparkok, közkertek, lakótelepi zöldterületek, szerepelnek, de idetartoznak az önkormányzat tulajdonában lévő oktatási, nevelési, kulturális intézmények kertjei is.

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére a helyi média szolgál. Az önkormányzat honlapja, a kerületi újság, a hetente megjelenő Újpesti Napló kiadási költségeinek biztosításával az újság eljut az állampolgárok, a kerületi vállalkozások, intézmények felé. A kerületi kábeltévé (Újpesti Közéleti Televízió) működési, üzemeltetési költségeinek biztosításával a kerületre vonatkozó főbb információk, (adatok, helyi önkormányzati jegyzőkönyvek, határozatok, rendeletek) széles körben elérhetőek.

Az önkormányzat gondot fordít arra, hogy az állampolgárokat, a kerületben lévő „szellemi tőkét” bevonja a kerület társadalmi életébe, a kerületfejlesztési programok előkészítésébe. Az ingatlanberuházókat ösztönözi képzőművészeti alkotások, szökökutak elhelyezésére, segíti a nemzetiségi művészeti csoportok alakulását, bemutatkozását, a nemzetiségi hagyományörző rendezvények lebonyolításához helyszínt biztosít. Egyre nagyobb hagyománya van a civil szerveződéseknek, amelyek egy meghatározott célú közös állampolgári tevékenységnek színterei. A helyi lakosság integrációját támogató közösségfejlesztő programok egyre nagyobb számban fordulnak elő.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a kerület fejlődéséhez járulnak hozzá. Az önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind a magánemberekben, mind a kerületben működő gazdasági szervezetekben jelen van. Jellemzően felajánlásokban, önkéntes munkában nyilvánul meg. Ez a jelenség karácsony közeledtével erősödik fel, december hónapban jóval magasabb az ajándékozás készítése. Ez általában 500-1000 családot is érinthet, önkormányzati támogatásokat is beleszámítva közel 5000-6000 család javát szolgálja.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A kerületi állampolgárok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzat ezekről részben mint intézményalapító és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik. Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal, a nemzetiségi önkormányzatokkal és egyéb szervezetekkel.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

Az állampolgárok életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az úgynevezett humánszolgáltatások, a gyermekjóléti, a szociális, az egészségügyi, az óvodai, a közművelődési, a sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

3.8 A Roma Nemzetiségi Önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat az elmúlt években kiemelten hatékony és eredményes munkát végzett a helyi önkormányzattal együttműködve. A nemzetiségi önkormányzat vezetői folyamatosan monitorozzák a helyi cigányság boldogulását és helyzetét, amelynek köszönhetően az önkormányzattal közös fejlesztési programokat tud szervezni.

Az Újpesti Roma Kisebbségi Önkormányzat úgy döntött, hogy Délutáni Iskola néven felzárkóztató oktatást szerveznek általános iskolásoknak és már túlkoros, az iskolából kimaradt fiatalok számára. A program bevált, a gyermekek túlnyomó többsége befejezte az általános iskolát, különböző szakmákban tanultak tovább. Sikerességének köszönhetően ez a program megmaradt, de 2015-ben átalakult Tanoda típusú programmá a hátrányos helyzetű roma és nem roma gyerekek számára. Tanoda elsősorban a gyermek és ifjúsági korosztály (1-12. osztály) számára nyitott és kíván jobb életet, életminőséget, lehetőségeket, képzést kínálni. Céljuk, hogy a tanulók iskolai eredményeinek jelentős javulása mellett, képességeik, készségeik fejlődjenek, gondolataikat érthetően és választékosan tudják megfogalmazni. Többen egy-egy szaktárgyi korrepetálásra, mások egész heti egyéni és kiscsoportos fejlesztésre járnak. Havi rendszerességgel programot szerveznek a múzeumlátogatástól a nyári táboroztatásuk megszervezéséig.

A 20 hónapos Tanoda programot egy országos pályázat kapcsán indították el. A projektet az újpesti Eötvös József Cigány-Magyar Pedagógiai Társaság nyújtotta be az Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat támogatásával. Mivel a pályázat még nem zárult le, a programot viszont szeretnék volna mielőbb elindítani, az Újpesti Önkormányzat 5 millió forint vissza nem térítendő támogatást nyújtott az Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak. Ezen kívül Újpest Önkormányzata egy 570 négyzetméteres helyiséget bocsátott az ÚNCÖ rendelkezésére, amelynek még a

számláit is az önkormányzat fizeti. Ha a pályázat mégsem hozna eredményt, Cigány Közösségi Házat nyitnak majd itt.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során a kerületben	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
A roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági problémának köszönhető. Csak a több problématerületre (oktatás, foglalkoztatás, szociális és egészségügyi) egyszerre koncentrálnak, átfogó problémakezelési megoldások, komplex programok vezethetnek eredményre.	Pályázati források kihasználása egy teljes körű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához. Közösségi szociális munka szervezése.
A kerületi mélyszegénységben élő állampolgárok egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak, vagyis rossz.	Kerületi egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.
A romákra vonatkozó adatok gyűjtésének nehézségei, a célcsoport meghatározásának bizonytalanságai lehetetlenné tették mérhető teljesítménykövetelmények rögzítését, és ezekre épített monitoring rendszer létrehozását. A számszerű adatok, indikátorok hiánya nem ad valódi értékelésre lehetőséget.	Jelzés a jogalkotók felé. Megfelelő módszer megtalálása, kezdeményezése.
A romákkal szembeni diszkrimináció	Helyi médiumokban a „jó példák”

megjelenése az országos médiumok közvetítésével.	megjelenítésének kezdeményezése. Az intézményekben és a közösségekben közös akciók.
Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést.	Képzések bővítése a munkanélküliek körére. Szociális rászorultság mértékében a nappali képzésben felsőfokú tanulmányokat folytatók internet előfizetési díjának átvállalása. Közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás.
Szegregáció	Az esélyegyenlőség biztosítása a város minden fejlesztési beavatkozásánál, annak figyelembe vételével, hogy semmilyen fejlesztés nem járulhat hozzá a településen belüli vagy kívüli szegregáció kialakulásához és erősödéséhez. Alacsony komfortfokozatú lakások bontása, mobilizációs terv kidolgozása annak érdekében, hogy a kiköltözők integrált környezetbe kerüljenek. Intenzív szociális munkán alapuló komplex támogató tevékenység a szegregátumban.
Az alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzete rossz	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
Az alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása	A rendszeres munkajövedelemmel rendelkezők számának emelkedése. Az elsődleges munkaerő-piacon megjelenők számának növekedése.
A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézkes	Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése. A családgondozó és a gyermekjóléti szolgálat szakemberei intenzívebb jelenlétének biztosítása.

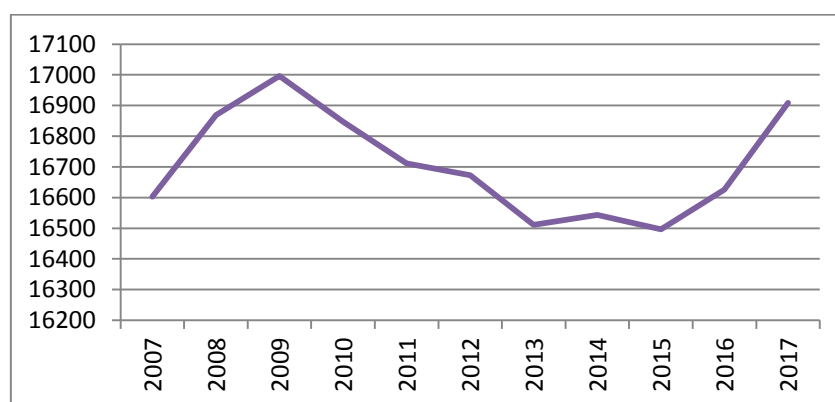
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői

Teljes népesség száma	106 372 fő	100%
0-14 évesek száma	14 892 fő	14%
15-17 évesek száma	2 127 fő	2%

2017-ben a kerület teljes lakónépességének 14%-át tette ki a 0-14 éves gyermekek száma, míg a 15-17 éves korosztály aránya a teljes népességhez képest 2% volt.

A 0-17 éves gyermekek számának alakulását az alábbi grafikon szemlélteti.



Látható, hogy 2009-ig a gyermekek száma jelentősen növekedett, majd ezt követően folyamatos csökkenés volt jellemző. 2015-től azonban ismét növekedésnek indult a gyermekek száma.

Egy település hosszú távú fejlődését szem előtt tartva kiemelt fontosságú a gyermekek helyzete, hiszen ők adják a jövő generációját.

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzatának helyi ellátórendszere a törvényben meghatározott feltételekkel és önként vállalt tevékenysége alapján különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít.

A helyi rendszer jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja.

Veszélyeztetettség alatt olyan magatartást, mulasztást vagy ezek következtében kialakult állapotot értünk, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

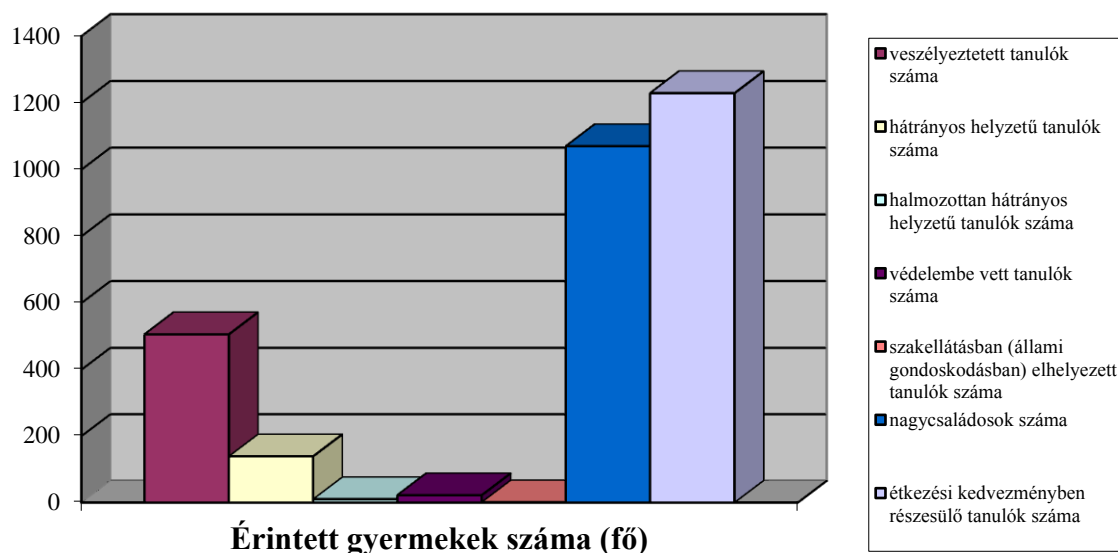
A kerületben a megelőző tevékenység a gyermekvédelmi, köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. A kerületben a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív

gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, azok szakmai programjában jelen van.

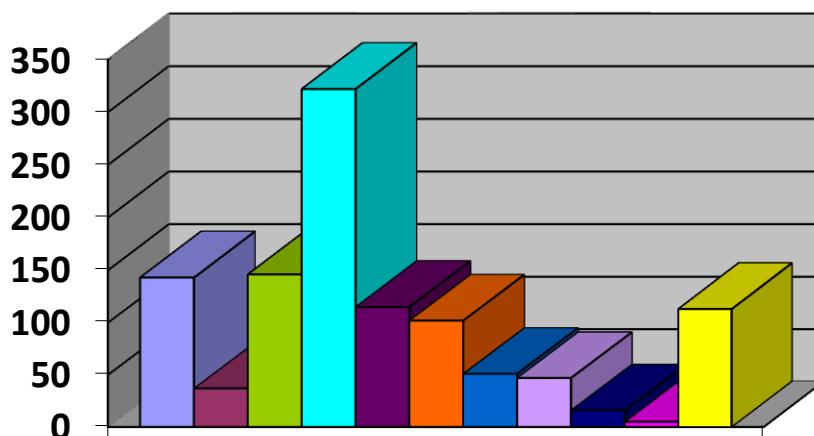
A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető ez meg.

Statisztikai adatok az iskolai gyermekvédelmi munkában:

Gyermekvédelmi adatok az iskolában	érintett gyermekek száma (fő)
veszélyeztetett tanulók száma	506
hátrányos helyzetű tanulók száma	139
halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma	10
védelembe vett tanulók száma	22
szakellátásban (állami gondoskodásban) elhelyezett tanulók száma	1
nagycsaládosok száma	1070
étkezési kedvezményben részesülő tanulók száma	1229



A veszélyeztetettség okai	érintett gyermekek száma (fő)
Anyagi nehézségek	143
Lakhatási nehézségek	37
Gyermeknevelési problémák	146
Gyermekek különféle magatartási, pszichológiai és teljesítményzavar, beilleszkedési nehézségei	322
Családi konfliktusok	115
Szülők, család életviteléből fakadó problémák	102
Szülői elhanyagolás	51
Tankötelezettség mulasztás	47
Családon belüli bántalmazás	16
Szenvedélybetegség	5
Fogyatékoság, speciális nevelési igény (SNI)	113



Érintett gyermekek száma (fő)

■ Anyagi nehézségek
■ Lakhatási nehézségek
■ Gyermeknevelési problémák
■ Gyermekek különféle magatartási, pszichológiai és teljesítményzavar, beilleszkedési nehézségei
■ Családi konfliktusok
■ Szülők, család életviteléből fakadó problémák
■ Szülői elhanyagolás
■ Tankötelezettség mulasztás
■ Családon belüli bántalmazás
■ Szenvedélybetegség
■ Fogyatékoság, speciális nevelési igény (SNI)

A gyermekek védelmét szolgálják a:

- pénzbeli és természetbeni ellátások:
 - Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 23/2010. (VIII.23.) önkormányzat rendelete a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások formáiról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjről
 - Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 37/2008. (XII.22.) önkormányzat rendelete a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról

- az önkormányzat által biztosított gyermekjóléti alapellátások:

Az Önkormányzat a gyermekek védelmét az alább felsorolt, személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások keretében biztosítja:

- a család- és gyermekjóléti szolgáltatás keretében – a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait is ellátó – család- és gyermekjóléti központot működtet,
- a gyermekek napközbeni ellátása körében bölcsődét üzemeltet,
- a gyermekek átmeneti gondozása keretében gyermekek átmeneti otthonát működtet és családok átmeneti otthonában történő elhelyezését szerződés útján biztosítja.

A Család- és Gyermekjóléti Központ Újpest Önkormányzatának Szociális Intézménye tagintézményeként önálló intézményegységként működik, amelyen belül önálló szakmai egységet képeznek a család- és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait ellátó alapellátási munkacsoport, valamint a család- és gyermekjóléti központ feladatait ellátó gyermekvédelmi és speciális szolgáltatásokat ellátó munkacsoport.

Az ellátás a IV. kerületi állandó lakcímmel, tartózkodási hellyel rendelkező, a kerületben életvitelszerűen itt tartózkodó szolgáltatást igénybe vevők összességére terjed ki.

Az ellátást igénybe vehetik:

Anyagi/megélhetési és lakhatási problémákkal; foglalkoztatási nehézségekkel küzdő; díjhátralékkal rendelkező; szociális, életvezetési vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló; gyermeknevelési nehézségekkel (a gyermek beilleszkedési, teljesítmény-, magatartási és pszichés zavarával; tankötelezettség mulasztásával) küzdő, személyek, családok; a családi konfliktus és/vagy családon belüli erőszak áldozataivá vált gyermekek, személyek; azok a gyermekek, akiknek a testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi egészsége, fejlődése, jóléte családon belül veszélyeztetve van; a családi rendszeren belüli konfliktusok rendezésében segítségre szoruló személyek, valamint a szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák.

A Család- és Gyermekjóléti Központ feladatai

A Család- és Gyermekjóléti Központ az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, valamint az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény értelmében szolgáltatási, szervezési és gondozási feladatot lát el.

Az 1993. évi III. Szt. értelmében a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családsegítő szolgáltatás célja, hogy az egyén, valamint a család működésébe javulást érjen el, hogy az egyén saját erejéből legyen képes az élet kihívásainak megfelelni és problémáit önállóan megoldani.

Az 1997. évi XXXI. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény alapelveként fogalmazza meg a gyermekek családban történő nevelését, ennek elősegítését, vagy a családba történő visszahelyezést.

A Család- és Gyermekjóléti Központ által biztosított gyermekjóléti alapellátás, szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi egészségének, fejlődésének, jólétének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését, valamint a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatását, a jelzőrendszer működtetését.

Az alapszolgáltatás, és a hatósági intézkedésekhez, tevékenységekhez kapcsolódó feladatok folyamatos biztosítása mellett a Központ speciális szolgáltatások (utcai és lakótelepi szociális munka, kórházi szociális munka, kapcsolattartási ügyelet, készenléti szolgálat, jogi, fejlesztőpedagógiai és pszichológiai tanácsadás, családkonzultáció és/vagy családterápia, mediáció, menekültek integrációjának segítése) megszervezésével látja el a törvényben előírt feladatait.

A jogszabály által meghatározott, kötelezően ellátandó feladatok

Preventív tevékenységi körében:

- figyelemmel kíséri a lakosság szociális és mentálhigiénés helyzetét, feltárja a problémák okait és jelzi azokat az illetékes hatóság vagy szolgáltatást nyújtó szerv felé;
- a családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet. Elősegíti a jegyző, továbbá a szociális-, egészségügyi intézmények, a rendvédelmi szervek, a gyermekjóléti szolgálat, a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálatok, a társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek részvételét a megelőzésben.

Az életvezetési képesség megőrzésében, illetve a jelentkező problémák megszüntetése érdekében:

- szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást nyújt;
- tájékoztatást ad az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatások formáiról, az ellátáshoz való hozzájutás módjáról;
- családgondozással elősegíti a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldását;
- közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos foglalkozásokat, programokat szervez;
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságtterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek, és családtagjaik részére tanácsadást nyújt;
- a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, segítő szolgáltatásokat nyújt

Általános segítő szolgáltatás körébe tartozó egyéb feladatok:

- elősegíti és ösztönzi a humán jellegű civil kezdeményezéseket;
- kezdeményezi Újpest Önkormányzatánál;
- az önkormányzat kötelező feladatának nem minősülő ellátás, szolgáltatás helyben történő megszervezését;
- új szociális ellátások bevezetését;
- szociális, gyermekvédelmi és egyéb információs adatokat gyűjt az ellátást igénybe vevő megfelelő tájékoztatása érdekében;
- programokat szervez a településen élő lakosság számára;
- az ellátotti jogokról, a gyermeki jogokról, valamint a szociális alapon igénybe vehető és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése.

Szervezés feladatok:

- a család- és gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben, azaz a gyermekekkel kapcsolatban lévő intézmények, emberek információs hálózatának kialakítása.
- Esetkonferencia szervezése és tartása a jogszabályban meghatározott intézmények közreműködésével.
- Helyi kulturális, szabadidős programokat szervező intézményekkel, civil szervezetekkel való együttműködés.

Gondozás feladatok:

- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése;
- családgondozás;
- hatósági tevékenységhez kapcsolódó gondozási feladatok ellátása;
- információnyújtás, tanácsadás, segítő beszélgetés;
- felkérésre környezettanulmány készítése;
- hivatalos ügyek intézésében segítségnyújtás;
- közvetítés más szolgáltató felé;

Speciális szolgáltatások:

A családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése. Ezen belül:

- fejlesztőpedagógiai tanácsadás;
- pszichológiai tanácsadás;
- jogi tanácsadás;
- utcai- és lakótelepi szociális munka;
- kapcsolattartási ügyelet helyszín biztosításával;
- kórházi – egészségügyi szociális munka;
- készenléti szolgálat biztosítása;
- családkonzultáció/családterápia;
- mediáció;

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet játszik a jelzőrendszer. A Család- és Gyermekjóléti Központ kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, amely a prevenciók munka első számú eszköze. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. A kerületi jelzőrendszer összetétele sokszínű, minden olyan intézmény, hatóság, civil szervezet részt vesz benne, akik szakmai munkájuk során kapcsolatban állnak a gyermekekkel. Tevékenységük során ezek a szervezetek együttműködnek, egymást kölcsönösen tájékoztatják.

A Család- és Gyermekjóléti Központ 2017. év végén 36 fő aktív állománnyal (1 fő szakmai egységvezető, 1 fő gyermekvédelmi és speciális szolgáltatásokat ellátó munkacsoport vezető, 13 fő családsegítő, 6 fő esetmenedzser, 1 fő kórházi szociális munkás, 3 fő utcai szociális munkás, 5 fő szociális asszisztens, 1 fő főállású pszichológus, 2 fő megbízási szerződéses pszichológus, 1 fő jogász vállalkozói szerződéssel, 2 fő megbízási szerződéses családterapeuta) működött.

A Család- és Gyermekjóléti Központ – hasonlóan más ilyen intézményekhez – évek óta létszámhiánnyal küzd. A családsegítők, esetmenedzserek leterheltsége különösen magas. A jogszabályban meghatározottak szerint 1 fő családsegítő esetében a gondozott esetek száma nem haladhatja meg a 25 családot. Azonban jelenleg az 1 fő

családsegítőre jutó esetek száma átlagosan 45-50 család/hónap (megközelítőleg 2-szerese a törvény által megengedettnek).

Alapellátás keretében ellátottak statisztikai adatai az értékelt időszak végén (2017. december 31.) / nem halmozott adat

Ellátási forma	2016. év/fő	2017. év/fő
Ellátott személyek száma összesen (felnőtt és gyermek)	2285	2331
Egyszeri tanácsadásban részesült gyermekek száma	20	13
Együtműködési megállapodás alapján gondozott gyermekek száma	695	939

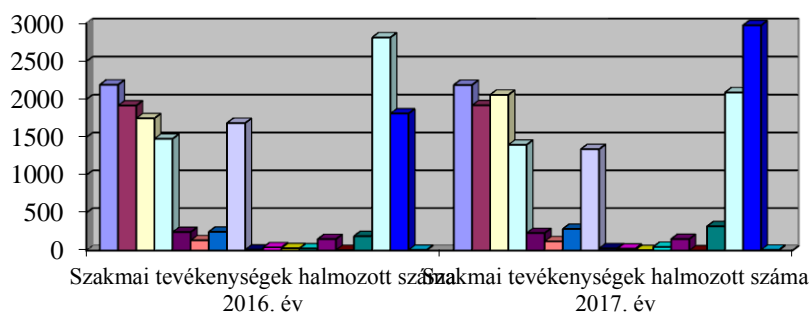
2017-ben az egyszeri tanácsadásban részesült gyermekek száma mindössze 13 volt. Az együtműködési megállapodás alapján gondozott gyermekek számában azonban nagymértékű növekedés figyelhető meg a 2016-os évhez képest. Az aktívan gondozott gyermekek száma éves szinten tehát 35,1 %-kal növekedett, s a gondozási folyamat időtartamára is jellemző, hogy egyre inkább kitolódik. Ennek fő oka, hogy a kliensek összetett problémákkal (ügynevezett probléma halmazokkal) fordulnak az Intézményhez.

A szolgáltatást együtműködési megállapodás alapján igénybe vevő személyek száma a problémák halmozott száma szerint az értékelt időszak végén (2017. december 31.)

Probléma típusa	Probléma halmozott száma 2016. év	Probléma halmozott száma 2017. év
Életviteli	453	437
Ebből szenvedélybetegség	32	25
Családi - kapcsolati konfliktus	350	267
Családon belüli bántalmazás	231	166
Elhanyagolás	261	112
Ebből oktatási nevelési elhanyagolás	132	40
Gyermeknevelési	433	335
Gyermekintézménybe beilleszkedési nehézség	113	126
Magatartászavar, teljesítményzavar	117	137
Fogyatékoság	18	27
Lelki - mentális	269	177
Egyéb egészségi probléma	164	101
Foglalkoztatással kapcsolatos	166	150
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	708	645
Ügyintézésel kapcsolatos	394	204
Információ kéréssel kapcsolatos	751	414
Összesen	4592	3070

Szakmai tevékenységek adatai az értékelte időszak végén (2017. december 31.)

Szakmai tevékenységek	Szakmai tevékenységek halmozott száma 2016. év	Szakmai tevékenységek halmozott száma 2017. félév
Információ nyújtás	2192	2189
Segítő beszélgetés	1917	1921
Tanácsadás	1749	2059
Ügyintézéshez segítségnyújtás	1479	1399
Konfliktuskezelés	244	231
Kríziskezelés	135	122
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez	248	286
Közvetítés intézményen belül (jogi, pszich., fejl. ped.-i tan. ad. stb.)	1687	1342
Közvetítés átmeneti gondozásba	11	29
Szociális válsághelyzetben lévő anya gondozása	42	24
Szociális válsághelyzetben lévő kiskorú anya gondozása	31	5
Esetkonferencia	27	48
Esetmegbeszélés (szakemberek közötti)	151	152
Csoportmunka	6	0
Környezettanulmány elkészítésben való közreműködés	191	321
Szociális segítő tevékenység saját ügykörben	2814	2090
Családlátogatás	1812	2974
Adománykövetítés	8	10
Összesen	14744	15202



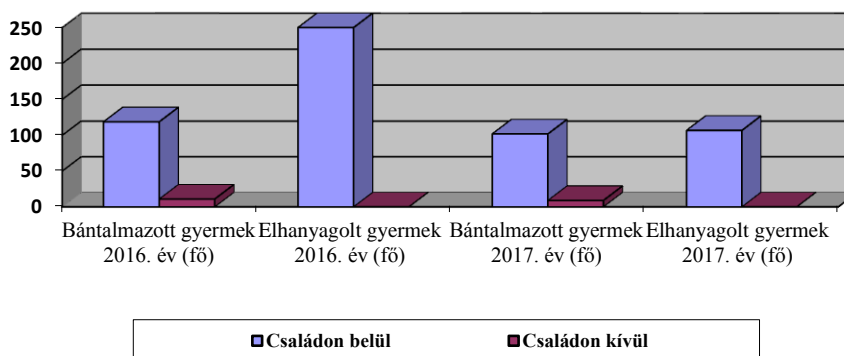
■ Információ nyújtás	■ Segítő beszélgetés
■ Tanácsadás	■ Ügyintézéshez segítségnyújtás
■ Konfliktuskezelés	■ Kríziskezelés
■ Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez	■ Közvetítés intézményen belül (Jogi, pszich., fejl. ped.-i tan. ad.)
■ Közvetítés átmeneti gondozásba	■ Szociális válsághelyzetben lévő anya gondozása
■ Szociális válsághelyzetben lévő kiskorú anya gondozása	■ Esetkonferencia
■ Esetmegbeszélés (szakemberek közötti)	■ Csoportmunka
■ Környezettanulmány elkészítésben való közreműködés	■ Szociális segítő tevékenység saját ügykörben
■ Családlátogatás	■ Adománykövetítés

A Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai tevékenységében jelentős arányt képviselnek a szociális segítő tevékenységek saját ügykörben, információ nyújtás, segítő beszélgetés, tanácsadás, ügyintézéshez segítségnyújtás, közvetítés intézményen belüli szolgáltatásba, családlátogatás.

A kerületben az elhanyagolt és bántalmazott gyermekek számában 2016-ról 2017-re csökkenés volt megfigyelhető.

Hatósági ügyben nem érintett bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak (2017. december 31.)

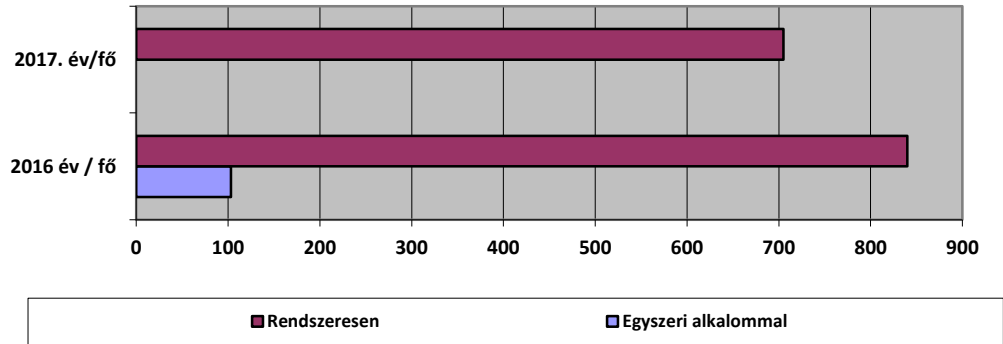
Megnevezés	Bántalmazott gyermek 2016. év/fő	Elhanyagolt gyermek 2016. év/fő	Bántalmazott gyermek 2017. év/fő	Elhanyagolt gyermek 2017. év/fő
Családon belül	119	250	102	107
Családon kívül	11		9	
Összesen	130	250	111	107



A Család- és Gyermekjóléti Központ működését jellemző legfontosabb szám adatok hatósági eljárás keretében ellátottak esetében

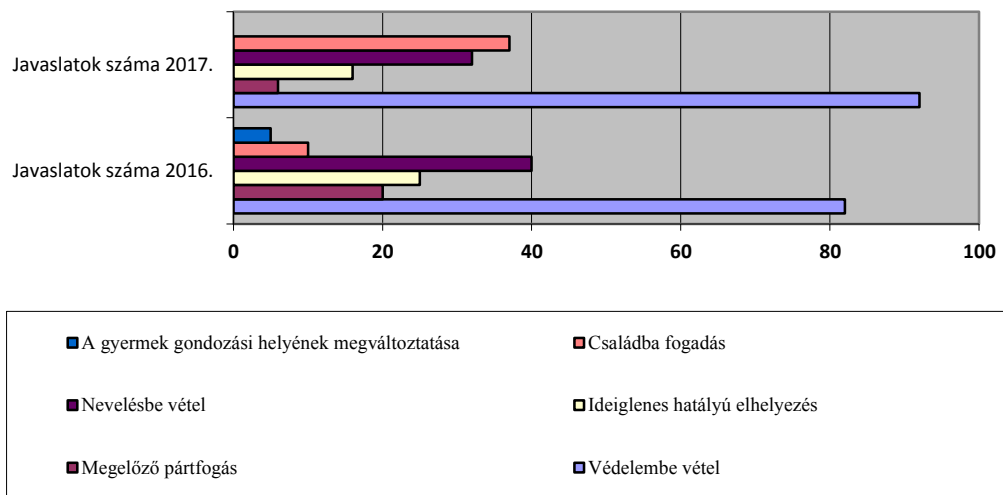
Szolgáltatásban részesülő személyek száma (2017. december 31.)

Igénybevétel módja	2016. év/fő	2017. év/fő
Egyszeri alkalommal	103	0
Rendszeresen	840	705
Összesen	943	705



Hatósági intézkedésre tett javaslatok száma (2017. december 31.)

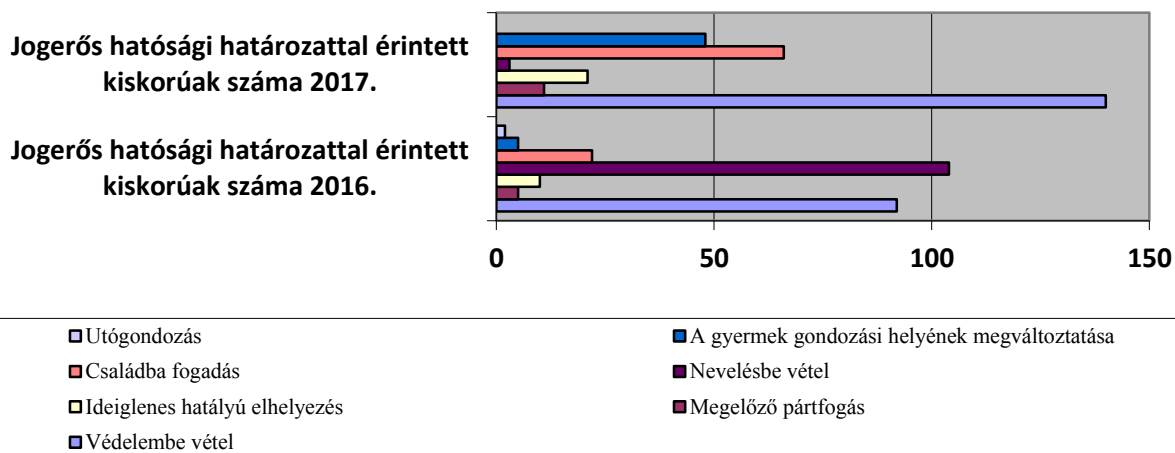
Hatósági intézkedés	Javaslatok száma 2016. év/fő	Javaslatok száma 2017. év/fő
Védelembe vétel	82	92
Megelőző pártfogás	20	6
Ideiglenes hatályú elhelyezés	25	19
Ebből harmadik személynél történő elhelyezés	5	6
Nevelésbe vétel	40	32
Családba fogadás	10	37
A gyermek gondozási helyének megváltoztatása	5	0
Összesen	182	192



Jogerős hatósági határozattal érintett kiskorúak száma (2017. december 31.)

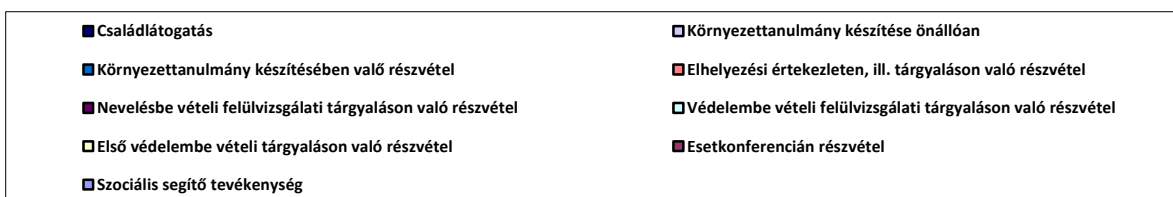
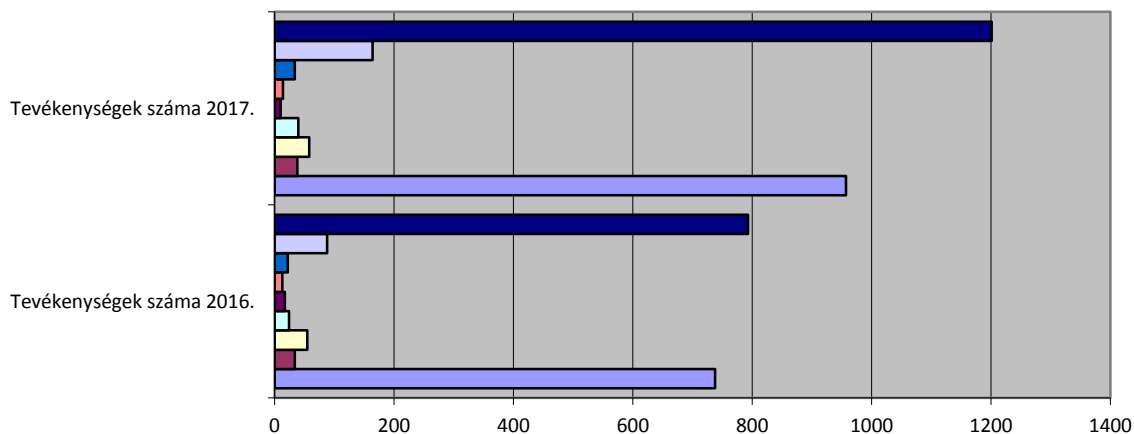
Hatósági intézkedés	Jogerős hatósági határozattal érintett kiskorúak száma 2016. év/fő	Jogerős hatósági határozattal érintett kiskorúak száma 2017. év/fő
Védelembe vétel	92	140
Megelőző pártfogás	5	11

Ideiglenes hatályú elhelyezés	10	21
Ebből harmadik személynél történő elhelyezés	4	3
Nevelésbe vétel	104	66
Családba fogadás	22	48
A gyermek gondozási helyének megváltoztatása	5	0
Utógondozás	2	10
Összesen	240	296



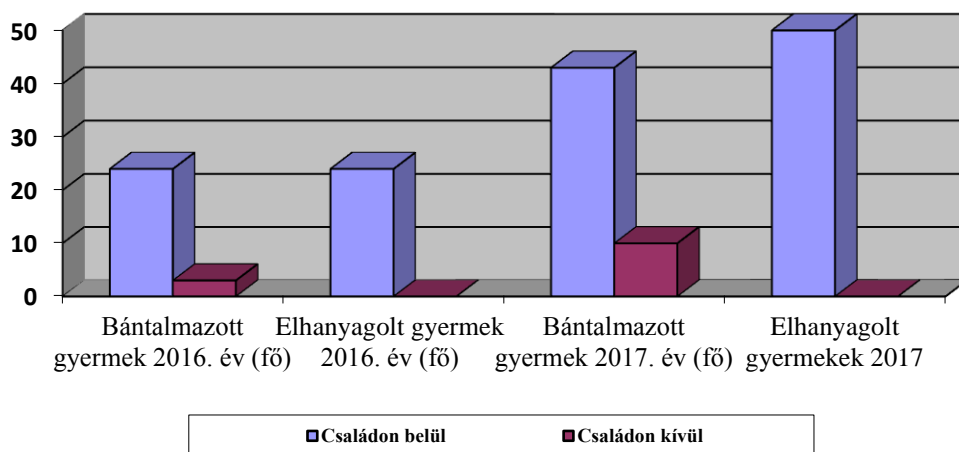
Hatósági intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek száma (2017. december 31.)

Tevékenység	Tevékenységek száma 2016. év/fő	Tevékenységek száma 2017. év/fő
Szociális segítő tevékenység	738	957
Esetkonferencián részvétel	34	38
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	55	58
Védelembe vételi felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel	24	40
Nevelésbe vételi felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel	17	10
Elhelyezési értekezleten, ill. tárgyaláson való részvétel	13	14
Környezettanulmány készítésében való részvétel	22	34
Környezettanulmány készítése önállóan	88	164
Családlátogatás	793	1201
Összesen	1784	2516



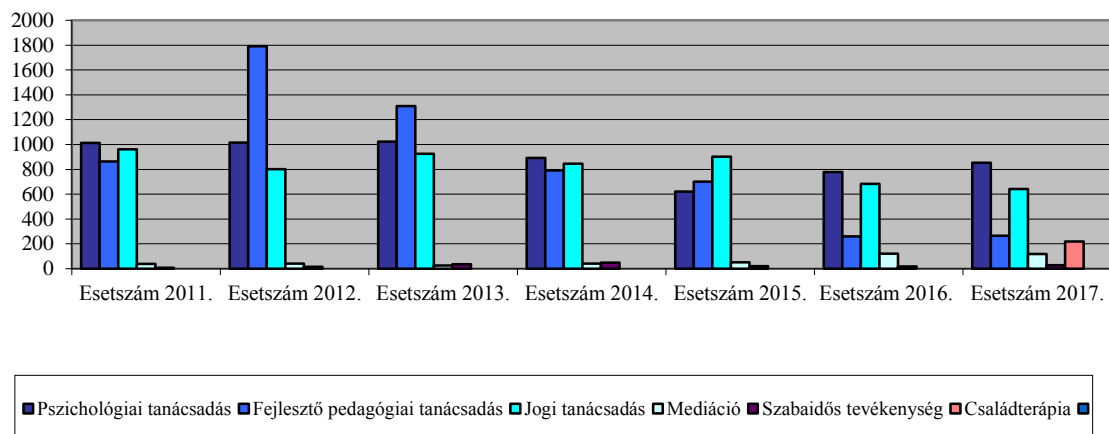
Hatósági ügyben érintett bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak száma

Megnevezés	Bántalmazott gyermek 2016. év/fő	Elhanyagolt gyermek 2016. év/fő	Bántalmazott gyermek 2017. év/fő	Elhanyagolt gyermek 2017. év/fő
Családon belül	24	24	43	50
Családon kívül	3		10	
Összesen	27	24	53	50



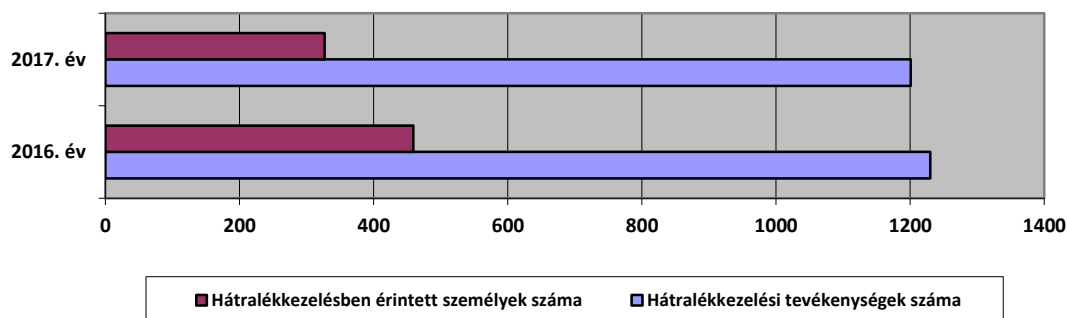
Szolgáltatás/alkalom a Család- és Gyermekjóléti Központ munkájában (halmozott adat)

Intézkedések és tevékenységek tartalma	Esetszám 2012. év	Esetszám 2013. év	Esetszám 2014. év	Esetszám 2015. év	Esetszám 2016. év	Esetszám 2017. év
Pszichológiai tanácsadás	1015	1023	893	622	779	854
Fejlesztő pedagógiai tanácsadás	1791	1310	792	700	260	266
Jogi tanácsadás	802	926	846	901	684	641
Mediáció	41	26	42	52	120	118
Szabadidős tevékenység	16	36	49	22	18	29
Családterápia	0	0	0	0	0	219



Hátralékkezelő csoport forgalmi adatai (2017. december 31.)

	2016. év	2017. félév
Hátralékkezelési tevékenységek száma	1230	1209
Hátralékkezelésben érintett személyek száma	459	327



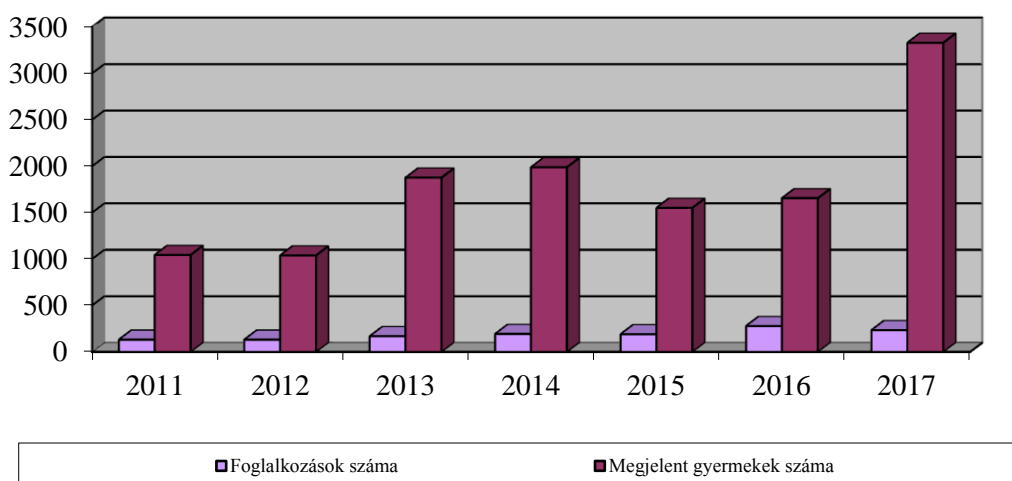
Statisztikai adatok az utcai és lakótelepi szociális munkában

A 2017. évet négy utcai és lakótelepi szociális munkás kollégával kezdtük meg. A Rózsa u. 8. szám alatti telephelyen folytatnak klubfoglalkozásokat heti rendszerességgel a hét 3 munkanapján (hétfőtől szerdáig). Szervezett program klubon kívül 29 alkalommal voltak, melyeken összesen 117 gyermek vett részt. Az utcai és lakótelepi szociális munkások 2017-ben 740 gyermekkel kerültek kapcsolatba. Kéthetente csütörtökön „utcáztak” a kollégák. Ilyenkor az utcán csellengő gyerekeket igyekeznek felkutatni, s számukra értelmes szabadidő eltöltési alternatívát felajánlani. Kéthetente csütörtökönként (váltásban az „utcázással”) igény szerint gyermekek korrepetálását, pótvizsgára, osztályozó vizsgára való felkészítését is ellátják (szolgáltatásban részesült 51 alkalommal összesen 81 gyermek).

Idén egy nyári tábor szervezésére vállalkozott Intézményünk. Ezen táborozás alkalmával 30 halmozottan hátrányos helyzetű, speciális nevelési igényű gyermek számára biztosítunk „nyaralási” lehetőséget. A tábor az önkormányzat és immár negyedik éve a Tiszta Formák Alapítvány pályázati támogatásának köszönhetően valósulhatott meg.

Klubfoglalkozáson megjelent gyermekek száma (halmozott adat)

	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év
Foglalkozások száma	132	169	194	191	279	235
Megjelent gyermekek száma	1039	1877	1989	1552	1656	3330



Kapcsolattartási ügyelet

A Család- és Gyermekjóléti Központban 2017. január 1-től – december 31-ig kapcsolatügyeletet igénybe vevő családok száma: 12 család.

A szolgáltatásnyújtásban résztvevő munkatársak száma: 6 fő.

Szakmai tevékenység halmozott száma: 94 alkalom.

Szolgáltatásban részesülők száma: 20 fő.

Készenléti Szolgálat

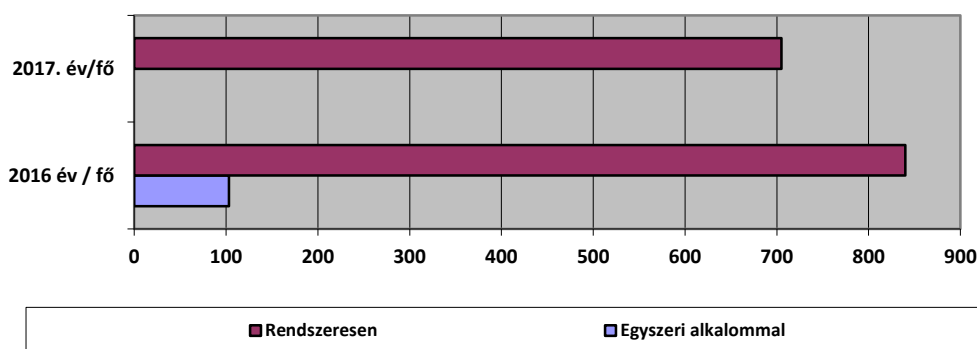
2017. január 1-től – december 31-ig érkezett krízishívások száma: 8 db.

Egy családgondozóra éves szinten átlagosan 3-4 hét készenléti szolgálat jut.

A Család- és Gyermekjóléti Központ működését jellemző legfontosabb szám adatok hatósági eljárás keretében ellátottak esetében

Szolgáltatásban részesülő személyek száma (2017. december 31.)

Igénybevétel módja	2016. év/fő	2017. év/fő
Egyszeri alkalommal	103	0
Rendszeresen	840	705
Összesen	943	705



Statisztikai adatok az utcai és lakótelepi szociális munkában

Az utcai szociális munkások által vezetett Klubban a látogató gyermekek számában nagymértékű növekedés tapasztalható, mely köszönhető a kollégák sokrétű, színes tevékenységének.

Délelőttönként programszervezéssel és adminisztrációval foglalkoznak, ugyanis statisztikai adatokat szolgáltatnak a Család- és Gyermejjóléti Központ részére, valamint váratlanul adódó problémák esetén azonnal fogadják a betérő gyerekeket, még ha délelőtt érkeznek is. Kérhet segítséget minden gyermek, akinek problémája, krízishelyzete, vagy sürgős ügyintézési problémája (diákmunka vállalás stb.) van, iskolai, magánéleti gondja, vagy szülőkkel való konfliktusában keresi a megoldást. Mivel az Újpesti Család- és Gyermejjóléti Központtal szoros együttműködésben állnak, annak munkatársai irányítanak hozzájuk gyerekeket, másrészt jelzési kötelezettségüknek eleget téve együtt dolgoznak egy-egy fiatal, vagy gyermek ügyének előre mozdításában.

Nyitott klubnapjaikon, hétfő, kedd és szerda 14 órától 18 óráig tart nyitva a klub. A helyiség forgalma átlagosan 25-30 fő fiatal. Az utóbbi időben túlnyomó részt a már több éve ide járó, jelenleg 12-18 éves gyerekek látogatják a Klubot, azonban a tanítási szünetekben ennél fiatalabb korcsoport is megjelent (4-11 évesek), természetesen szülői engedéllyel és nagyobb testvér kíséretében.

Foglalkozásaikon rendszeresen tartanak:

- csoportos beszélgetéseket ismerkedés-kapcsolatteremtés, kapcsolatmélyítés, élmények-tapasztalatok cseréje, értékek átadása, kulturális érzékenyítés céljából
- segítőbeszélgetéseket személyes, önértékelési témákban, (pl.: baráti- és párkapcsolat, család, konfliktuskezelés stb.)
- filmklubokat, melyek után a látott filmről beszélgetnek,
- csoportkohéziót erősítő, csapatépítő, készségfejlesztő játékokat,
- társasjátékos délutánokat, kártya partikat,
- csocsó-, ping-pong, darts-, foci-, kosár-, röplabda-versenyeket, -kupákat,
- nyári félnapos kirándulásokat,
- tematikus, ünnephez kapcsolódó kézműves- és irodalmi foglalkozásokat stb.

A gyerekek internetezhetnek, szabadon hallgathatnak zenét, táncolhatnak, rappelhetnek. A klubban drogprevenációs beszélgetések, szexuális felvilágosítás, tanácsadás is zajlanak. Mindez spontán, alkalmazkodva az éppen betérő gyermekek összetételéhez, igényeikhez.

A tanév ideje alatt csütörtök délutánonként korrepetálást, felzárkóztatást, osztályozó vizsgákra való felkészítést tartanak. Korrepetálnak igény szerint angol és német nyelvet, magyar nyelvtant és irodalmat, történelmet, földrajzot, matematikát. Bizonyos tantárgyak oktatását csak egy bizonyos korosztályig tudják elvállalni. A korrepetálás sokszor a gyermek motiválása a tanulásra, más esetekben pusztán a jegyzetelés, a vázlatírás megtanítása, de olykor pl. magyar irodalomból, angoltól, történelemből érettségire való felkészítést is takar.

Nyáron a csütörtöki korrepetálás helyett utcai szociális munkát végeznek, tehát az utcákon csellengő fiatalokat felkeresik, szórólapot osztanak és hírt adnak a Rózsa Utca Klub működéséről, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központoz való fordulás lehetőségéről. Egy 2 órás, délelőtti „utcázás” során átlagosan kb. 17-20 utcán csellengő gyermeket sikerül megszólítanunk. A környék gyerekei, fiataljai bizalommal fordulnak felénk. Kapcsolatban állnak a kerületi rendőrséggel, néhány iskolával, illetve más kerületi ifjúsági klubokkal.

Az anonimitást tiszteletben tartva, név nélkül készítene havi statisztikát Klubban megforduló gyermekek életkora, neme, és szociális helyzete alapján, valamint arról, hogy milyen szolgáltatásban részesültek, milyen problémával jelentkeztek. A hozzájuk járó fiatalok szülei ismerik őket, szívesen engedik hozzájuk gyermekeiket.

A Klubot látogató gyermekek szülei írásos formában beleegyeztek, hogy gyermekeik a Klubba járjanak, hogy róluk fotók készüljenek, és az általuk esetlegesen okozott kárra a felelősséget vállalják.

Kapcsolattartási ügyelet

A Család- és Gyermekjóléti Központban 2017. január 1-től 2017. december 31-ig kapcsolatügyeletet igénybe vevő családok száma: 12 család.

A szolgáltatásnyújtásban résztvevő munkatársak száma: 6 fő.

Szakmai tevékenység halmozott száma: 94 alkalom.

Szolgáltatásban részesülők száma: 20 fő.

Készenléti Szolgálat

2017. január 1-től 2017. december 31-ig érkezett krízishívások száma: 8 db.

Egy családgondozóra éves szinten átlagosan 3-4 hét készenléti szolgálat jut.

A Család- és Gyermekjóléti Központ partnerkapcsolatai:

A Család- és Gyermekjóléti Központ rendszeres kapcsolatot tart fenn az Újpesten, valamint más kerületekben működő egészségügyi szolgáltatást nyújtókkal, így különösen a védőnői szolgálattal, a házi orvosokkal, a házi gyermekorvosokkal, a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatókkal, így különösen a családsegítő szolgálattal, a családok átmeneti otthonaival, az „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthonával, a köznevelési intézményekkel, így különösen a nevelési-oktatási intézményekkel, a nevelési tanácsadóval, hatósági intézményekkel, a gyámhatósággal, a Szociális Osztályával, a rendőrséggel, az ügyészséggel, a bírósággal, a pártfogó felügyelői szolgálattal.

A Gyermekjóléti Központ alkalmi kapcsolatot tart fenn a munkaügyi hatósággal; az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetekkel, a menekülteket befogadó állomásokkal, a menekültek átmeneti szállásaival, a társadalmi és civil szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés jónak mondható. A jelzőrendszeren belüli munka összességében javult az elmúlt években. A gyermekvédelmi felelősök szerepe az óvodákban megerősödött, míg az iskolákban gyengülő tendenciát mutat.

Szakmai programok, együttműködések

- 2017. évben 6 alkalom valósult meg szakmaközi megbeszélés, valamint felkérésre 4 óvodában és 1 iskolában tartottunk előadást, konzultációt a gyermekvédelemről, a jelzőrendszer megfelelő működéséről és az együttműködés fontosságáról, valamint gyermekbántalmazásról a pedagógusok számára nevelés nélküli munkanap keretében.
- A jogszabály által előírt februári jelzőrendszeri konferenciát sikeresen megtartottuk.
- Módszertani megbeszélés, illetve szakmai konferencia 2017-ben összesen 18 alkalommal volt.

A jelzőrendszeri tanácskozásokon a közös munkával kapcsolatos problémák, nehézségek, kérdések, törvényi változások kerültek megbeszélésre, valamint a jelzőrendszer működését, információbővülését elősegítő szakemberek meghívására és előadására került sor. Emellett rendszeresen megtartásra kerülnek a jelzőrendszer különböző, konkrét esetben érintett tagjaival esetmegbeszélések és esetkonferenciák.

A Család- és Gyermekjóléti Központ működését érintő társadalmi változások:

Az elmúlt 2 évben szinte valamennyi gondozott családnál továbbra is érzékelhetőek voltak a gazdasági válság utóhatásai, valamint az átváltatlan devizahitelek okozta anyagi gondok, megélhetési problémák, kritikusabb esetekben a lakás (lakhatás) elvesztése, a családok kilátástalan helyzetbe kerülése. Ennek következtében növekedtek a családokon belüli működési zavarok, melyek elsősorban anyagi és lakhatási, életvezetési és gyermeknevelési problémákban, a családi - kapcsolati konfliktusok gyakoriságának megnövekedésében, valamint a gyermeknél tapasztalható pszichés-, magatartás-, teljesítmény- és beilleszkedési zavarokban nyilvánulnak meg.

Nagy problémát jelentenek azok az esetek, ahol családi - kapcsolati konfliktusok tapasztalhatók (pl.: a szülők megromlott, rossz kapcsolata, egymás közötti harca válás előtt, alatt vagy után). Mindezek súlyosan veszélyeztetik a gyermek egészséges érzelmi és erkölcsi fejlődését, bizonytalanságot, zavart (pl.: lojalitás konfliktust, pszichés és szomatikus tüneteket) okozva a gyermekek mindennapi életében. A kialakult problémák, rossz működési mechanizmusok megsegítésére Intézményünkönél családterápiás, mediációs szolgáltatások, valamint jogi, pszichológiai és fejlesztőpedagógiai tanácsadások működnek.

A korábbi évekhez viszonyítva fokozatosan nőtt azon esetek száma, ahol a jelzések családon belüli erőszak, lopás, rablás, sok esetben kiskorú sérelmére, vagy általa történő elkövetésről szóltak.

A gyermekkorúak sérelmére elkövetett családon belüli bántalmazások száma csökkenő tendenciát mutat. Sok esetben tapasztalható, hogy a szülők szülői kompetenciája gyermekeik vonatkozásában nem alakult ki, gyakran tehetetlenek az életkori sajátosságokból fakadó problémákkal szemben is. Ez a tehetetlenség frusztrációs helyzeteket teremt a családon belül, melynek feloldására, megoldására a szülőknek nincs megfelelő mintájuk, így megfelelő megoldási mechanizmusuk sem alakulhatott ki.

Az utóbbi időben azonban az is érzékelhető, hogy a családon belüli erőszakkal kapcsolatos jogszabályoknak, szankcióknak van visszatartó erejük. Illetve a köztudatba is egyre inkább beépül az ezzel kapcsolatos jelzési kötelezettség, valamint a jelzések következményei.

A 2016-os évvel szemben mind a gondozott gyermekek és felnőttek, mind a gondozott családok számában lényeges növekedés tapasztalható, mely köszönhető a jelzőrendszeri tagok egyre aktívabb közreműködésének, a velük való hatékonyabb együttműködésnek.

Az oktatási nevelési elhanyagolások (tankötelezettség mulasztás) számában jelentős csökkenés mutatkozik. Ennek egyik fő oka a tanköteles korhatár leszállítása a 16. életévre. Az ebben bekövetkezett változásnak köszönhetően a tankötelezettséget mulasztó gyermekek száma csökkent, azonban egyre nő azon 16 éves ügyfelek száma, akik ily módon kiesnek az oktatási rendszerből (hiszen 30 órát meghaladó mulasztás esetén a tanulói jogviszonyuk megszüntethető, s ezzel az oktatási intézmények egyre gyakrabban élnek). Ezen gyerekek közül azonban egyre többen vesznek fel deviáns magatartási formákat, s előfordulnak velük kapcsolatosan rendőrségi, illetve pártfogó felügyeleti jelzések. Mindezek mellett a családi pótlék felfüggesztésének (mint szankciónak) is egyre érzékelhetőbben van visszatartó ereje.

Problémát jelent a Család- és Gyermejjóléti Központ számára az, hogy – a jogszabályi változásoknak köszönhetően – az iskolákban megszűntek a gyermekvédelmi felelősi státuszok, így az intézményekben ezen feladatok ellátása „gazdátlaná” vált. Egyre több esetben tapasztalható, hogy egy-egy gyermek veszélyeztetése esetén a jelzést késve küldik meg (pl.: a gyermek elhanyagolása, a szülő együttműködésének hiánya, a gyermek 50 órát jóval meghaladó tankötelezettségének mulasztása stb.), melyekről sok esetben csak az osztályozó értekezletet (félév, valamint évvizsgát) követően lehet tájékoztatást kapni, így a probléma feltárása, kezelése késve indul meg, mely a családgondozási folyamat elhúzódását eredményezi.

A Család- és Gyermejjóléti Központ ügyfélkörében lényeges változásként tapasztalható, hogy megnőtt azon esetek száma, melyekben valamely szülő (vagy mindkettő), illetve a gyermek súlyos pszichés zavarral küzd. Ezen személyek ellátására az ellátórendszer nincs felkészülve. A hosszú várólisták, a ritka (havonta 1 alkalom) konzultációs lehetőségek rendkívüli módon megnehezítik a családgondozás, segítségnyújtás folyamatát.

A pszichológiai tanácsadások száma az elmúlt évhez képest 2017-ben nőtt. Ennek fő oka, hogy nő a pszichésen terhelt gyermekek és felnőttek száma.

A fejlesztőpedagógiai tanácsadások számában is csekély növekedés tapasztalható. A korábban 3 fő által ellátott szolgáltatást jelenleg 1 fő félállású fejlesztőpedagógiai tanácsadó látja el. A teljes státusz feltöltésére nem volt lehetőségünk, tekintettel arra, hogy a pedagógus életpálya modell és az új pedagógus bértábla bevezetésének köszönhetően az e területekre pályázó pedagógus szakemberek száma lényegesen csökkent, tekintettel a két bértábla közötti lényeges eltérésre.

Szabadidős programok tekintetében 2017-ben növekedés volt tapasztalható, mely az utcai szociális munkások kreativitásának volt köszönhető. 2013-tól folyamatosan igyekszünk külső támogatókat felkutatni a különböző szabadidős programok megvalósításához. Ilyen külső támogatók pl. a Tiszta Formák Alapítvány, mely eddig már négy ízben támogatta az „Utca Klub” nyári táborát. E mellett rendszeresen

keressük a különböző ingyenesen látogatható szabadidős programlehetőségeket (Pl.: Mindenki karácsonya, „Angyalka program”, látogatás a Pesti Vigadóban stb.), melyekre munkatársaink csoportos keretek között kísérik el a gyermekeket. Ezen programok lehetőséget nyújtottak szabadidős programjaink számának bővüléséhez.

A statisztikai adatokban szembetűnő, hogy 2017-ben jelentősen csökkent a szakellátásba került gyermekek száma.

Az átmeneti gondozást igénybe vevő gyermekek számában 2017-ben csökkenés volt tapasztalható, melynek oka a korábbi otthonvezető szakmai tevékenységére vezethető vissza.

2017. augusztustól – az új vezető kinevezésétől – a gyermekek száma ismét emelkedett.

Gondozottjaink esetében jellemzőbb volt, hogy a jogszabály által „biztosított” teljes időszakot (1 év, valamint félév hosszabbítás) igénybe kívánták venni. Ez elsősorban a hosszan elhúzódó, kilátástalan, nehezen megoldható élethelyzetükből fakadt.

A bekerülés okai a lakhatás megoldatlansága, a családi konfliktusokból, működési zavarokból eredő elmérgesedett, tarthatatlan szülő-gyermek kapcsolatok.

Intézményünk által az átmeneti ellátásba javasolt gyermekekre, illetve családokra esetenként jellemző, hogy a több éve fennálló segítő kapcsolat sem volt előre vezető a családoknál tapasztalható szülői életvezetési problémák hibás működési és konfliktusmegoldási mechanizmusok miatt.

Az átmeneti ellátásba kerülő családok egy része már védelembe vétel keretein belül volt gondozva. Mások esetében a bekerülést követően tettek javaslatot az esetmenedzserek védelembe vételi eljárásra, vagy – indokolt esetben – más hatósági intézkedésre (ideiglenes hatályú elhelyezés, családba fogadás, nevelésbe vétel). Ennek oka az elhúzódó gyámhatósági ügyintézés, valamint a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatok leterheltsége miatt elhúzódó szakértés és helyezési tanácskozások, továbbá a befogadó otthonok férőhely hiánya miatt hosszú idő elteltével (esetenként 6-8 hónap, kirívó esetben 1,5 év) realizálódik a védelembe vétel ezzel is nehezítve a gondozási folyamatban történő eredmények elérését.

A Család- és Gyermekjóléti Központ forgalmi adataiban jelentős arányt képviselnek az ún. családgondozás keretében történő személyes találkozások: alapellátóként, a védelembe vétel során, a családjából kiemelt gyermek visszahelyezéséért végzett családgondozás és a már szakellátásból kikerült gyermekek utógondozása esetében. A személyes találkozások (családlátogatás, segítő beszélgetés tanácsadás, információ nyújtás stb.) számában történő növekedés a jogszabályi előírásoknak való megfelelés érdekében elengedhetetlen volt.

A kerületben önkormányzati fenntartással működik az „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthona. Az Átmeneti Otthon alapellátási feladatokat ellátó, 24 fő elhelyezését biztosító intézmény, amely átmenetileg veszélyeztetett helyzetbe került kiskorúaknak nyújt otthont. Ellátási területe: Újpest, továbbá az Alapító Okirat szerint kötött szerződés alapján Budapest Főváros XV. és a XVI. kerülete gyermekei ellátását is az otthon biztosítja. Az Újpest Önkormányzatának Szociális Intézménye „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthona a személyes gondoskodás körébe tartozó alapellátás. Az

intézmény és dolgozói legfőbb feladata a gondozására bízott gyermekek teljes körű ellátása, s a mielőbbi családba való visszahelyezés elősegítése. A Gyermekek Átmeneti Otthonába bekerülő gyermekek és családjuk élethelyzete igen sokrétű, de legtöbbször a társadalom peremére szorult családok az érintettek. Ennek leggyakoribb okai, az aluliskolázottság, a lakhatás megoldatlansága, az elhanyagoltság, szenvedélybetegségek a családban. A gyermekek sok esetben alulszocializáltak, az alapvető kapcsolati, kifejezési és higiénés szokásaik fejlesztésre szorulnak, gyakran az életkorukhoz képest lemaradásuk van a kommunikáció és nyelvi képességek, gondolkodás, önállóság, motoros képességek terén. A gondozási folyamat szerves része a felzárkóztatási, nevelési tevékenység. Ezen kívül a kamaszkorú gyermekek kötelességtudata elmarad az átlagostól, jellemzőek az iskolai hiányzások, az autoagresszív viselkedés, amelynek oka a szülők eszköztelensége, következtelensége. Nagyon sok veszélyeztető helyzetnek vannak kitéve családon belül konfliktusok a szülők között, válás, bántalmazó kapcsolatban élő szülő, új párkapcsolat, „mozaikcsalád”. Növendékeik iskoláztatását, tanulmányi munkáját segíti az oktatási intézményekkel való folyamatos kapcsolatuk. Az ellátmányból biztosítják az étkeztetést, a tisztálkodó szereket, a szükséges gyógyszereket és a gyermekek BKK bérleteit. A zsebpénzt zsebpénznyilvántartó kartonon vezetik, a pénz átvételét a gyermekek aláírásukkal igazolják. A napi ötszöri étkeztést, élelmezést 2017. évben minden gyermek számára lehetővé tudták tenni. A megfelelő színvonalú (minőség, mennyiség) étkezés biztosítása komoly odafigyelést, gondos beosztást, körültekintő vásárlást kívánt. A gyermekek orvosi ellátása kifogástalanul megoldott.

Az „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthonában átmeneti gondozásba került gyermekek száma az adott években:

	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év
Gyermekek átmeneti otthonában gondozott gyermekek száma	42	12	29	32	29	19

Az átmeneti gondozást igénybe vevő gyermekek számában 2012-ben volt kiugró emelkedés. Ennek oka, hogy nagy számban vették igénybe a szolgáltatást olyan gyermekek, akik rövid, valóban átmeneti ideig tartózkodtak az otthonban, így sokkal nagyobb volt a fluktuáció, mint más években. Az azt megelőző, majd követő időszakban jellemzőbb volt, hogy a jogszabály által „biztosított” teljes időszakot (1 év, félév hosszabbítással) igénybe kívánták venni a kliensek. Ez a hosszan elhúzódó, kilátástalan, nehezen megoldható élethelyzetükből fakadt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma:

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2012	1891
2013	1976
2014	1640
2015	1514
2016	1236
2017	933

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult bizonyos kedvezmények igénybevételére:

- az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkezésre, egyéb feltétel teljesülése esetén;
- a szünidei gyermekétkezésre;
- természetbeni támogatásra (augusztus, november hónapban);
- egyéb kedvezmény igénybevételére (például ingyenes tankönyv).
- Újpesten a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma az utóbbi időben évről évre csökkent. 2016-ban így is több mint 1200 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

A 2016. évhez viszonyítva 240 gyermekkel csökkent a támogatottak száma. A támogatás megállapításának jogszabályi keretei nem változtak, ez is eredményezi a támogatottak csökkenését.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élők helyzetének javítása érdekében, a Család- és Gyermekjóléti Központ szakembereinek intenzívebb jelenlétére van szükség a területen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer éves működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztettség okait figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmozottan jelentkezhetnek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalatai alapján nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztettség okai között kimagaslóan meghatározó a szociális helyzet.

A veszélyeztettség legfőbb okai a következők:

- Szociális helyzet: a szociális helyzetből adódó veszélyeztettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.
- A család szétesése: ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka a válás, a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

- A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.
- Súlyos betegség a családban: a betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérre is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.
- A család életmódja: a családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijaiban (alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet)
- A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: a gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái – következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak.
- Bántalmazás: jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).
- A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezen gyermekek jólétének növelése érdekében kiemelt fontosságú a közétkeztetési szolgáltatás. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen veheti igénybe a közétkeztetést.

Újpesten a hátrányos helyzetű (HH), illetve halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek ellátottsága megfelelő. Az önkormányzat által fenntartott védőnői hálózat összesen 42 fővel 5 tanácsadói helyszínen (Erdősor utcai tanácsadó, Galopp utcai tanácsadó, Hargita utcai tanácsadó, Király utcai tanácsadó, Pozsonyi tanácsadó), és az iskolai védőnői hálózat révén működik. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma 2016-ban 89 fő volt.

A Család- és Gyermejjóléti Központ az alábbi szolgáltatásokat nyújtja a szülőknek és gyermekeiknek:

- anyagi/megélhetési és lakhatási problémák esetén;
- szociális, életvezetési vagy mentálhigiénés problémák megoldásában;
- krízishelyzet miatt segítség nyújtása;
- gyermeknevelési nehézségek esetén segítség nyújtása;
- szabadidős programok szervezése;
- hivatalos ügyek intézésében segítségnyújtás;
- közvetítés más szolgáltató felé;
- segítő beszélgetés;

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- az ellátottjogi és gyermekjogi képviselő elérhetősége
- szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint számára a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás szervezése,
- az egyénekkal, valamint a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával problémáiknak rendezése, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása;
- a családi konfliktusok megoldásának segítése, különösen a válás, a Gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében;
- a családi konfliktus és/vagy családon belüli erőszak áldozataivá vált gyermekek, személyek támogatása;
- foglalkoztatási, elhelyezkedési problémákat jelző kliensek támogatása;
- a lakásfenntartási költségek nemfizetése miatti adósságproblémák kezelésében, a tartozások csökkentésében, rendezésében támogatás nyújtása.
- speciális szolgáltatások: A családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése. Ezen belül:
 - fejlesztőpedagógiai tanácsadás,
 - pszichológiai tanácsadás,
 - jogi tanácsadás,
 - utcai- és lakótelepi szociális munka,
 - kapcsolattartási ügyelet helyszín biztosításával,
 - kórházi - egészségügyi szociális munka,
 - készenléti szolgálat biztosítása,
 - családkonzultáció/családterápia,
 - mediáció,
 - óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton, részben intézményhálózaton keresztül. A bölcsődékben, óvodákban, általános és középiskoláinkban zajló szűrőprogramok rendszerek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki. A közoktatási intézményekben a tanórán kívüli tevékenységek jelentős része az egészség megőrzését, a betegségek megelőzését célozza.

A védőnőkhöz családlátogatásaik során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál az iskolai védőnők érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

A kerületben betöltetlen házi gyermekorvosi praxis nincs. A gyermek szakellátás az Újpesti Szakrendelőben zajlik: összesen 10 szakterületen (Gyermek Bőrgyógyászat, Gyermek Fül-orr-gégészet, Gyermek Gyógytorna, Gyermek Labor, Gyermek Logopédia, Gyermek Neuropszichiátria, Gyermek Ortopédia, Gyermek Pulmonológia, Gyermek Szemészet) biztosított a megfelelő szakrendelés.

A Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata Szociális és Egészségügyi Intézményének Gyermekjóléti Szolgálat az 1997. évi XXXI. tv. (a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról) rendelkezése alapján 1997 decemberében kezdte meg munkáját. A szervezet 2013-tól Szociális Intézmény néven működik. A gyermekvédelmi törvényben foglaltak valamint a kerületben felmerülő igények diktálta feladatokat a Család- és Gyermekjóléti Központ szakemberei látják el, ők rendelkeznek a jogszabályi előírásnak megfelelő képesítésekkel.

Krízishelyzet esetén a családokat segítő szolgáltatások köre széles: a Család- és Gyermekjóléti Központ, a Gyámügyi és Igazságügyi Osztály, a Rendőrhatalóság, a Gyermekek Átmeneti Otthona, az önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködések keretében biztosított a krízisek kezelése.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az integrált oktatás, különleges gondozás a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében került megszervezésre.

Az önkormányzat által fenntartott óvodákban biztosítják az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű gyermek ellátását, az alábbi esetekben:

- érzékszervi fogyatékossgal élő gyermekek
- értelmi vagy beszéd fogyatékossgal élő gyermekek
- autista spektrumzavarral élő gyermekek
- egyéb pszichés fejlődési zavarral élő gyermekek
- mozgásszervi fogyatékkal élő gyermekek

A korai fejlesztés, tanácsadás és gondozás, valamint a fejlesztő felkészítés a VI. kerületben biztosított.

A kerületben 14 óvoda üzemel 20 telephelyen. 5 intézmény rendelkezik 1, illetve 2 telephellyel, 9 óvoda csak székhelyként működik. A legnagyobb intézmény 17 csoportos, a legkisebbek pedig 8 (7) csoportosak. Valamennyi intézmény fogad sajátos nevelési igényű gyermekeket az Alapító Okiratoknak megfelelően. A kerületben 59 (2,05%) gyermek sajátos nevelési igényű, ebből 40 (1,39%) gyermek két főként, 19 (0,66%) pedig 3 főként vehető figyelembe a csoportlétszámok alakításánál.

Gyógypedagógiai nevelésben részesülő óvodás gyermek szegregáltan nincs a kerületben, nevelésük integrált nevelési formában történik. Egy-egy óvoda van, ahol az adatok szerint nincs hátrányos helyzetű gyermek. Az óvodák között 25%-ot meghaladó eltérés nincs. Megállapítható továbbá, hogy azon óvodákban, ahová több HH gyermek jár, az intézményen belüli integráció megvalósított. A csoportok közötti arány közelíti egymást, szegregációt erősítő tényező nem tapasztalható.

Hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek száma az iskolákban	
hátrányos helyzetű tanulók száma	139
halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma	10

A pedagógusok képzettsége és innovációs készsége kiemelkedő a kompetenciafejlesztés és egyéni differenciálás terén. A Humánerőforrás és a Társadalmi Megújulás Operatív Programok által szinte valamennyi pedagógus érintett volt, és részt vett esélyegyenlőséghez kapcsolódó módszertani és egyéb képzésen. A pedagógusok továbbképzése részben önkormányzati, részben uniós forrásokból valósul meg.

Az országos kompetenciamérés eredményei azt mutatják, hogy a IV. kerület oktatási intézményeibe járó tanulók az egyes vizsgált évfolyamokon összességében szignifikánsan jobban teljesítettek az országos átlagnál mindkét kompetenciaterületen.

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

Az önkormányzat hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások úgynevezett alanyi joggal járnak a gyermekek részére.

Újpest Önkormányzata 2017-ben 100 hátrányos helyzetű újpesti diák nyaralását biztosította térítésmentesen Felsőtárkányban.

Újpest Önkormányzata számos ingyenesen igénybe vehető közösségi, kulturális és sport programot szervez, melyek elsődleges célcsoportja a gyerekek és családok. Évek óta működik a Városháza mögötti területen az Óriáshomokozó, sport- és közösségi programok projekt, a nyári szünet 2 hónapjában. A kisebbeknek homokozóval, kézműves programokkal, a nagyobbaknak különféle játékokkal és sportolási lehetőségekkel. A programot a szabadidősport nemzetközi szervezete (TAFISA) a "Take back your streets... Take back your future" pályázaton 2016-ban jó gyakorlatnak minősítette.

Újpest Önkormányzata több éve biztosítja 100 hátrányos helyzetű újpesti diák nyaralását térítésmentesen Idén a tábor 2018. július 1-7. között lesz Velencén.

Újpest Önkormányzata évek óta biztosítja az általános iskolás korú gyermekek nyári napközis tábori ellátását. A napközis tábor 2018. július 2 - augusztus 17-ig várja a gyerekeket.

A tábor ismét az Újpesti Bródy Imre Gimnázium és Általános Iskolában kerül megszervezésre, azzal a céllal, hogy szakszerű napközbeni felügyeletet, ellátást, biztonságot nyújtson az újpesti gyermekeknek. A tábor ideje alatt sokszínű, tartalmas

kulturális és sport programokat biztosítunk. A nagyobb programokra a gyermekek utaztatása az önkormányzat által biztosított autóbusszal történik. A résztvevők száma átlag 450 fő naponta.

Önkormányzatunk az Újpesti Cigány Nemzetiségi Önkormányzattal együttműködve támogatja a felzárkóztatást, tehetséggondozást és pályaorientációt tartalmazó Tanoda Programot, valamint a Felzárkóztató a pótvizsgára programot. A Tanoda Programban az elmúlt tanévben 71 diák vett részt. A Felzárkóztató a pótvizsgára program 57 tanulónak nyújtott segítséget a felkészülésben és a sikeres pótvizsga letételében.

Emellett természetesen nem elhanyagolható a szerepe az egyházi és civil szervezetek által kínált, a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló programoknak.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során a kerületben	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
Egyre nagyobb az igény az önkormányzati bölcsődék iránt.	Gyermeklétszámhoz és a felmerülő igényekhez igazodó intézményhálózat működtetése.
A gyermekek szünidei elhelyezése sok család számára problémát okoz.	Szünidei programlehetőségek biztosítása. Táborok, Óriáshomokozó sport- és közösségi programok, napközis táborok.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Magyarországon az utóbbi években kezdődtek el a gender típusú kutatások és adatgyűjtések, így jelenleg ebben a témakörben még nem létezik koherens adatbázis. Ennek megfelelően Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata és intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában viszonylag kevés információval rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében.

A kerület nemek szerinti népességi adatai arányban állnak az országosan megfigyelhető tendenciákkal.

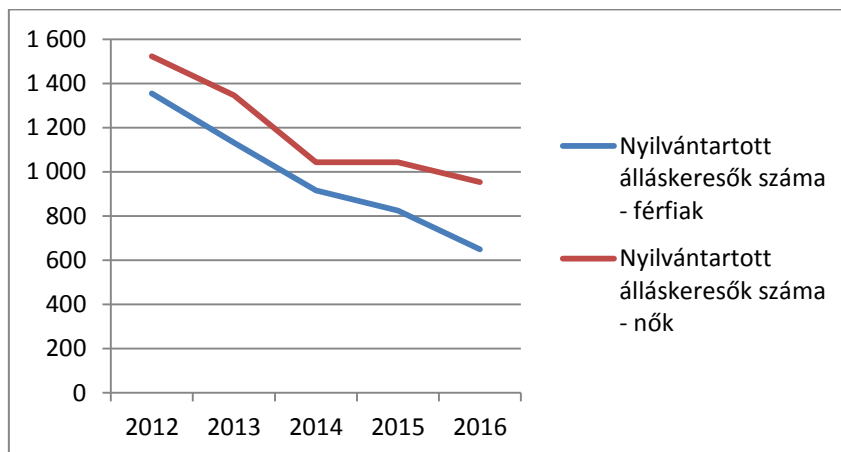
Az állandó lakosság egyes korcsoportjainak nemek szerinti, százalékos megoszlása a 2017-es évben a következő szerint alakult:

összesen		0-14 éves		15-29 éves		30-49 éves		50-64 éves		65 év feletti	
férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
46%	54%	50,8 %	49,2 %	50,7 %	49,3 %	48,1 %	51,9 %	43,7 %	56,3 %	37,2 %	62,8 %

Látható, hogy a kerület állandó lakosainak többsége (54%-a) nő. Megfigyelhető, hogy a kor előrehaladtával egyre magasabb a nők aránya. Míg a 0-14 éves korosztály esetében még némileg magasabb a férfiak száma, a 18-59 éves korosztályra ez az arány megfordul. A 60-64 éves korosztályban már lényeges a két nem százalékos megoszlása közti különbség, ami a 65 év feletti korcsoportban tovább emelkedik. Ez jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A KSH adatai alapján a IV. kerületben nyilvántartott álláskeresők száma 2016-ban 1.603 fő volt, akik közül 953 fő a nő (59,45%). Az alábbi ábra a nyilvántartott álláskeresők számának változását mutatja 5 éves időtávban, nemek szerinti megoszlásban:



Látható, hogy az elmúlt években a nyilvántartott álláskeresők száma folyamatosan csökkent. Ez a csökkenés a női álláskeresők tekintetében is megfigyelhető, számuk azonban minden évben jóval meghaladja a férfi álláskeresők számát. A női álláskeresők magasabb aránya leginkább a kedvezőtlen feltételek és a munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetéséből adódik.

A tapasztalatok szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak:

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

A közösségi esélyegyenlőség céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Újpest Önkormányzata, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

A legfrissebb kutatások és tapasztalatok szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit, ezért az önkormányzat igyekszik a lehetőségeihez mérten olyan közösségi programokat, nyílt napokat szervezni, amelyek megkönnyítik a nők munkaerőpiacra történő visszatérését.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően ronthatják. A kisgyermekesek kedvező munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítik továbbá a mini bölcsődék (korábban családi napközök).

Újpesten 2016-ban 11 bölcsőde működött, összesen 894 férőhellyel, ebből 9 önkormányzati tulajdonú, ezek mellett működik egy egyházi bölcsőde és a chinoin bölcsőde. A beíratott gyermekek száma 864 fő volt, a működő bölcsődék tehát minden jelentkezőt be tudtak fogadni, helyhiány miatti elutasítás nem volt. A bölcsődék mellett 2017-ben 9 mini bölcsőde működött a kerületben, melyeknek 63 fős férőhelyét teljes mértékben kitöltötték a beíratott gyermekek. A mini bölcsődei szolgáltatásra nagy igény mutatkozik tehát a kerületben.

Bölcsődék száma	Működő bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe beíratott gyermekek száma	Mini bölcsődék (korábban családi napközik) száma	Mini bölcsődékben (korábban családi napközi) engedélyezett férőhelyek száma	Mini bölcsődékben (korábban családi napközi) gondozott gyermekek száma
11	894	864	9	63	63

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg, amelynek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdi meg: tanfolyamok, beszélgetések, klubok, gondozások és családlátogatások formájában. A védőnők folyamatosan segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

A 2012-2015. években az egy védőnőre jutó átlagos gyermekszám folyamatosan csökkent. A 2016-os évben, a betöltött védőnői helyek számának csökkenésével, az átlagos gyermekszám megnőtt. A kellő időráfordítás, ezáltal a megfelelő ellátás biztosítása érdekében fontos, hogy a védőnői helyek minél nagyobb arányban betöltésre kerüljenek.

	0-3 éves gyermekek száma	betöltött védőnői helyek száma	átlagos gyermekszám/védőnő
2012.	3 892	43	91
2013.	3 755	43	86
2014.	3 726	43	85
2015.	3 803	43	83
2016.	3 731	43	89

A kerületben jelenleg 43 betöltött védőnői hely van, mely ellátja az anya- és gyermekgondozási feladatokat.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolaton belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jelentős része az adott kapcsolaton belül marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen, de általánosságban elmondható, hogy a kerületben a bejelentések alapján nem jellemző a nőket érő erőszak és a kapcsolaton belüli erőszak. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért, és az önkormányzat igyekszik minden szükséges forrást és eszközt rendelkezésre bocsátani a megelőzéshez.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A szolgáltatások közvetítése alapvetően a Gyermekjóléti Szolgálat, a Mentálhigiénés Csoport és az Újpest SZI Családsegítő Szolgálat feladata.

A családok átmeneti elhelyezését részben az önkormányzati fenntartású „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthona és az S.O.S. Krízis Alapítvány közt megvalósuló együttműködés biztosítja. Sajnos általánosan mondható, hogy az ellátottak esetében a hosszútávon fennálló anyagi problémák jellemzőek, az átmeneti ellátás gyakran életformává válik, azaz a családok, a gondozási idő leteltével nem kerülnek ki a rendszerből, hanem csak másik átmeneti otthon lakói lesznek.

A gyermek átmeneti gondozásba vételére jellemzően családi konfliktus, lakhatási problémák, és a szülők szenvedély-betegsége miatt került sor.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Bár az országos tendencia, miszerint alacsony a közéletben tevékenykedő nők aránya, Újpesten is megfigyelhető, az önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. A 20 fő önkormányzati képviselő közül 4 fő a nő, az önkormányzat vezetőinek pedig 50%-a nő (megjegyzendő, hogy az elmúlt években volt olyan időszak, amikor csaknem valamennyi főosztályvezető nő volt), illetve fontos kiemelni, hogy a hivatali dolgozók közel 85%-a szintén nő.

A nők aránya a képviselőtestületben 2014-ben az előző ciklushoz képest 5%-kal növekedett. A jelenlegi 20%-os arány 1994 óta a legmagasabb.

	1994	1998	2002	2006	2010	2014
Képviselőnők aránya az újpesti képviselőtestületben	9,1%	15,6%	18,1%	15,6%	15%	20%

Megállapítható, hogy a jelenlegi információk alapján az újpesti önkormányzatnak nincsen tudomása olyan jelentős civil szervezetről, amely a nők érdekvédelmére alakult volna, természetesen abban az esetben, ha ilyen szervezet létrejön, az újpesti városvezetés várja a megfelelő szintű társadalmi egyeztetésekre.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmódeljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez ösztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

A szakmai tapasztalatok szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát, hiszen hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”-tól. Ezért az önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is.

A közparkok, közkertek és játszóterek alkotják a kerület zöldhálózatának központi elemeit, ahol színvonalas programokat, rendezvényeket tud az önkormányzat és a civil szervezetek megszervezni mindazok számára, akik hasznosan kívánják eltölteni szabadidejüket. Folyamatosan megújuló programkínálat mellett helyi hagyományos programokat is szerveznek: kiállítások, koncertek, színházi előadások, játszóház, gyermek- és családi programok, tanfolyamok, bálók, ünnepi és művészeti események, nyugdíjas programok egyaránt megtalálhatók.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során a kerületben	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
A CSED, GYED, GYES alatt a nők kiesnek a munkaerő piacról, az újfajta ismeretekre nem tesznek szert.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A CSED-ről, GYED-ről, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése, fejlesztése.
A magányérzet kialakulásával nemcsak az	Szabadidős programok szervezése, igény

anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	szerinti bővítése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.
Nehéz a munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetése, jellemző a túlterheltség.	Atipikus foglalkoztatási formák (részmunka, távmunka) ösztönzése.
Nemi diszkriminációval kapcsolatban nincsenek adatok, melyekből konzekvens következtetéseket lehet levonni.	Nemi diszkriminációval kapcsolatos kutatások, felmérések, melyek segíthetnek beazonosítani a problémákat és a megoldásokat.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

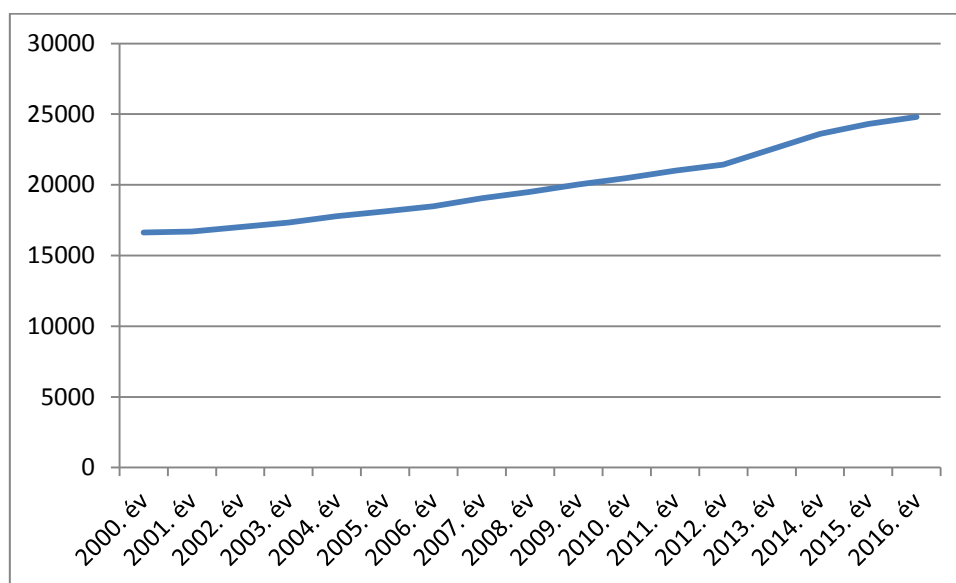
A rendszerváltást követően az időskorú népesség demográfiai szempontból a vesztes csoportok közé került annak köszönhetően, hogy jelentősen beszűkült a munkavállalási lehetőségük, meggyengült a hagyományos családi kapcsolatok kohéziós és pszichés-mentális támogató ereje, valamint tovább romlott általános egészségi állapotuk és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésük.

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata lehetőségei szerint próbálja a fenti nehézségeket kerületi szinten megoldani és az időskorú lakosságot változatos eszközökkel (pénzügyi, közösségi, szociális) segíteni mindennapjaikban.

A kerület demográfiai jellemzői azonosak az országos átlaggal. A kerületben is megfigyelhetőek az öregedő társadalom jellemzői. 2017-ben a 65 év felettiak a teljes népesség 18%-át adták ki. Összehasonlítva a 0-14 év közötti gyermekek 14%-os és a 15-17 éves gyermekek 2%-os arányával, látható, hogy az idősök száma jóval magasabb a kerületben, mint a gyermekeké.

Teljes népesség	98 291	100%
65 év felettiak száma	17 341	18%

Szintén az öregedő társadalom jellemzőjét mutatja az idősök számának alakulása is. 2000 és 2016 között a 60 év felettiak száma folyamatosan és nagymértékben növekedett. A 16 éves időszakban a 60-x évesek száma majdnem 10 000 fővel növekedett.



A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az öregedési index, amely egyben a jövőbeni tendenciákat vetíti előre. Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja. A kerületben az idősök számának növekedésével párhuzamosan az öregedési index is egyre emelkedik. Míg 2005-ben az index 91,83%-os volt, addig bő tíz évvel később, 2017-re elérte a 125,20%-ot.

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2005	12 585	13 705	91,83
2012	14 736	13 743	107,23
2013	15 287	13 837	110,48
2014	15 869	14 098	112,56
2015	16 288	14 225	114,50
2016	16 841	14 081	119,60
2017	17 341	13 851	125,20

A kerületben is érvényesül az a hazai demográfiai tendencia, hogy a nők tovább élnek, mint a férfiak. Az 50-64 éves korosztályban a nők száma mintegy 2000 fővel magasabb a férfiaknál. A 65 év feletti korosztályban ez a különbség még tovább növekszik, több mint 4000 fővel magasabb a női lakosok száma.

50-64 éves nők száma	10 892 fő
50-64 éves férfiak száma	8 445 fő
65 év feletti nők száma	10 891 fő
65 év feletti férfiak száma	6 450 fő

A demográfiai folyamat trendje az alábbiakban foglalható össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- a középkorúak halandósága magasabb a felgyorsult életvitel okozta egészségügyi problémáknak köszönhetően,
- nők magasabb várható élettartama: nő az életkori olló a nők és a férfiak esetében.

Időskorban a jellemző megbetegedések előfordulása (a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend szeri megbetegedések, ízületi problémák) mellett gyakran jelentkeznek a pszichés és mentális problémák is. Mivel napjainkban egyre inkább megtörténik az, hogy az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlak, önellátási képessége beszűkül, ez sokuknál okoz pszichés megbetegedéseket is meglehetősen gyakori a depresszió és a demencia (időskori elbutulás) kialakulása. Az is nagyon jellemző folyamat, hogy az egyes betegségek általában együttesen, egymást szinte erősítve jelennek meg, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma (2016)	Időskorúak járadékában részesülők száma (2016)
24 723 fő	26 fő

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesekek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, erre pedig egyre több lehetőség kínálkozik.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a kerület minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. A IV. kerületben a szolgáltatások köre rendkívül színes képet mutat. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít.

Az önkormányzat idősbarát, folyamatosan keresi azokat a programlehetőségeket, amelyek megvalósításával támogathatja, segítheti a helyi időskorú lakónépesség boldogulását, jólétét.

Újpest Önkormányzatának Szociális Intézménye Őszi Fény Integrált Gondozási Központja az az intézmény, amely az idősek személyre szabott igényeit és szükségleteit képes támogatni, az alábbi főbb szakmai célkitűzések mentén:

- békés, kiegyensúlyozott idős kor biztosítása,
- az idős emberek életminőségének javítása,
- az idősek személyre szabott gondozása,
- a tevékeny, aktív élet biztosítása,
- önrendelkezésük tiszteletben tartása,
- az idősek jogtudatos magatartásának erősítése, véleményük kikérése és figyelembe vétele,
- az egyéni szükségletekhez igazodó komplex gondozás biztosítása,
- szakmaközi, intézményközi együttműködés,
- a mentálhigiéné, mint intézményi szemlélet érvényesülése a gondozás minden területén,
- családi, közösségi és társadalmi kapcsolatok fenntartása, ápolása, az otthon nyitottsága,
- társadalmi integráció, a város életében való részvétel, közösségi programokon, rendezvényeken való megjelenés.

Az Őszi Fény Integrált Gondozási Központ által nyújtott ellátási formák:

Étkeztetés

A központ által biztosított étkeztetés helyben fogyasztással (idősek klubja), saját elvitelre (idősek klubja) vagy házhozszállítással van megoldva a hét minden napján, az ellátottaknak lehetőségük van a normál vagy cukorbeteg diétás étel közötti választásra is.

Az ellátottak létszáma az alábbiak szerint oszlik meg:

	Bársonyszív telephely	Sárga Rózsa telephely	Őszkacsintó telephely
szolgáltatást igénybe vevők száma (2017)	23 fő	19 fő	14 fő
igénybe vevők közül új igénybe vevők száma (2017)	9 fő	6 fő	6 fő
igénybe vevők közül régi igénybe vevők száma (2017)	14 fő	13 fő	8 fő
szolgáltatásból kikerültek (2017)	8 fő	8 fő	8 fő
igénybe vevők közül helyben étkezők száma (2017)	11 fő	6 fő	3 fő
igénybe vevők közül elvitellel történő étkezést igénybe vevők száma (2017)	12 fő	13 fő	11 fő
szolgáltatásra várakozók száma (2017)	0 fő	0 fő	0 fő

Az étkeztetési szolgáltatás minden igényt ki tud elégíteni, nincsenek szolgáltatásra várakozó idősök. Az étkeztetést nem minden esetben a szociális helyzetük miatt veszik igénybe az ellátottak, elsősorban a közösségbe járás, a kialakult rendszeresség szerepel az okok között.

Az Intézménynél házhozszállítós étkeztetési szolgáltatás is elérhető, amely nagy segítség azon idősöknek, akik otthonukat nem vagy csak nehezen tudják elhagyni.

	Bársonyszív telephely	Őszi Fény telephely
szolgáltatást igénybe vevők száma (2017)	59 fő	54 fő
igénybe vevők közül új igénylők száma (2017)	14 fő	20 fő

igénybe vevők közül régi igénybe vevők száma (2017)	45 fő	34 fő
szolgáltatásból kikerültek (2017)	17 fő	23 fő
szolgáltatásra várakozók száma (2017)	0 fő	0 fő

A házhozszállítós étkeztetés minden igénylő számára megoldott a kerületben.

Házi Segítségnyújtás

A gondozási központ által ellátott idős korúak egy része panellakásban, illetve társasházban lakik, kisebb hányaduk udvari többlakásos önkormányzati bérlakásban, illetve családi házban él. A lakótelepek miatt az összkomfortos lakásban élők száma a jelentősebb, míg a komfortos és félkomfortosban élőké kevésbé. Az ellátottak egy részének családja távol él szeretteitől vidéken, illetve külföldön, ezért rendszeres segítséget nem tudnak biztosítani számukra. A hozzátartozók általában hétvégén látogatják ellátottainkat, mivel nagy többségük gyermekes családot tart fenn. Ezen okokból kifolyólag az utóbbi években egyre nagyobb igény mutatkozik a házi segítségnyújtásra. Sok ellátottnak egyáltalán nincs senkije sem, teljesen egyedül van, csak régebben kialakult baráti, munkahelyi kapcsolatai maradtak meg. A családi házban élőknek problémát jelent a tömegközlekedési útvonalak távolsága, míg a lakótelepek egy részén a liftek hiánya okoz leküzdhetetlen akadályt az idős emberek számára. Életkoruk előre haladtával egészségi állapotuk, fizikai aktivitásuk jelentősen romlik. A társas kapcsolatok hiánya, a magány gyakran pszichés problémákat okoz. A gondozásba kerülő ellátott részére minden esetben egyénre szabott gondozási terv készül, amelynek során a fizikai, mentális és egészségi állapotában bekövetkezett változásokat évente felülvizsgálják a szakemberek.

	Király u. 15. telephely	Tungsram u. 9. telephely
szolgáltatást igénybe vevők száma (2017)	39 fő	37 fő
igénybe vevők közül új igénylők száma (2017)	26 fő	30 fő
szolgáltatásból kikerültek (2017)	20 fő	37 fő
szolgáltatásra várakozók száma (2017)	4 fő	0 fő

Jelzőrendszeres Házi Segítségnyújtás

A szolgáltatás kiemelt célja, hogy a szociálisan rászoruló idős emberek részére nyújtson megfelelő ellátást. Feladata az idős korban jelentkező mentális, szociális, egészségügyi jellegű problémák kezelése, az önálló életvitel lehető legnagyobb mértékű elősegítése.

Fontos, hogy a kliensek minél hosszabb ideig képesek legyenek otthonukban részben önállóan az elvárható minőségű módon élni. Ellátandó célcsoport: egyedülálló, olyan időskorúak, akik a külső környezet segítségét nem tudják igénybe venni; egészségügyi, mentális okból rászorultak; fogyatékkal élők; alapvető ápolási, gondozási feladatokat igénylők. 2017-ben a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele a következők szerint alakult:

szolgáltatást igénybe vevők száma (2017)	59 fő
igénybe vevők közül új igénylők száma (2017)	12 fő
igénybe vevők közül régi igénybe vevők száma (2017)	47 fő
szolgáltatásból kikerültek (2017)	12 fő
szolgáltatásra várakozók száma (2017)	20 fő

Mivel sok időskorú családja távol él vagy elfoglaltságuk miatt nem tudnak kellő időt fordítani a látogatásra, ápolásra, illetve sok idősnek egyáltalán nincs hozzátartozója, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra egyre nagyobb igény mutatkozik. Ezt jól tükrözi, hogy 2017. év végén 20 fő volt a szolgáltatásra várakozók száma.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretén belül biztosított az ellátott személy segélyhívása esetén:

- az ügyeletes gondozó helyszínen történő haladéktalan megjelenése,
- segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében tett azonnali intézkedés megtétele,
- szükség esetén további egészségügyi és szociális alapellátás kezdeményezése.

Az intézkedések a közvetlen veszélyhelyzet elhárításán felül krízishelyzetből származó olyan tevékenységek körét is magában foglalják, amelyek a gondozott megszokott életvitelének fenntartását szolgálják. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás folyamatos készenléti rendszerben működik, a diszpécserközpont segélyhívás esetén értesíti a készenlétben levő gondozót.

Idősek Klubjai

Az idősek klubjai a saját otthonukban élők részére biztosítanak lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, étkezésre, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. Újpesten jelenleg 4 idősek klubja működik:

- Bársonyszív Idősek Klubja (1042 Budapest, Király utca 15.)
- Ózskacsintó Idősek Klubja (1044 Budapest, Nagyszombat utca 17.)
- Sárga Rózsa Idősek Klubja (1046 Budapest, Tungstrom utca 9.)

- Újpesti Nyugdíjasklub - „Második tavasz”– hatvanon túl aktívan (Ady Endre Művelődési Ház által működtetett klub, Újpesti Polgár Centrum, 1042 Budapest, Árpád út 66.)

Az idősek klubjai helyi tömegközlekedéssel jól megközelíthetőek, a helyiségek alkalmasak a szolgáltatás igénybevételére.

Az idősek klubja feladata:

- szükségletek és igények felmérése az ellátásban,
- prevenció, felvilágosítás, életmódbeli tanácsadás,
- egészségügyi prevenció, szűrővizsgálatok megszervezése,
- szociális prevenció, felvilágosítás,
- a kliens szociális és pszichés helyzetének figyelemmel kísérése, felvilágosítás a szociális problémák megelőzésének, kezelhetőségének lehetséges módjairól,
- pszichés problémák kezelése: az ellátott pszichés állapotában bekövetkező változások figyelemmel kísérése, illetve a már kialakult krízishelyzet kezelése családtagok és szakember bevonásával,
- egészségügyi ellátás: vérnyomás és testsúlymérés, kórház és járóbeteg rendelésre történő eljutás megszervezése, szükség esetén orvos, illetve mentő hívása,
- kapcsolattartás a közvetlen környezettel,
- együttműködés más szakemberekkel, intézményekkel társintézmények munkatársaival, egészségügyi ellátás szakembereivel, civil szervezetekkel, kulturális és szabadidős intézményekkel.

A klub dolgozói segítséget nyújtanak az étel kiadagolásában, a szociális étkezők számára, a kiszolgálás a klub ebédlőjében történik, az étkezők részére napi egyszeri meleg étkezés biztosított.

Az idősek klubjainak nappali ellátásában részt vevők számának alakulása 2017-ben:

	Bársonyszív telephely	Sárga Rózsa telephely	Őszkacsintó telephely
szolgáltatást igénybe vevők száma (2017)	64 fő	64 fő	35 fő
igénybe vevők közül új igénylők száma (2017)	10 fő	10 fő	5 fő
igénybe vevők közül régi igénybe vevők száma (2017)	54 fő	59 fő	30 fő
szolgáltatásból kikerültek (2017)	3 fő	4 fő	2 fő
napi átlagforgalom (2017)	47 fő	40 fő	25 fő

Kulturális programok, foglalkoztatás

Az idős emberek klubjában havi rendszerességgel, változatos programok és rendezvények kerülnek megszervezésre, többek között: ünnepi eseményekhez köthető rendezvények szervezése, lebonyolítása, illetve havonta egészségnevelő előadás, hitélet gyakorlása, zongorás teadélután, videofilmek vetítése, klubgyűlés, megbeszélés és igény szerinti foglalkozások (szalonnasütés, bográcsozás stb.). A szervezett programokon kívül a klubtagok napközben a gondozónő aktív közreműködésével foglalják el magukat (pl.: kártyáznak, társasjátékoznak, tv-t néznek, beszélgetnek).

A klubélet alkalmas az idős ember magányának oldására, új kapcsolatok kialakítására, önfelelt szórakozásra.

A klubtagok többsége saját otthonában egyedül él, részben magányos, középkorú, illetve idős ember és családi állapotukra jellemző az elvált/özvegy státusz. Az utóbbi években erősödik azon tendencia, hogy az időskorúak nem költöznek össze a gyermekeikkel, ezért jellegzetes az egygenerációs családi modell. Ennek következtében jellemzően kialakul az elmagányosodás, izoláció veszélye, ezért is hatnak kedvezően a klub nyújtotta szolgáltatások az idős emberek körében. A klubtagok többsége 70 éven felüli korcsoportba tartozik, a nemek arányát tekintve a nők vannak többségben. Általánosságban elmondható, hogy a klubtagok a programokban aktívan részt vesznek, együttműködők.

Az utóbbi időben jelentkező klubtagoknál pozitív tendencia érzékelhető a korukat, mentális állapotukat illetően, megfigyelhető a „friss nyugdíjasok” megjelenése a klubok életében. A különböző korcsoportnak kínált programjaink választhatósága miatt szívesen vesznek részt a rendezvényeken (kirándulás, gyógytorna, zenés rendezvények stb.).

A klubtagok közül a 65 éven felüliek nagyobb százaléka szenved valamilyen krónikus betegségben. A fogyatékosok közül előtérbe kerülnek a szerzett fogyatékosok, ilyen pl.: a hallás, látás, valamint a mozgásszervi panaszok. A korcsoportban nő a magas vérnyomás és a szív- és érrendszeri megbetegedések száma, ami összefüggésben állhat a táplálkozási szokásokkal és a szociális helyzettel is.

Az ellátottak száma évente 170 fő körül mozog, többségük nő.

Időskorúak Gondozóháza

Az Időskorúak Gondozóházának feladatai:

- a lakhatásról való gondoskodás 24 órás felügyelettel,
- ápolási-, gondozási feladatok ellátása,
- napi ötszöri étkezés biztosítása,
- a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátás biztosítása,
- mentálhigiénés ellátás biztosítása,
- a hivatalos ügyekben való segítségnyújtás,
- foglalkoztatás és rehabilitáció.

Az ellátandó célcsoport: az időskorúak gondozóházában olyan nyugdíjkorhatárt betöltött időskorú személyeket látnak el, akik önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek, illetőleg, akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel, aki az alapellátás keretében biztonsággal már nem ellátható.

A Gondozási Központban a következő ellátási formákban biztosított a lakhatás a jogosultaknak:

I. részleg:

- 14 db kétágyas apartman,
- 3 db kétágyas szoba fürdőszobával,
- 6 db egyágyas szoba fürdőszobával.
- 2 db háromágyas szoba fürdőszobával.

II. részleg:

- 14 db kétágyas apartman, 28 fő elhelyezésére biztosít lehetőséget.

Az átmeneti elhelyezést nyújtó ellátást azok az időskorúak, valamint azok a 18. életévüket betöltött beteg személyek vehetik igénybe, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni. Átmenetileg segítséget igényelnek: hosszantartó betegség esetén, kórházi kezelés után, lakásfestés, takarítás, ellátó családtag problémái vagy távolléte miatt, krízishelyzetbe kerülnek, szociális otthoni elhelyezésre várnak, ellátásukat házigondozó szolgálattal nem lehet megoldani.

	Király u. 15. telephely	Tungsram u. 9. telephely
szolgáltatást igénybe vevők száma (2017)	22 fő	40 fő
igénybe vevők közül új igénylők száma (2017)	11 fő	23 fő
igénybe vevők közül régi igénybe vevők száma (2017)	11 fő	17 fő
szolgáltatásból kikerültek (2017)	20 fő	45 fő
szolgáltatásra várakozók száma (2017)	7 fő	0 fő

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a kerületben

A szociális szolgáltatásokon kívül a kerületben az alábbi szolgáltatásokkal, programokkal célozzák meg az időseket.

Helyi társadalom, társadalmi párbeszéd				
Nyugdíjasokat érintő kérdésekben tájékoztatások	Előadások, honlap, helyi média	Szervezés, helyi média igénybevétele, alkalmazása	Becsült szám: egész lakosság	Ennek min. 15%-a
Kerületi rendezvényeken való térítésmentes részvétel	Újpest életében meghatározó jeles napok megünneplése, megemlékezések	Szervezés	Átlag 300 fő	Ennek 35%-a
Önkéntes munka szervezése	Minden szociális intézmény és civil szervezet	Feltételek biztosítása, anyagi támogatás pályázatok útján, szervezés	100 fő	Ennek 15%-a
Közzolgáltatások: közoktatás				
Önkéntes munka	Kerületi működő középfokú intézmények tanulói	Szervezés, költségek biztosítása	1500 fő	600 fő
Közzolgáltatások: szociális				
Idősek klubjaiban a kötelező szolgáltatásokat meghaladó programok	Idősek klubjai	Szakmai program szerint	174 fő	138 fő
Nyitott programok az Idősek klubjaiban	Kerületi idősek részére meghatározott napokon foglalkozások	Szakmai program szerint	Külsős érdeklődők és tagok: 300 fő	Ennek 35%-a
Testvérvárosok közötti rendszeres kapcsolat biztosítása (oda-vissza látogatások, közös szabadidős, kulturális programokon való részvétel)	Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, önkormányzat	Szervezés, finanszírozás	30 fő	30 fő
Közzolgáltatások: egészségügy				
Prevenció	Szűrőprogramok	Finanszírozás, szervezés	1000 fő	850 fő
	Életmód programok	Finanszírozás, szervezés	3000 fő	Ennek 60%-a

Közzolgáltatások: közművelődés				
Fizikai-, és szellemi aktivitás tudatos megőrzésére programok	Képzések	Informatika képzés	70 fő	Ennek 30%-a
	Rendezvények, ünnepek közös megünneplése, megemlékezés, színházi előadások	Szervezés, finanszírozás	Átlag: 200 fő	Becsült szám: 50 %-a
	Közös hobbira szerveződő csoportok (tánc, ének, irodalmi kör, kártyajátékok stb.)	Szervezés, finanszírozás	Átlag: 200 fő	Becsült szám: 50 %-a
	Idősek filmklubja	Finanszírozás	Alkalmanként 50 fő	A becült szám: 45 %-a
Közrend-közbiztonság				
Prevenció	Tájékoztató előadások, játékok szociális munkás és/vagy rendőr bevonásával	Szervezés, finanszírozás partnerek: kerületi Rendőrkapitányság, Polgárórság, Közterület-felügyelet	Közvetlenül : 1000 fő, közvetve: időskorú lakosság	A becült lét szám 45%-a
Közzolgáltatás: közigazgatás				
Elektronikus ügyintézés formáinak kialakítása, bővítése	Előterjesztések véleményeztetése	Költségek biztosítása	Átlag havonta 100-150-bejelentés	becsült szám: 15%-a

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idők helyzete, esélyegyenlőségének helyzete Újpesten	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Olyan programokat kell a továbbiakban is szervezni a kerületben, amelyek hozzásegítik az időseket az aktivitásuk megőrzésében, a közösséghez való tartozás érzésében.
A halálozási statisztikák rangsorában a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák mellett a pszichés problémák a leggyakrabban előforduló betegségek.	Lehetővé kell tenni, ill. bővíteni a szabadidős mozgási lehetőségeket kínáló közösségi programokat és preventív egészségmegőrzési akciókat. Biztosítani kell továbbra is a szűrővizsgálatok lehetőségét.
Az idők a bűnözési stratégiák szerint gyakrabban válnak áldozattá.	Olyan helyi intézkedések és együttműködések kialakítása, amelyek az idők személyes környezetének, otthonának védelmét szolgálja.
Intergenerációs kapcsolat nehézsége.	Olyan helyi programok szervezése, amelyek elősegítik a nemzedékek közötti kapcsolatok kiépülését, fenntartását.
Idős korral összefüggő társadalmi sztereotípiák jelenléte.	A már eddig is hatékonyan és eredményesen működő kerületi média bevonásával bővíteni kell a nyilvánosság eszközeit.
Alacsony informatikai jártasság az idők körében.	Idősek számára informatikai tanfolyamok szervezése.
Jellemző az idők fiataloktól való elszigeteltsége.	Fiatalkorú önkéntesek bevonása az idősgondozásba. Olyan programok szervezésre, ahol a különböző generációk közelebb kerülhetnek egymáshoz.
Az idősebb korosztály számára nehezebb a munkaerő piaci elhelyezkedés.	Munkaerő piaci tanácsadás, idősebb korúak elhelyezkedését ösztönző kezdeményezések.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 2013. évi LXII. törvény szerint fogyatékos személy az a „személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja;”. Magyarországon a 2011. évi népszámlálás adatai szerint 490 578 fogyatékossgal élő ember él, ami az összlakosság 4,91%-át tette ki. A népesség fogyatékossgáltípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak száma 232 206 fő, látássérült 9 054 fő, értelmi fogyatékos 42 779 fő, siket 8 571 fő, siketvak 3 262 fő. A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport (47,3%), illetve jelentős a gyengénlátó, aliglátó (14,9%) és a nagyothalló hallássérültek (12,8%) aránya is. A 2011-es népszámlálás adatai szerint a fogyatékkal élők több mint a fele (56%) legfeljebb csak az általános iskolát végezte el. Így iskolázottsági szintjük sajnos lényegesen elmarad a nem fogyatékkal élőkétől.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékossgal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékossgal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékossgal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. A fogyatékossgal érintetteknek a kedvezőtlen egészségi állapotuk és a társadalmi körülményeik miatt is számos nehézséggel kell megküzdeniük, melyek jelentősen befolyásolják a mindennapi életüket, illetve a társadalom által elfogadott normákhoz való igazodás is komoly küzdelemmel jár. Az önkormányzat egyik fontos feladata, hogy olyan környezetet és működtetést alakítson ki, hogy ezek a személyek egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során. Lehetővé tegyék a lakhatási és közlekedési eszközök használatát, a szociális és egészségügyi ellátást, az iskoláztatási és munkalehetőségeket, a kulturális és társadalmi életet, valamint a sport és a szórakozás területét is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezi az önkormányzat.

A tapasztalatok szerint a fogyatékossgal élőknek elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeniük. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékossgal élők körében a foglalkoztatottsági arány meghatározásánál a 2011. évi népszámlálás adataiból lehet kiindulni, amely szerint ez az érték 9%.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékossg esetén még jelentősebb.

A kerületben több civil szervezet tevékenykedik a fogyatékosok életfeltételeinek jobbítása érdekében. Ezek a szervezetek humán, mentálhigiénés, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatásokat nyújtanak. Az önkormányzat az önálló életvitel támogatása érdekében, a kötelező feladatainak ellátása mellett, biztosítja önként vállalt feladatait.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékosági támogatás iránti igényt "Kérelem fogyatékosági támogatás megállapítására" című nyomtatványon lehet előterjeszteni az igénylő lakóhelye, tartózkodási helye szerint illetékes Magyar Államkincstár megyei igazgatóságánál, a fővárosban a Magyar Államkincstár Budapesti és Pest Megyei Igazgatóságánál. A kérelem a megyei Kormányablaknál is benyújtható.

Az igénybejelentéshez mellékelni kell az igénylő háziorvosa – bentlakásos szociális intézményben élő igénylő esetén az intézmény orvosa – által kiállított orvosi beutalót, valamint a fogyatékoságot igazoló orvosi dokumentációt.

Az igazgatóság a benyújtott háziorvos által kiállított beutalót és orvosi dokumentációt megküldi a megyei Kormányhivatal Rehabilitációs Szakigazgatási Szervének, amely megvizsgálja, hogy az igénylő súlyosan fogyatékosnak minősül-e. Amennyiben a rendelkezésre álló orvosi dokumentáció nem alkalmas a minősítés elvégzésére, az RSZSZ a támogatást igénylőt a fogyatékoság jellegének megfelelő szakvizsgálatra utalja be, illetőleg felhívhatja a bizottság előtti személyes megjelenésre is vizsgálat céljából.

Önkormányzatunk 2000-ben helyi rendeletet fogadott el, mellyel pályázat keretében a súlyosan fogyatékosnak minősülő személyek közüzemi díjhátralékának kiegyenlítéséhez nyújtható támogatás. Bár ez a rendelet 2015-ben hatályon kívül lett helyezve, annak előírásai – szinte változatlan tartalommal – beépítésre kerültek a hatályos, a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 10/2015. (II. 27.) önkormányzati rendeletbe.

Az évente kiírásra kerülő pályázatokra összesen 5 millió forintot különít el az önkormányzat. Az érvényes pályázatoknál mérlegelési szempont a jövedelmi helyzet, a tartozás mértéke és ideje, valamint az a tény, hogy a pályázó – segítséggel – ki tudja egyenlíteni felhalmozott hátralékát.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatásokhoz, a kulturális programokhoz történő hozzáférés fizikailag akadálymentesített helyszíneken érhetőek el.

Az akadálymentesítés Magyarországon az 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről által vált kötelezővé. 1998. január 1-jét követően minden új építésű vagy felújítandó, átalakítandó középület tervezésekor és a kivitelezés során is kötelezően figyelembe kell venni és érvényesíteni kell az akadálymentesítés szempontjait. Az akadálymentes intézmények száma minden területen a jogszabályi előírásoknak megfelel. Az önkormányzat a tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodik a hozzáférés akadálymentességének a biztosításáról.

KMOP-4.5.3-10-11 – Egyenlő esélyű hozzáférés a közszolgáltatásokhoz (Akadálymentesítés) pályázat keretében a Budapest IV. 71422/73. helyrajzi számú, Király u. 9. szám alatti „Koktél áruház” emeletén kialakított közszolgálati funkciót

ellátó iroda blokkjának és elérési útvonalának akadálymentesítési és egyenlő esélyű hozzáférhetővé tétele történt meg.

A Mozgássérültek Budapesti Egyesületének Újpesti Szervezete 1981 márciusában alakult. A szervezet 2011 óta úgynevezett "nyitott programokat" is szervez. Ennek lényege, hogy a klubdelutánok keretében tartott programokon, természetesen ingyenesen, bárki részt vehet, így is szeretné az egyesület elősegíteni a társadalmi integrációt. Ugyanakkor szeretnének a hátrányos helyzetű embereknek erőt adni, utat mutatni, hogy milyen módon ehetnek a diszkrimináció ellen, és szeretnék elősegíteni a társadalmi integrációt. A széles társadalmi gondolkodás pozitív módon való befolyásolása, tehát az együttélés 55 kultúrájának a terjesztése az egyik legfontosabb cél. Az újpesti Ezer Szín Kulturális és Önfelkészítő Egyesület célja, hogy hátrányos helyzetű csoportoknak is lehetőséget teremtsen a művelődésre, szórakozásra, képzésre, tanulásra. Az egyesületi tevékenység célcsoportja a fogyatékkal élő és lelki betegséggel küzdő, idős, nemzetiségi kisebbségbe tartozó, szociálisan hátrányos helyzetű, emberek. Önként vállalt közösségi-szociális feladatuk kulturális rendezvények (színház, kiállítások, koncertek, stb.), képzések, tanfolyamok, klubfoglalkozások, önismereti és önszorgító csoportok szervezése ezen túl a hátrányos helyzetű csoportok életkörülményeinek feltárása és lehetőség szerint javítása abból a célból, hogy a szervezet segítse az önkormányzat munkáját.

A Cri Du Chat Baráti Társaság Közhasznú Egyesület fő célja a cri du chat (macskanyávogásos, Lejeune) szindrómás és hasonló problémákkal élő gyermekeket nevelő családok összefogása, segítése, támogatása, számukra programok megszervezése.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszorgító csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatja a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése, olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti.
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog) emberek száma egyre nő.	Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.

<p>Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásait, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljuttatásuk (eljuttatásuk) terén.</p>	<p>Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon.</p>
--	--

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzatának úgynevezett újpesti cseriti csoportja koordinálja az Újpesti Cseritit. A szervezet küldetése, hogy a jótékonyság fogalmának széleskörű terjesztésével az újpesti közösség összetartozását elmélyítse, az egymásra való odafigyelést és felelősségvállalást erősítse. A csoport számára elsődleges, hogy az újpesti emberek Újpestet otthonuknak érezzék, törődéssel és melegséggel forduljanak városuk és társaik felé. Legfőbb értéküknek a csapatukban dolgozók odaadását és hitét tekintik. Kiemelt törekvés, hogy a jótékonyság eszméjével tegyék Újpestet otthonná, ahol az elesettek támogatást, az idősek gondoskodást, a gyermekek szeretetet, az adományozók megbecsülést kapnak.

A kerületben a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az önkormányzat a helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Az önkormányzat a helyi civil szervezeteket a döntések előkészítése során rendszeresen bevonja, ezzel párhuzamosan a civil szervezetek függetlenségét elismeri és tiszteletben tartja, igyekszik partneri viszonyt kialakítani velük. Az együttműködéseknek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan részt vesznek a helyi civil szervezetek.

Az önkormányzat segíti a helyi nemzetiségi önkormányzatokat: Bolgár, Roma, Görög, Horvát, Lengyel, Német, Örmény, Román, Ruszin, Szerb, Szlovák, Ukrán. Újpesten a nemzetiségi önkormányzatok működésére elkülönített támogatási céltartalékból minden évben támogatásra tudnak pályázni a helyi nemzetiségi önkormányzatok. Emellett az önkormányzat pénzügyi eszközökkel biztosítja a nemzetiségi önkormányzatok működési feltételeit, a nemzetiségek számára a városban elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, támogatja a nemzetiségek szellemi, épített- és tárgyi örökségének védelmét.

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időskorúak kulturálódásáig, a hagyományörzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben, az előzetes munkaanyag és a végleges helyzetelemzés elkészítésében tevékenyen részt vettek a kerületben dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. A módszer, az online kapcsolattartás, az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a programtervezet véleményezésére koncentrált. Az önkormányzat honlapján az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerik, és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés eléréni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Munkanélküliség csökkentése	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Szegénység megelőzése, hatásának mérséklése.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Közfoglalkoztatás továbbfejlesztése. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.	Munkaügyi Központ kerületi Kirendeltsége Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat Újpest SZI Családsegítő Szolgálat	2023.12.31.	Munkanélküliek számának csökkenése	Intézményi együttműködések, bértámogatások	Anyagi és szakmai feltételek megléte

2	Hátrányos helyzet megszüntetése	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások bővítése, ezáltal a hátrányos helyzet generációkon keresztüli átöröklődésének megszüntetése.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.	Szociális Osztály Munkaügyi Központ kerületi Kirendeltsége Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat Újpest SZI Családsegítő Szolgálat	2023.12.31.	Hátrányos helyzetű lakosok számának csökkenése	Szociális szakemberek, pályázati források	Anyagi és szakmai feltételek megléte
3	Lakosság adósságállományának csökkentése	A lakossági adósságállomány újratermelődése.	A lakossági adósságállomány csökkentése, az újratermelődés és megakadályozása.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.	Szociális Osztály Munkaügyi Központ kerületi Kirendeltsége Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat Újpest SZI Családsegítő Szolgálat	2023.12.31.	Lakosság adósságállományának csökkenése	Szociológus szakemberek	Anyagi és szakmai feltételek megléte
4	Komplex	A roma	A roma	Integrált	Pályázati	Munkaügyi	2023.12.31.	Hátrányos	Szociális	Anyagi és

	programok a roma népesség hátrányos helyzetének csökkentése érdekében	népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági problémának köszönhető. Csak a több problématerületre, az oktatás, foglalkoztatás, szociális és egészségügyi területre egyszerre koncentráló, átfogó problémakezelési megoldások, komplex programok vezethetnek eredményre.	népesség hátrányos helyzetének csökkentése, megszüntetése.	Településfejlesztési Stratégia	források kihasználása egy teljes körű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához. Közösségi szociális munka szervezése.	Központ kerületi Kirendeltsége Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat Újpest SZI Családsegítő Szolgálat		helyzetű roma lakosok számának csökkenése	szakemberek, pályázati források	szakmai feltételek megléte
5	Egészségügyi állapot javítása	A kerületi mélyszegénységben élő állampolgárok egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak,	A kerületi mélyszegénységben élő állampolgárok egészségügyi állapotának javulása.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Kerületi egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségügyi adatok	Munkaügyi Központ kerületi Kirendeltsége Újpesti Roma Nemzetiségi	2023.12.31.	A mélyszegénységben élők egészségügyi állapotának javulása	Egészségügyi és szociális szakemberek, orvosi eszközök	Anyagi és szakmai feltételek megléte

		vagyis rossz.			életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.	Önkormányzat Újpest SZI Családsegítő Szolgálat				
6	Romákra vonatkozó monitoring rendszer megalkotásának kezdeményezése	A romákra vonatkozó adatok gyűjtésének nehézségei, a célcsoport meghatározásának bizonytalanságai lehetetlenné tették mérhető teljesítménykövetelmények	Országos, romákra vonatkozó monitoring rendszer megalkotása.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Jelzés a jogalkotók felé. Megfelelő módszer megtalálása, kezdeményezése.	Munkaügyi Központ kerületi Kirendeltsége Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat Újpest SZI Családsegítő Szolgálat	2023.12.31.	Romákra vonatkozó monitoring rendszer létrejötte	Országos szintű kezdeményezés, jogszabályi környezet megalkotása	Anyagi és szakmai feltételek megléte

		rögzítését, és ezekre épített monitoring rendszer létrehozását. A számszerű adatok, indikátorok hiánya nem ad valódi értékelésre lehetőséget.				ítő Szolgálat				
7	Diszkrimináció csökkentése	A romákkal szembeni diszkrimináció megjelenése az országos médiumok közvetítésével.	Diszkrimináció megszűnése a médiában.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Helyi médiumokban a „jó példák” megjelenítésének kezdeményezése. Az intézményekben és a közösségekben közös akciók.	Munkaügyi Központ kerületi Kirendeltsége Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat Újpest SZI Családsegítő Szolgálat	2023.12.31.	Diszkrimináció megszűnése a médiában.	Helyi médiumok nyitottsága, civil szervezetek kezdeményezése	Anyagi és szakmai feltételek megléte
8	Digitális írástudás segítése	Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerőpiacon történő elhelyezkedését.	Digitális írástudás elterjedése a mélyszegénységben élők között.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Képzések bővítése a munkanélküliek körére. Szociális rászorultság	Munkaügyi Központ kerületi Kirendeltsége Újpesti Roma Nemzetiségi	2023.12.31.	Digitális írástudás szintjének javulása.	Oktatási és szociális szakemberek, pályázati források	Anyagi és szakmai feltételek megléte

		ét.			mértékében a nappali képzésben felsőfokú tanulmányokat folytatók internet előfizetési díjának átvállalása. Közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás.	gi Önkormányzat Újpest SZI Családsegítő Szolgálat				
9	Az esélyegyenlőség, a szegregáció-mentesség biztosítása	Szegregáció	Szegregáció-mentesség.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Az esélyegyenlőség biztosítása a város minden fejlesztési beavatkozásánál, annak figyelembevételével, hogy semmilyen fejlesztés nem járulhat hozzá a	Szociális Osztály Munkaügyi Központ kerületi Kirendeltsége Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat Újpest SZI Családsegítő Szolgálat	2023.12.31.	Szegregáció csökkenése	Városfejlesztési szakemberek, pályázati források	Anyagi és szakmai feltételek megléte

				<p>településen belüli, vagy kívüli szegregáció kialakulásához és erősödéséhez.</p> <p>Alacsony komfortfokozatú lakások bontása, mobilizációs terv kidolgozása annak érdekében, hogy a kiköltözők integrált környezetbe kerüljenek.</p> <p>Intenzív szociális munkán alapuló komplex támogató tevékenység a szegregátumban.</p>					
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

10	Oktatási integráció	Oktatási integráció biztosításának hiánya	Teljes integráció az oktatásban.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Oktatási integráció biztosítása. Az iskolai sikeresség feltételeinek megteremtése. A lemorzsolódás csökkentése.	Munkaügyi Központ kerületi Kirendeltsége Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat Újpest SZI Családsegítő Szolgálat Klebelsberg Központ	2023.12.31.	Integráció javulása az oktatásban	Oktatási és szociális szakemberek	Anyagi és szakmai feltételek megléte
11	Alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása	Az alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzete rossz.	A rendszeres munkajövedelemmel rendelkezők számának emelkedése. Az elsődleges munkaerőpiacon megjelenők számának növekedése.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.	Munkaügyi Központ kerületi Kirendeltsége Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat Újpest SZI Családsegítő Szolgálat	2023.12.31.	Munkanélküliek számának csökkenése	Intézményi együttműködések, bértámogatások	Anyagi és szakmai feltételek megléte
12	Szociális szolgáltatásokhoz való	A szociális szolgáltatásokhoz való	A szociális szolgáltatások minden	Szociális Szolgáltatás tervezési	Szociális szolgáltatásokhoz	Szociális Osztály Munkaügyi	2023.12.31.	Szociális szolgáltatásokhoz	Szociális szakemberek, intézményi	Anyagi és szakmai feltételek

	hozzáférés javítása	hozzáférés nehézkes	lakos számára egyformán elérhetővé válik.	Koncepció	való hozzáférés segítése. A családgondozó és a gyermekjóléti szolgálat szakemberének intenzív jelenlétének biztosítása	Központi kerületi Kirendeltsége Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat Újpest SZI Családsegítő Szolgálat		igénybevevők számának növekedése	együttműködések	megléte
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Szabadidős programok szervezése	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztettség megemelését	Minél több program szervezése a szabadidő tartalmas eltöltése érdekében.	Szociális Szolgáltatás tervezési Koncepció, intézményi dokumentumok	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal	Jelzőrendszer tagjai, Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnői hálózat, Újpesti Szociális Intézmény, Óvodák, iskolák	2023.12.31.	Elérhető programok számának növekedése	Oktatási, szociális szakemberek, anyagi források	Anyagi és szakmai feltételek megléte

		t.			foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása kompetenciák fejlesztése érdekében					
2	Nevelési- oktatási intézmények kapacitásbővítése	Egyre nagyobb az igény a bölcsődék és mini-bölcsődék iránt, emiatt ezen nevelési intézmények kapacitáshiányal küzdhetnek.	Minden igénylő számára elérhető legyen bölcsődei, óvodai és iskolai férőhely	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Gyermekek számára igazodó intézmény hálózat működtetése.	Jelzőrendszer tagjai, Gyermekek Jóléti Szolgálat Védőnői hálózat, Újpesti Szociális Intézmény, Bölcsődék,	2023.12.31.	Nevelési intézmények férőhelyeinek növekedése	Anyagi források, pályázati lehetőségek	Anyagi és szakmai feltételek megléte

						óvodák, iskolák				
3	Szünidei programlehetőségek	A gyermekek szünidei elhelyezése sok család számára problémát okoz.	A szünidőben rendelkezésre álljanak szünidei programok, mellyel megoldható a gyermekek napközbeni elhelyezése, így a szülők össze tudják egyeztetni a szünidőt a munkájukkal.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Szünidei programlehetőség biztosítása	Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata, civil szervezetek	2023.12.31.	Szünidei programlehetőségek számának növekedése	Anyagi források, rendelkezésre álló humán erőforrás	Anyagi és szakmai feltételek megléte
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Képzési programok körének szélesítése	A tartós munkanélküiség aránya a nők esetében magasabb.	A képzési programok szervezésével a munkanélküiség aránya csökkenjen a nők körében.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távolmaradó aktív korú családtagok által kedvezmény	Munkaerőpiaci szereplők, Mentálhigiéné csoport, Újpesti Szociális Intézmény	2023.12.31.	Munkanélküiség aránya csökken	Oktatási szakemberek, anyagi háttér	Anyagi és szakmai feltételek megléte

					nyesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.					
2	Célzott támogatások kialakítása	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	A célzott támogatásoknak köszönhetően csökkenjen a szegénység kockázata a gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatók, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása	Újpesti Szociális Intézmény	2023.12.31.	Szegénység csökkenése a gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében	Pályázati és egyéb források, bértámogatások	Anyagi és szakmai feltételek megléte
3	Napközbeni ellátás szervezése	A CSED-ről, GYED-ről, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérséklje a szegénység	A gyermekek napközbeni ellátásának megoldásával javul a nők	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények	Újpesti Szociális Intézmény, Bölcsődék	2023.12.31.	Gyermekek napközbeni ellátását ellátó intézmények számának növekedése	Infrastrukturális és anyagi háttér, nevelési szakemberek	Anyagi és szakmai feltételek megléte

		kialakulásának kockázatát. Azonban ehhez szükséges a gyermekek napközbeni elhelyezése, ami sok esetben problémás.	munkaerőpiaci elhelyezkedése, csökken a szegénység kockázata.		működtetése, fejlesztése.					
4	Elmagányosodás megelőzése	A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	A anya kizoruljon otthonról, ezáltal megelőzhetővé váljon a magányérzet kialakulása, amely családi konfliktusokhoz vezethet.	Szociális Szolgáltatás tervezési Konceptió	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.	Újpesti Szociális Intézmény, Helyi civil szervezet	2023.12.31.	Magányérzet csökkenése	Szociális és pszichológus szakemberek	Anyagi és szakmai feltételek megléte
5	Gyermekek ellátásának szervezése	Nehéz a munkaerőpiaci és családi feladatok összeegyeztetése, jellemző a túlterheltség.	A gyermekek napközbeni ellátásának megoldásával javul a nők munkaerőpiaci elhelyezkedése.	Szociális Szolgáltatás tervezési Konceptió	Atipikus foglalkoztatási formák (részmunka, távmunka) ösztönzése.	Munkaerőpiaci szereplők, Újpesti Szociális Intézmény	2023.12.31.	Gyermekek napközbeni ellátását ellátó intézmények számának növekedése	Infrastrukturális és anyagi háttér, nevelési szakemberek	Anyagi és szakmai feltételek megléte

			ése.							
6	Felmérés a nemi diszkrimináció témájában	Nemi diszkriminációval kapcsolatban nincsenek adatok, melyekből következtetéseket lehet levonni.	A nemi diszkriminációval kapcsolatban rendelkezésre álljanak kutatások, felmérések, ami alapján szükség esetén intézkedéseket lehet kezdeményezni.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Nemi diszkriminációval kapcsolatos kutatások, felmérések, melyek segíthetnek beazonosítani a problémákat és a megoldásokat.	Újpesti Szociális Intézmény	2023.12.31.	Nemi diszkrimináció témában elkészült kutatások, felmérések	Szociológus szakemberek	Anyagi és szakmai feltételek megléte
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése	Magas az egyedül élők aránya	A szabadidős programok hozzájárulnak az idősek aktivitásának megőrzéséhez, közösségi kapcsolatok fenntartásához és építéséhez.	Szociális Szolgáltatás tervezési Konceptió	Olyan programokat kell a továbbiakban is szervezni a kerületben, amelyek hozzásegítik az időseket az aktivitásuk megőrzésében, a	Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, Idősekkel foglalkozó civil szervezet	2023.12.31.	Időseknek szóló szabadidős programok száma	Szociális szakemberek, anyagi háttér	Anyagi és szakmai feltételek megléte

					közösséghez való tartozás érzésében.					
2	Egészségügyi, sport szolgáltatások bővítése	A halálozási statisztikák rangsorában a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák mellett a pszichés problémák a leggyakrabban előforduló betegségek.	Az idősök egészségi állapotának javítása, ezáltal a várható élettartam növelése, életminőség javítása.	Szociális Szolgáltatás tervezési Konceptió	Lehetővé kell tenni, ill. bővíteni a szabadidős mozgási lehetőségeket kínáló közösségi programokat és preventív egészség megőrzési akciókat. Biztosítani kell továbbra is a szűrővizsgálatok lehetőségét.	Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, Idősokkal foglalkozó civil szervezet, ISMO	2023.12.31.	Egészségügyi állapot javulása, várható élettartam növekedése, életminőség javulása	Egészségügyi szakemberek, orvosi berendezések	Anyagi és szakmai feltételek megléte
3	Tájékoztatás és megelőzés	Az idősök a bűnözési stratégiák szerint gyakrabban válnak áldozattá.	Bűnügyek megelőzése.	Szociális Szolgáltatás tervezési Konceptió	Olyan helyi intézkedések és együttműködések kialakítása, amelyek az idősök	Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, Idősokkal foglalkozó civil szervezet	2023.12.31.	Bűnesetek csökkenése	Bűnmegelőzési kampányhoz szükséges szakemberek és eszközök	Anyagi és szakmai feltételek megléte

					személyes környezetnek, otthonának védelmét szolgálja.	Rendőrség, Polgárőrség				
4	Generációs programok szervezése	Intergenerációs kapcsolat nehézsége.	Generációs szakadékok csökkentése.	Szociális Szolgáltatás tervezési Konceptió	Olyan helyi programok szervezése, amelyek elősegítik a nemzedékek közötti kapcsolatok kiépülését, fenntartását.	Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, Idősekkel foglalkozó civil szervezetek	2023.12.31.	Különböző generációknak szóló programok száma	A rendezvények szervezésében részt vevő emberek, programokhoz szükséges eszközök, anyagi háttér	Anyagi és szakmai feltételek megléte
5	Nyilvánosság eszközeinek bővítése	Idős koraal összefüggő társadalmi sztereotípiák jelenléte.	Időskori sztereotípiák csökkentése, eltörlése.	Szociális Szolgáltatás tervezési Konceptió	A már eddig is hatékonyan és eredményesen működő kerületi média bevonásával bővíteni kell a nyilvánosság eszközeit.	Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, Idősekkel foglalkozó civil szervezet	2023.12.31.	Időskori sztereotípiák csökken	Helyi média	Anyagi és szakmai feltételek megléte

6	Informatikai jártasság növelése	Alacsony informatikai jártasság az idősek körében	Az informatikai jártasságnak köszönhetően az idősek könnyebben tarthatnak fent és építhetnek kapcsolatokat, a családdal való kapcsolattartásban is új lehetőségek nyílnak meg. Az informatikai eszközök használata hozzájárul a mentális aktivitás fenntartásához, a demencia csökkentéséhez.	Szociális Szolgáltatás tervezési Konceptió	Idősek számára informatikai tanfolyamok szervezése	Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, Idősekkel foglalkozó civil szervezet	2023.12.31.	Informatikai tanfolyamok száma	Informatikai infrastruktúra, oktató	Anyagi és szakmai feltételek megléte
7	Önkéntesek bevonása	Jellemző az idősek fiataloktól való elszigeteltsége.	Generációs szakadékok csökkentése, eltörlése. A fiatalok jelenléte lendületet	Szociális Szolgáltatás tervezési Konceptió	Fiatalkorú önkéntesek bevonása az idősgondozásba.	Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, Idősekkel foglalkozó civil	2023.12.31.	Önkéntesek száma	Önkéntesek toborzásához emberek	Anyagi és szakmai feltételek megléte

			visz az idősek mindennapjaiba.			szervezet, iskolák				
8	Tanácsadás	Az idősebb korosztály számára nehezebb a munkaerő piaci elhelyezkedés	Azok az idősek, akik még dolgozni szeretnének, könnyebben tudjanak elhelyezkedni a munkaerőpiacon.	Szociális Szolgáltatás tervezési Konceptió	Munkaerő piaci tanácsadás, idősebb korúak elhelyezkedését ösztönző kezdeményezések	Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, Idősekkel foglalkozó civil szervezet	2023.12.31.	Tanácsadások száma, tanácsadásokban résztvevők száma	Tanácsadók	Anyagi és szakmai feltételek megléte

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	A kommunikáció színterének bővítése, elérhetővé tétele.	Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére,	A fogyatékkal élők és családjaik elszigeteltségének csökkentése.	Szociális Szolgáltatás tervezési Konceptió	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználó otthonába hozhatja a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentesen	Újpesti Szociális Intézmény	2023.12.31.	A fogyatékkal élők és családjaik elszigeteltségének csökkenése	Informatikai és infokommunikációs eszközök, betanításhoz emberek	Anyagi és szakmai feltételek megléte
---	---	--	--	--	--	-----------------------------	-------------	--	--	--------------------------------------

		a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.			tes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése, olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti.					
2	Akadályok megszüntetése.	Közszolgáltatókhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Akadálymentesítés szorgalmazása, kezdeményezése a közszolgáltatások, kulturális és sportprogramok eléréséhez	Szociális Szolgáltatás tervezési Konceptió	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.	Újpesti Szociális Intézmény	2023.12.31.	Akadálymentes hozzáférés több intézménynél	Infrastrukturális és anyagi háttér, pályázati források	Anyagi és szakmai feltételek megléte

3	Ellátásukban résztvevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségük javító intézkedések bevezetése.	A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog) emberek száma egyre nő.	Felmérések, elemzések készítése a pszichiátriai problémákka l és szenvedélybetegséggel küzdők témájában.	Szociális Szolgáltatás tervezési Konceptió	Ellátásukban résztvevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.	Szociális Osztály, Újpesti Szociális Intézmény, Helyi civil szervezetek	2023.12.31.	A témában készült felmérések, kutatások, elemzések	Felmérést és elemzést végző szakemberek	Anyagi és szakmai feltételek megléte
4	Az egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel segítése.	Az egészségügyi prevenciószolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő	A fogyatékkal élők is nagyszámban vegyenek részt szűrővizsgálatokon.	Szociális Szolgáltatás tervezési Konceptió	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon.	Újpesti Szociális Intézmény, Helyi civil szervezetek	2023.12.31.	Szűrővizsgálatokon fogyatékos résztvevők száma	Egészségügyi szakemberek, orvosi berendezések	Anyagi és szakmai feltételek megléte

		eljutásuk (eljuttatásuk) terén.								
--	--	---------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Jövőkép

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzatának legfontosabb célja a IV. kerületben élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely:

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a lokálpatriotizmust, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet fordít, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára,
- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

Az önkormányzat számára fontos, hogy Újpest továbbra se tartozzon a mélyszegénység által sújtott kerületek közé. Cél a kerület teljes szegregációmentességének elérése és fenntartása. Az önkormányzat célkitűzése egy olyan szociális támogatási rendszer működtetése, amely egyaránt támogatja a családalapítást, az időskorúakat, illetve a fogyatékkal élőket. Az önkormányzat kiemelt fontosságúnak tartja a gyermekek helyzetét, hiszen ők a jövő generációja, ők alapozzák meg a kerület jövőjét.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Az önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig a partneri viszony során kéri, hogy a HEP-t valósítsák meg, illetve támogassák.

Az önkormányzat azt kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumaikba és iránymutatásaikba beépítésre és érvényesítésre kerüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat HEP-ban részletes leírásra kerültek.

Az önkormányzat elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Az önkormányzat a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására HEP Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

Az önkormányzat fentiekkel kívánja biztosítani, hogy a HEP IT-ben vállalt feladatok kerületünkben maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

Az önkormányzat a Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hoz létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a kerület Képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása;
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása;
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása;
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre;
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása;
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

Az önkormányzat az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakít az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.



A HEP Fórum működése

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes

beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

Az önkormányzat a program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hív össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

Az önkormányzat a nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatja a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

Az önkormányzat a HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozza a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre az önkormányzat felhívja a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépíti kiadványaiba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszik megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről az Emberi Erőforrás Főosztály főosztályvezetője felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi.

Ennek megfelelően:

- Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen,
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői:

- Felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető – felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat Képviselő testületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén a HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben a HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

A HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 217/2015 (X.22.) számú határozatával elfogadta.

Dátum: Budapest, 2018.

Aláírás

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum: Budapest, 2018.

Aláírás

Dátum: Budapest, 2018.

Aláírás

Dátum: Budapest, 2018.

Aláírás

Dátum: Budapest, 2018.

Aláírás

1. számú melléklet

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség
2011 (fő)	99 527 fő
2012 (fő)	99 784 fő
Lakónépesség számának változása (%)	+0,26 %
2013 (fő)	100 282 fő
Lakónépesség számának változása (%)	+0,5 %
2014 (fő)	101 182 fő
Lakónépesség számának változása (%)	+0,9 %
2015 (fő)	101 558 fő
Lakónépesség számának változása (%)	+0,37 %
2016 (fő)	101 480 fő
Lakónépesség számának változása (%)	-0,08 %
2017 (fő)	101 104 fő
Lakónépesség számának változása (%)	-0,37 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, önkormányzati adatbázis

2. számú táblázat - Állandó népesség (2016. év)

állandó népesség száma	fő
nő	53 546 fő
	54 %
férfi	45 627 fő
	46 %
0-2 évesek	2 850 fő
	2,87 %
0-14 éves nők	6 928 fő
	6,98 %
0-14 éves férfiak	7 153 fő
	7,21 %
15-17 éves nők	1 179 fő

	1,19 %
15-17 éves férfiak	1 179 fő
	1,19 %
18-59 éves nők	30 343 fő
	30,6 %
18-59 éves férfiak	27 598 fő
	27,83 %
60-64 éves nők	4 524 fő
	4,56 %
60-64 éves férfiak	3 428 fő
	3,46 %
65 év feletti nők	10 572 fő
	10,66 %
65 év feletti férfiak	6 269 fő
	6,32 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség (2017. év)

állandó népesség száma	fő
nő	53 019 fő
	54 %
férfi	45 272 fő
	46 %
0-14 éves nők	6 821 fő
	6,94 %
0-14 éves férfiak	7 030 fő
	7,15 %
15-17 éves nők	1 160 fő
	1,18 %
15-17 éves férfiak	1 228 fő
	1,25 %
18-29 éves nők	6 005 fő
	6,11 %
18-29 éves férfiak	6 140 fő
	6,25 %
30-49 éves nők	17 250 fő
	17,55 %
30-49 éves férfiak	15 979 fő
	16,26 %
50-64 éves nők	10 892 fő
	11,08 %
50-64 éves férfiak	8 445 fő
	8,59 %
65-100 éves nők	10 891 fő

	11,08 %
65-100 éves férfiak	6 450 fő
	6,56 %

Forrás: önkormányzati adatbázis

3. számú táblázat - Öregedési index (2016. év)

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2005	12 585	13 705	91,83
2012	14 736	13 743	107,23
2013	15 287	13 837	110,48
2014	15 869	14 098	112,56
2015	16 288	14 225	114,50
2016	16 841	14 081	119,60
2017	17 341	13 851	125,20

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, önkormányzati adatbázis

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2012	1 654	3 718	-2 064
2013	1 638	3 337	-1 699
2014	1 900	3 441	-1 541
2015	1 716	3 722	-2 006
2016	1 722	4 364	-2 642

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2012	973	1114	-141
2013	888	1045	-157
2014	908	1016	-108
2015	971	1099	-128
2016	946	1022	-76

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2012	37565	33244	70809	1523	4,05	1354	4,07	2877	4,06

2013	37260	32985	70245	1346	3,61	1131	3,43	2477	3,53
2014	36968	32865	69833	1043	2,82	916	2,79	1959	2,81
2015	36680	32596	69276	1043	2,84	824	2,53	1867	2,70
2016	36046	32205	68251	953	2,64	650	2,02	1603	2,35

Forrás: KSH

7. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2012	2013	2014	2015	2016
20 éves és fiatalabb	fő	71	43	43	36	25
21-25 év	fő	317	221	167	141	103
26-30 év	fő	146	146	173	252	294
31-35 év	fő	163	167	200	272	364
36-40 év	fő	194	230	266	327	380
41-45 év	fő	193	194	212	295	344
46-50 év	fő	164	213	210	274	306
51-55 év	fő	161	207	240	316	342
56-60 év	fő	209	290	330	421	437
61 év felett	fő	245	243	118	56	22

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

8. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemeként

	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2012	1523	1354	2877	755	557	1312	58	42	100
2013	1346	1131	2477	776	596	1372	57	43	100
2014	1043	916	1959	539	494	1033	52	48	100
2015	1043	824	1867	582	451	1033	56	44	100
2016	953	650	1603	531	325	856	62	38	100

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

9. számú táblázat - Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemeként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2012	7140	7233	14373	121	48	131	52	252	100
2013	6917	7006	13923	92	47	102	53	194	100
2014	6777	6856	13633	59	44	74	56	133	100
2015	6561	6595	13156	45	43	59	57	104	100
2016	6288	6373	12661	35	51	34	49	69	100

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

10. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
	fő	fő	fő
2012	2877	39	632
2013	2477	22	494
2014	1959	32	421
2015	1867	27	421
2016	1603	50	334

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

11. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

	Álláskeresési segélyben részesülők száma
2012	503
2013	540
2014	472
2015	457
2016	444

Forrás: KSH-TSTAR

12. számú táblázat - Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végzettek

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
		Fő	%
2013	105	47	44,76
2014	77	55	71,42
2015	70	42	60,00
2016	117	22	18,80

Forrás: TeIR, KSH

13. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2012	186	0	0	186	100	n.a.	n.a.
2013	299	20	6,69	279	93,31	n.a.	n.a.
2014	407	22	5,41	385	94,59	n.a.	n.a.
2015	547	31	5,67	516	94,33	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

14. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2012	2877	503	17
2013	2477	540	22
2014	1959	472	24
2015	1867	457	24
2016	1603	444	28

Forrás: TeIR, KSH

15. számú táblázat- Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma (Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma 2015.02.28-ig és Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma 2015.03.01-től)

	Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma (Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma 2015.02.28-ig és Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma 2015.03.01-től)
2012	1009
2013	1134
2014	737
2015	589 / 211
2016	208

Forrás: TeIR, KSH

16. számú táblázat - Lakás állomány

db	összes lakásállomány	önkormányzati lakás állomány
2012	47076	2591
2013	47129	2650
2014	47162	2622
2015	47167	2605
2016	47207	2465

Forrás: TEIR, KSH

17. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2012	2084	55
2013	1612	53
2014	1345	42
2015	906	20
2016	n. a.	n. a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

18. számú táblázat – Orvosi ellátás

	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	Házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Házi gyermekorvosok száma
2012	67	45	22	22
2013	67	45	22	22
2014	67	45	22	22
2015	67	45	22	22
2016	67	45	22	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar

19. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	1677
2013	1023
2014	1631
2015	1836
2016	1542

Forrás: TeIR, KSH Tstar

20. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

	ápolási díjban részesítettek száma
2012	384
2013	456
2014	449
2015	n. a.
2016	n. a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

21. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2012	17224	90	840
2013	17231	n.a.	n. a.
2014	17339	n.a.	n. a.
2015	17363	n.a.	n. a.
2016	17214	56	n. a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

22. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2012	1891
2013	1976
2014	1640
2015	1514
2016	1236

Forrás: TeIR, KSH Tstar

23. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	43	91
2013	44	86
2014	44	85
2015	46	83
2016	42	89

Forrás: TeIR, KSH Tstar

24. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

	Bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2012	11	854	854
2013	11	839	854
2014	11	840	894
2015	11	847	894
2016	11	864	894

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

25. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

	Mini-bölcsődében (korábban családi napközi) engedélyezett férőhelyek száma	Mini-bölcsődében (korábban családi napközi) gondozott gyermekek száma
2012	42	40
2013	49	42
2014	56	49
2015	70	56
2016	63	63

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi adatok

26. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2012	3892	158	3956	31	3697	0
2013	3755	165	3938	32	3711	0
2014	3726	162	4233	31	3598	0
2015	3803	166	4151	31	3522	n. a.
2016	3731	165	4137	31	3398	n. a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

27. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

	Óvodai nevelést igénylők száma	Óvodai nevelést igénylők száma sajátos nevelési igényű gyerekek körében
2012	3697	n.a.
2013	3711	n.a.
2014	3598	n.a.
2015	3522	n.a.
2016	3398	59

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

28. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	Általános iskolások száma	Napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2014	4054	3189	7243	4404	61
2015	4190	3212	7402	4600	62
2016	4180	3357	7547	4417	59

Forrás: TeIR, KSH Tstar

29. számú táblázat - Általános iskolák adatai

	általános iskolai osztályok száma	általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban	általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	db	db	db
2014	291	14	19
2015	305	15	19
2016	311	17	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar

30. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban
	Fő / %
2014	817 fő, 94%
2015	895 fő, 96%
2016	841 fő, 97%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

31. számú táblázat - Munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők
2012	33244	37565	1354	1523
2013	32985	37260	1131	1346
2014	32865	36968	916	1043
2015	32596	36680	824	1043
2016	32205	36046	650	953

Forrás: TeIR, KSH Tstar

32. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	43	3 892	91
2013	44	3 755	86
2014	44	3 726	85
2015	46	3 803	83
2016	42	3 731	89

Forrás: TeIR, KSH Tstar

33. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2012	9773	15923	25696
2013	9475	15786	25261
2014	9257	15685	24942
2015	9039	15573	24612
2016	9133	15590	24723

Forrás: TeIR, KSH Tstar

34. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2012	14736	172	1,17
2013	15287	165	1,08
2014	15869	160	1,01
2015	16288	163	1,00
2016	16841	152	0,90

Forrás: TeIR, KSH Tstar

35. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

	időskorúak járadékában részesülők száma
2012	24
2013	20
2014	21
2015	22
2016	26

Forrás: TeIR, KSH Tstar

36. számú táblázat – Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők (2015. február 28-ig rendszeres szociális segélyben részesülők) száma

	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők (2015. február 28-ig rendszeres szociális segélyben részesülők) száma
2012	221
2013	201
2014	225
2015	236 / 85
2016	130

Forrás: TeIR, KSH Tstar

37. számú táblázat – Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők nemenként

	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők nemenként	
	nők	férfiak
2012	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.

38. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma
2012	0
2013	n.a.
2014	n.a.
2015	n.a.
2016	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

39. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

	Nyilvános könyvtárak száma	Nyilvános könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2012	0	99216	n.a.	n.a.
2013	0	99618	n.a.	n.a.
2014	0	103406	n.a.	n.a.
2015	0	102431	n.a.	5
2016	0	105564	n.a.	4